

ПОЛИТИКИН

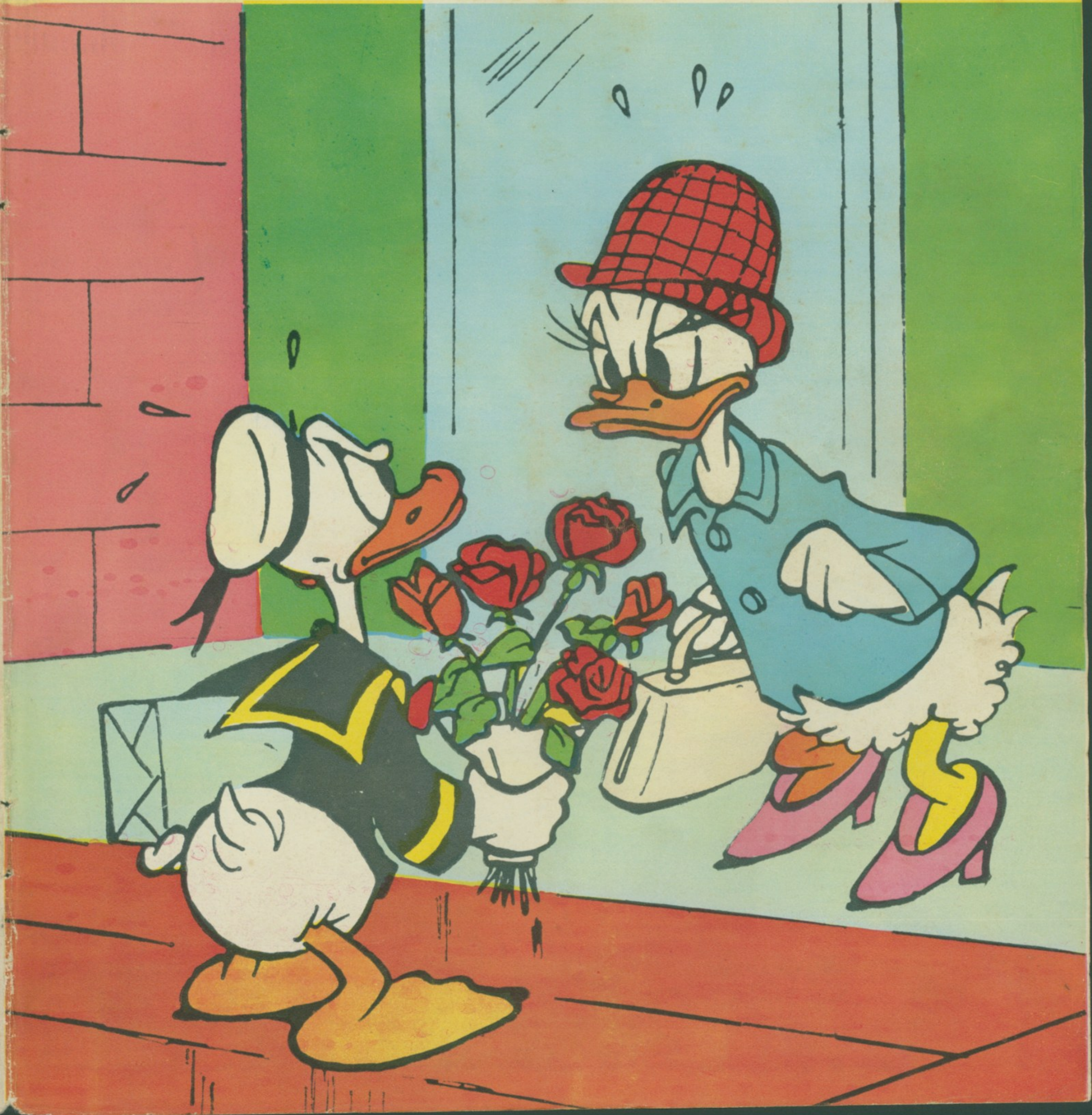
ЗАБАВНИК

1
ДИНАР
1952

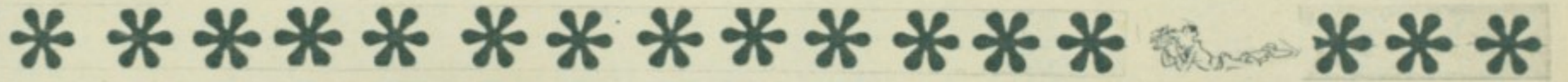

ГОДИНА
XXIV
БРОЈ
870
31. VIII 1968.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ДОГОДИЛО СЕ...

ШАМПИОНИ ГРИМАСА. — На победничко постоље попели су се стварно најбољи и по мишљењу публике и по оцени жирија. То су Тафи Томас, Џорџ Матисон и Алберт Хенсон, необични шампиони из енглеског града Егремонта. Они су проглашени за људе који најбоље на свету праве гримасе. Шта све они могу да ураде од свог лица? Погледајте слику. Очи, нос уста — све као да је од гуме. За апсолутног шампиона 1968. проглашен је Џорџ (у средини). Његова жена изјавила је новинарима после такмичења: „Срећна сам што је све завршено. Џорџ је месецима тренирао за овај дан. Већ сам и заборавила како у ствари изгледа“. А ви, умете ли да изведете не што слично? Покушајте и ако успете пошаљите нам фотографију.

Ripley's

СПАС НА СМУЧКАМА

Норвешки краљ **ХАКОН ХАКОНСОН** (1204-1263) имао је две године када му је за време грађанског рата запретила смртна опасност. Његова два старатеља, торстејт скевла и скевала два скрука, сакрили су га под своје топле огртаче и по цичи зими, путујући на смучкама, однели га у сигурно скровиште удаљено 350 километара.

"Гроф феликс"

Пас џорџа шјудера из трентона, у Америци, дошао је на свет с репом увијеним као спирала.

Вероватли или не!

ПОТОК КОЈИ СВЕ ПРЕТВАРА У КАМЕН

СВЕ ШТО УПАДНЕ У ПОТОК **СИРАТИ** У БЛИЗИНИ **ФРАНШ-КОНТЕА** (ФРАНЦУСКА) УБРЗО БИВА ОБЛОЖЕНО ДЕБЕЛИМ СЛОЈЕМ КРЕЧЊАКА.

СМРТОНОСНИ ДОКАЗ

КАДА ЈЕ **САИД**, УБИЦА ЕГИПАТСКОГ КАЛИФА **ХАКИМА**, БИО ПОЗВАН ДА ДОКАЖЕ И ПОКАЖЕ КАКО ЈЕ ИЗВРШИО УБИСТВО, ПОВИКАО ЈЕ: **"ОВАКО" - И ЗАРИО БОДЕЖ СЕБИ У СРЦЕ!**

Дрвено УХО

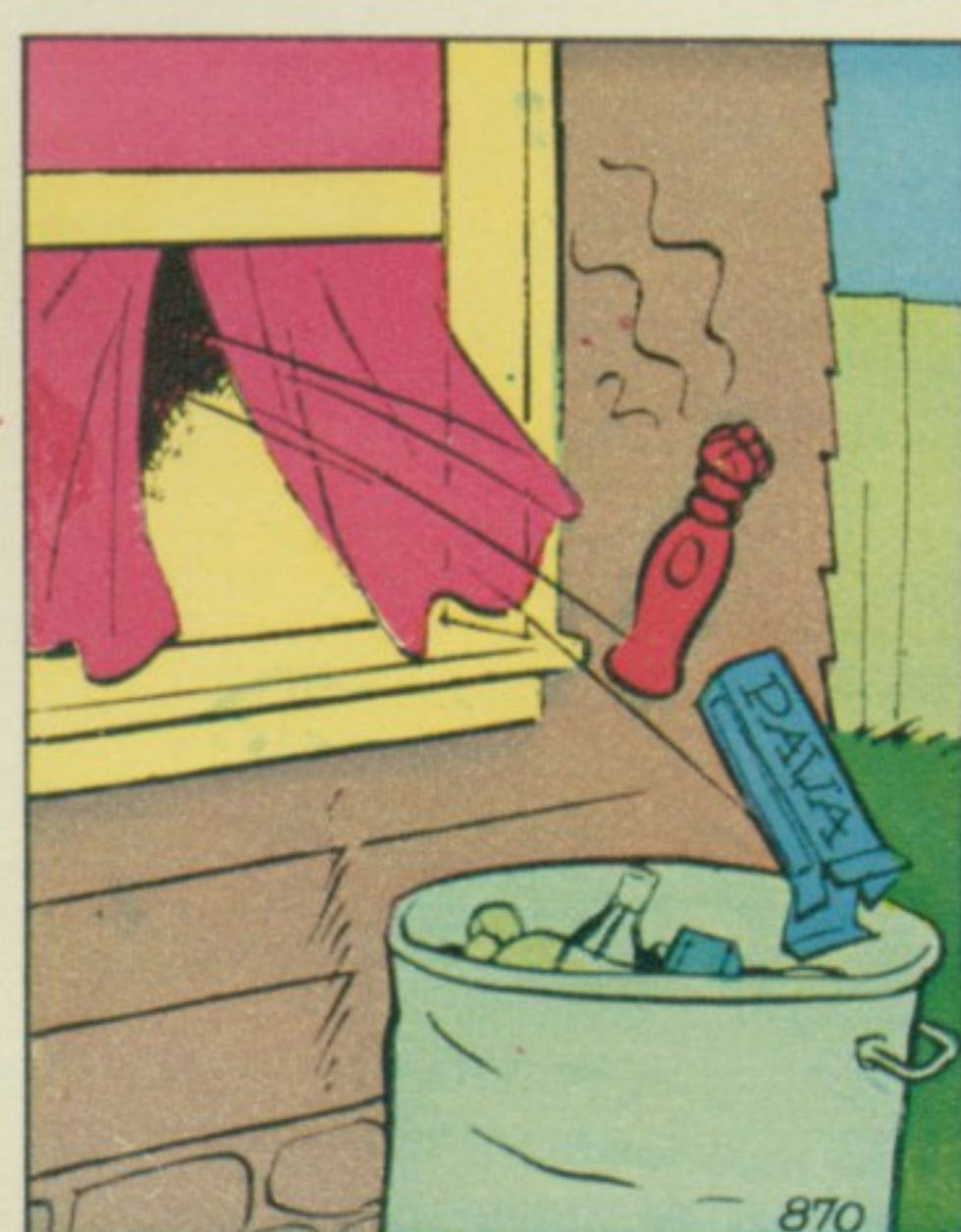
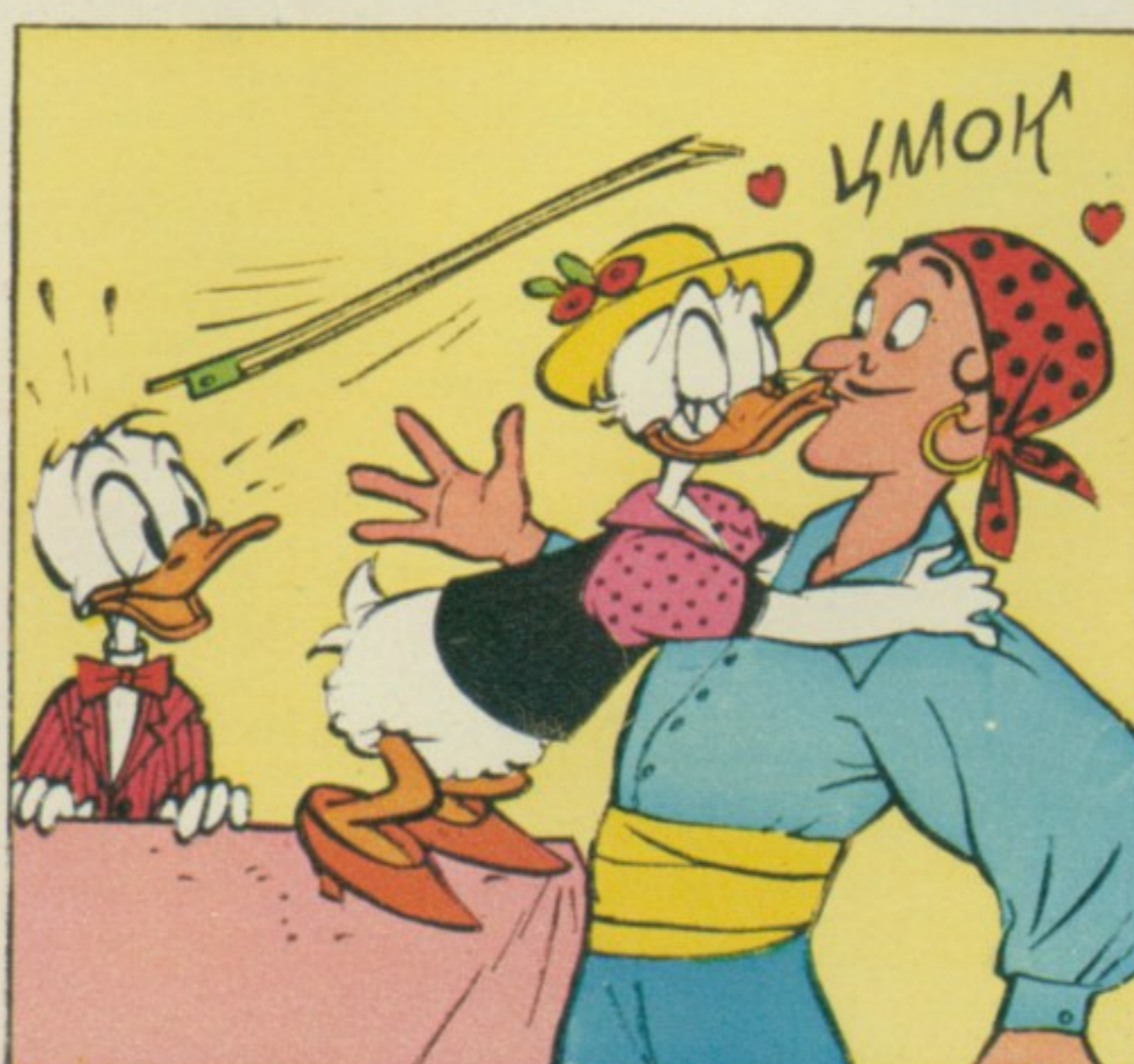
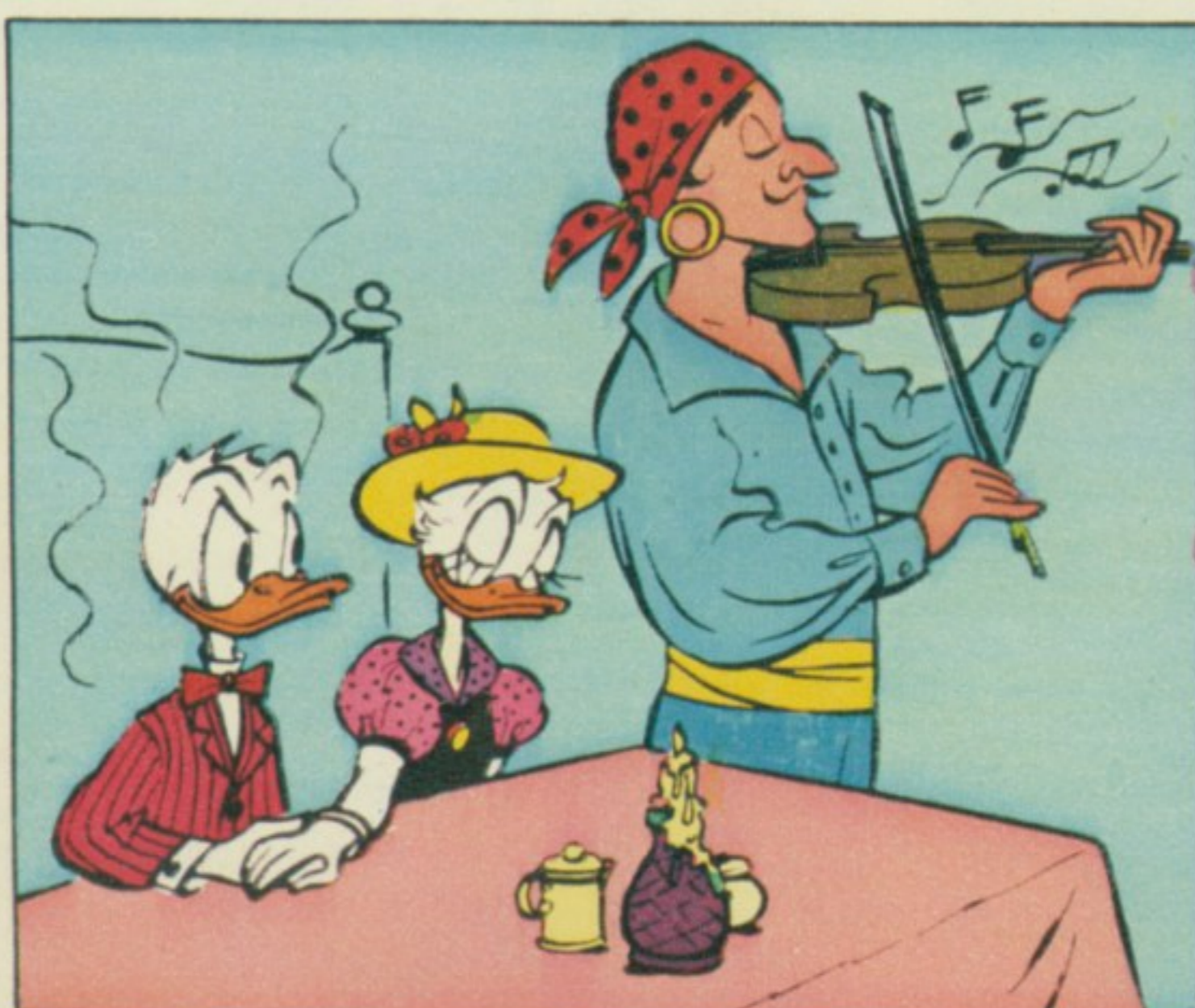
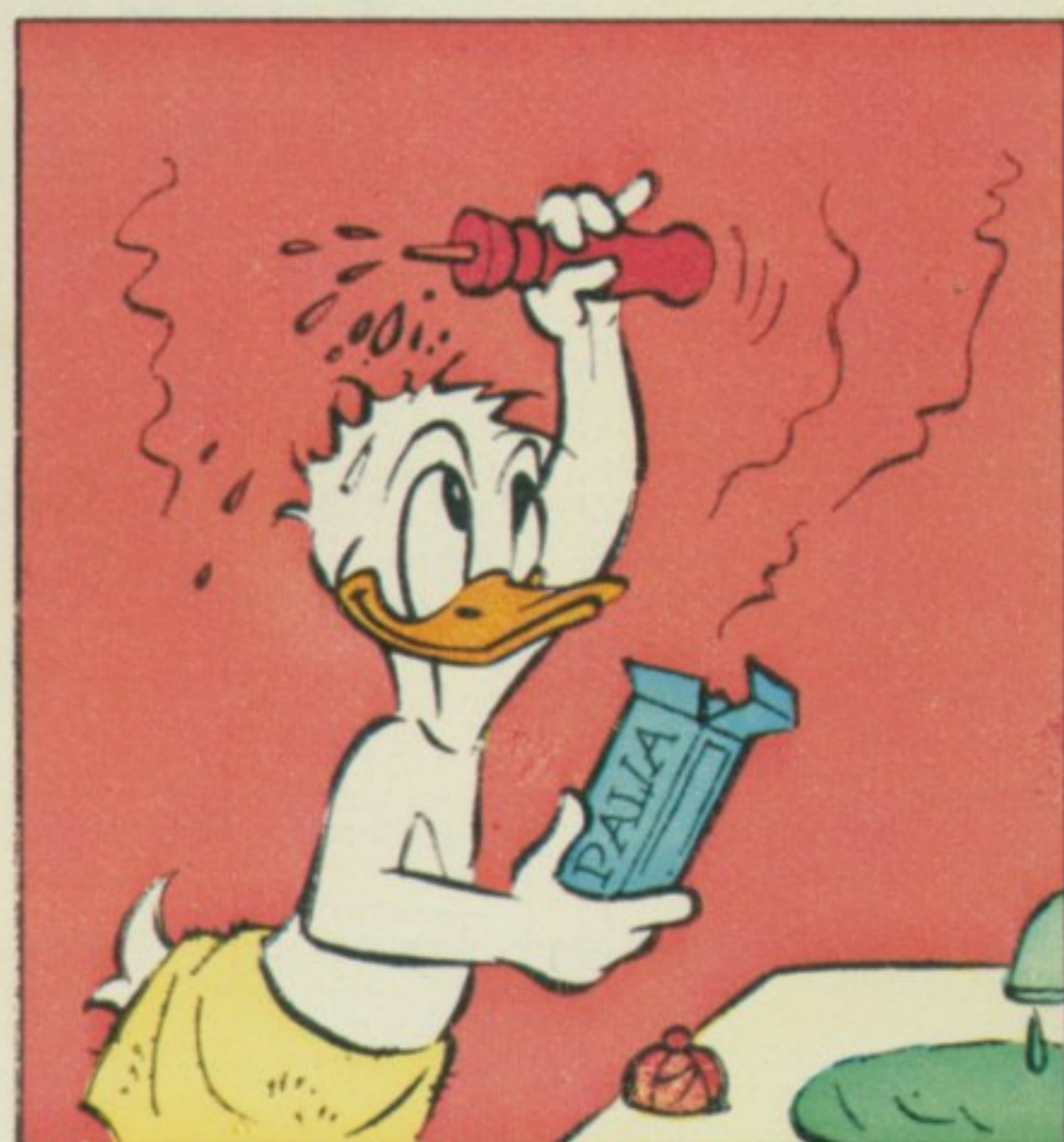
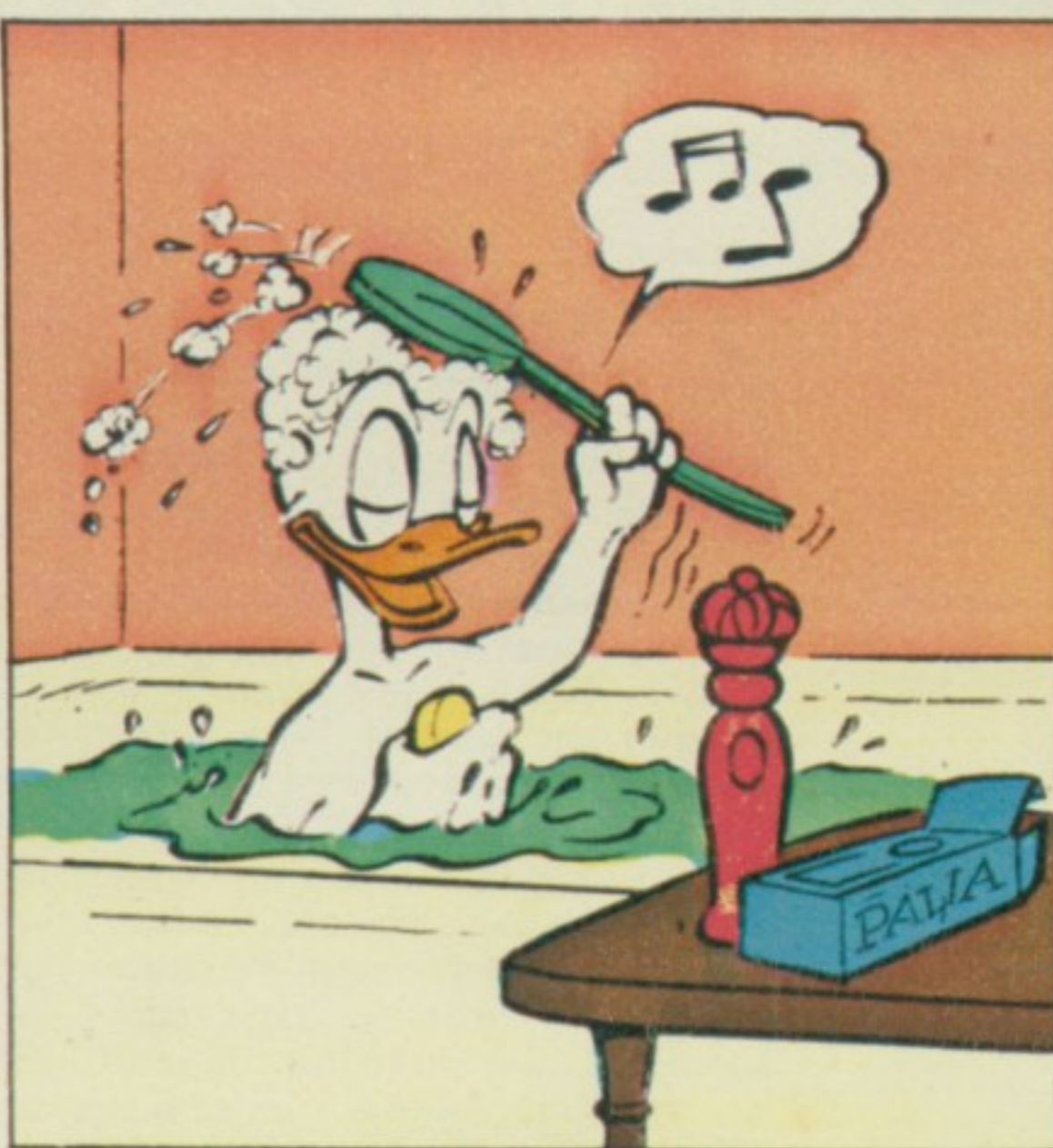
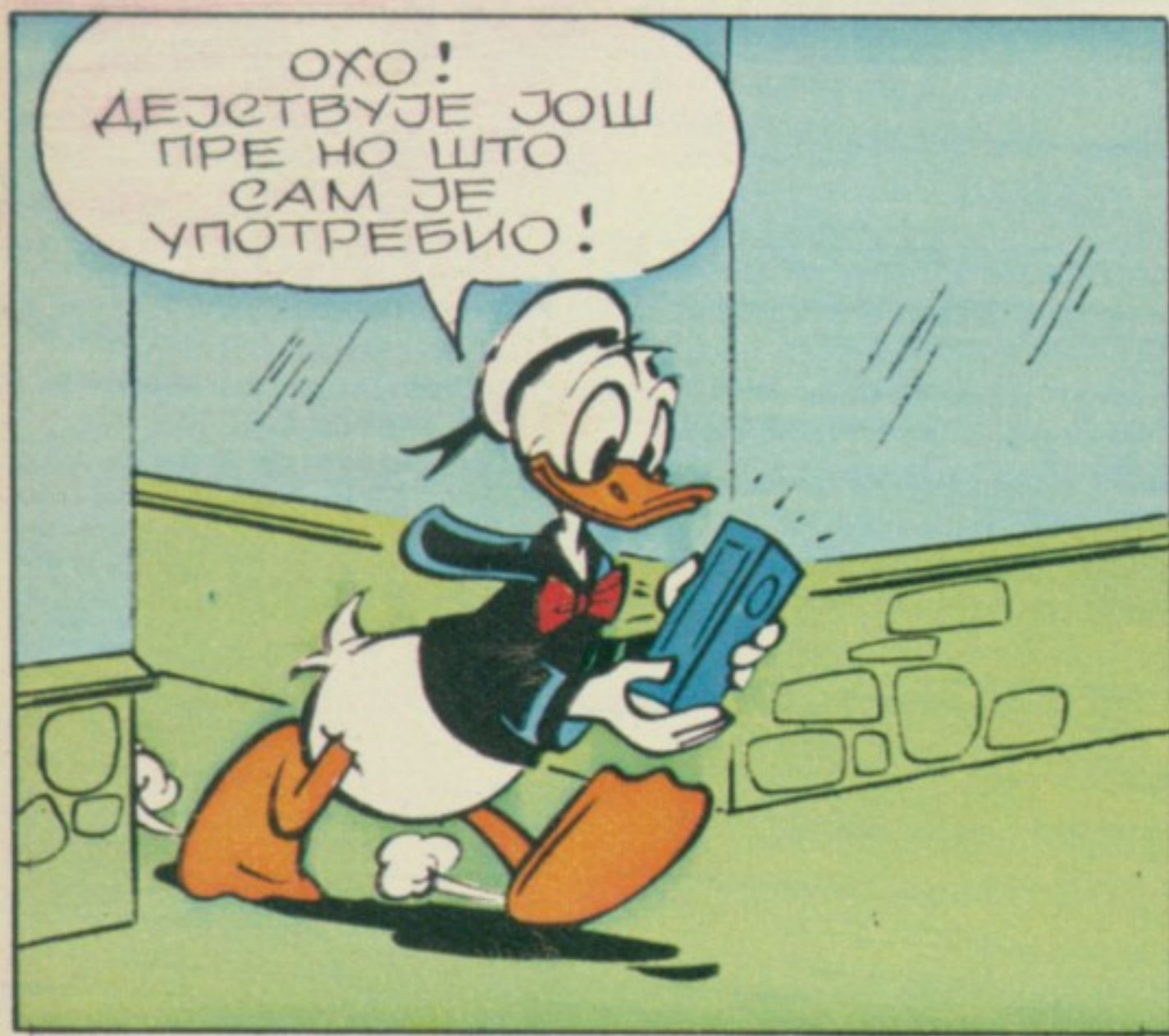
НА ОСТРВУ **ВАРГАС** (САД) НАЛАЗИ СЕ ЈЕДАН СТАРИ ПАНЈ КОЈИ ИМА ОБЛИК ОГРОМНОГ ЛУДСКОГ УХА.

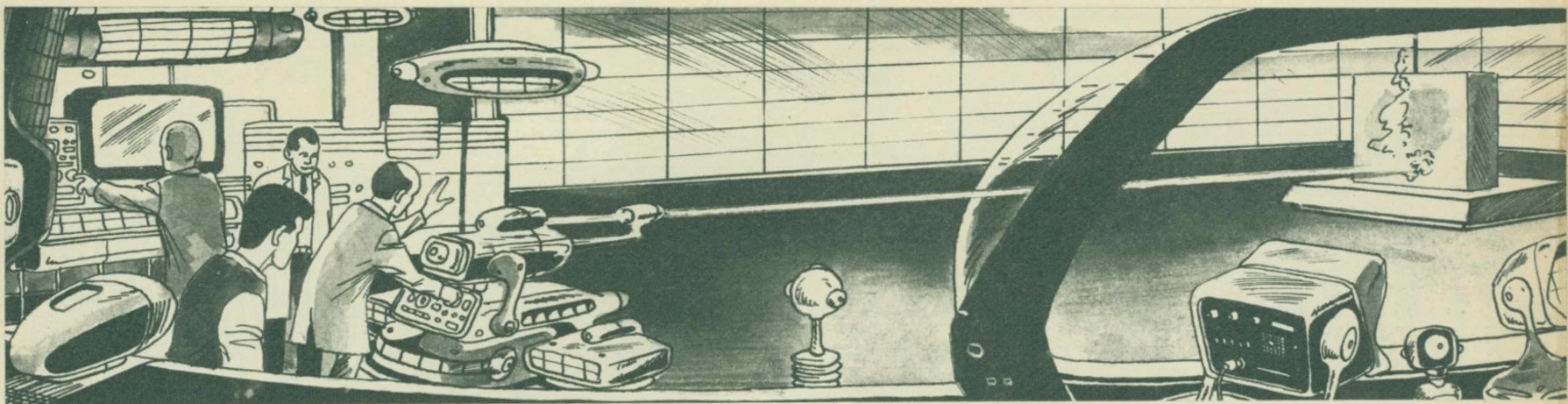
ОПТИЧКА ИЛУЗИЈА

ДА ЛИ ЧОВЕК ГЛЕДА НАДОЛЕ ИЛИ У КАРТУ КОЈУ ДРЖИ У РУЦИ?

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

МОЋНИ ЛАСЕРОВ ЗРАК

Извештаје с тог суђења објављивали су из дана у дан сви амерички листови. И не само амерички. Јер, спор који је требало да расправи амерички апелациони суд за царине и патенте водио се око великог проналаска нашег века — ласера. Примена тог проналаска неуобичајено је широка: од система веза с другим плане тама до ласера као обичне гумице за брисање трагова оловке на папиру. Поред тога, име једног од проналазача ласера Чарлса Таунса, веома је познато и популарно у Сједињеним Америчким Државама. У децембру 1964. године, заједно с руским научницима

налазак ласера оспорава, и то преко суда, непознати научник Гордон Гоунд.

Разбог збој ласера

У току претреса утврђено је да Гоундова тужба није баш сасвим неоснована.

Гоунд је једно време радио у институту за зраче-

у бриџ клубу нико га више није видео.

Гоунд жртвује и докторску титулу толико важну за научну каријеру у Америци само зато што шеф његове лабораторије није пристао да му промени тему за докторску дисертацију. Најзад је дошао и раскид са женом: она није желела да се одрекне уобичајеног начина живота. Гоунд више није избијао из института. Његов лабораторијски дневник пунио се стално новим забелешкама. И као што те белешке сведоче, нова техничка идеја поникла је у Гоундовој глави пре него у Таунсовој! Пре! Међутим, Таунс је успео раније практично да оствари ту идеју. Прошло је много времена пре него што је Гоунд нашао фирму која је пристао да финансира његова истраживања. И тек тада је био у могућности да начини употребљив модел ласера чија је израда стајала — 13 милиона динара.

Око чега су се сугули?

Проналазач није био у могућности да самостално, без нечије финансијске помоћи са стране, оствари свој проналазак. И то оду говлачење претворило се за Гоунда у трагедију: када је свој изум пријавио уреду за патенте, тамо је већ девет месеци лежала пријава за истоветан проналазак и Гоунд је одбијен.

Обраћа се суду. Његова жалба је одбачена. Али он не одустаје од борбе. Пролази шест година од дана када је Таунс добио патентно право. Гоунд поново тражи ауторско право на ласер. Суд га опет одбија. Утврђује, наиме, да није битно то што је Гоунд пре Таунса изумео ласер пошто није израдио први употребљиви модел. Патентно право на ласер остало је у рукама нобеловца Таунса.

Гоундов случај само је мала епизода у борби за патенте. Јер, на суду се

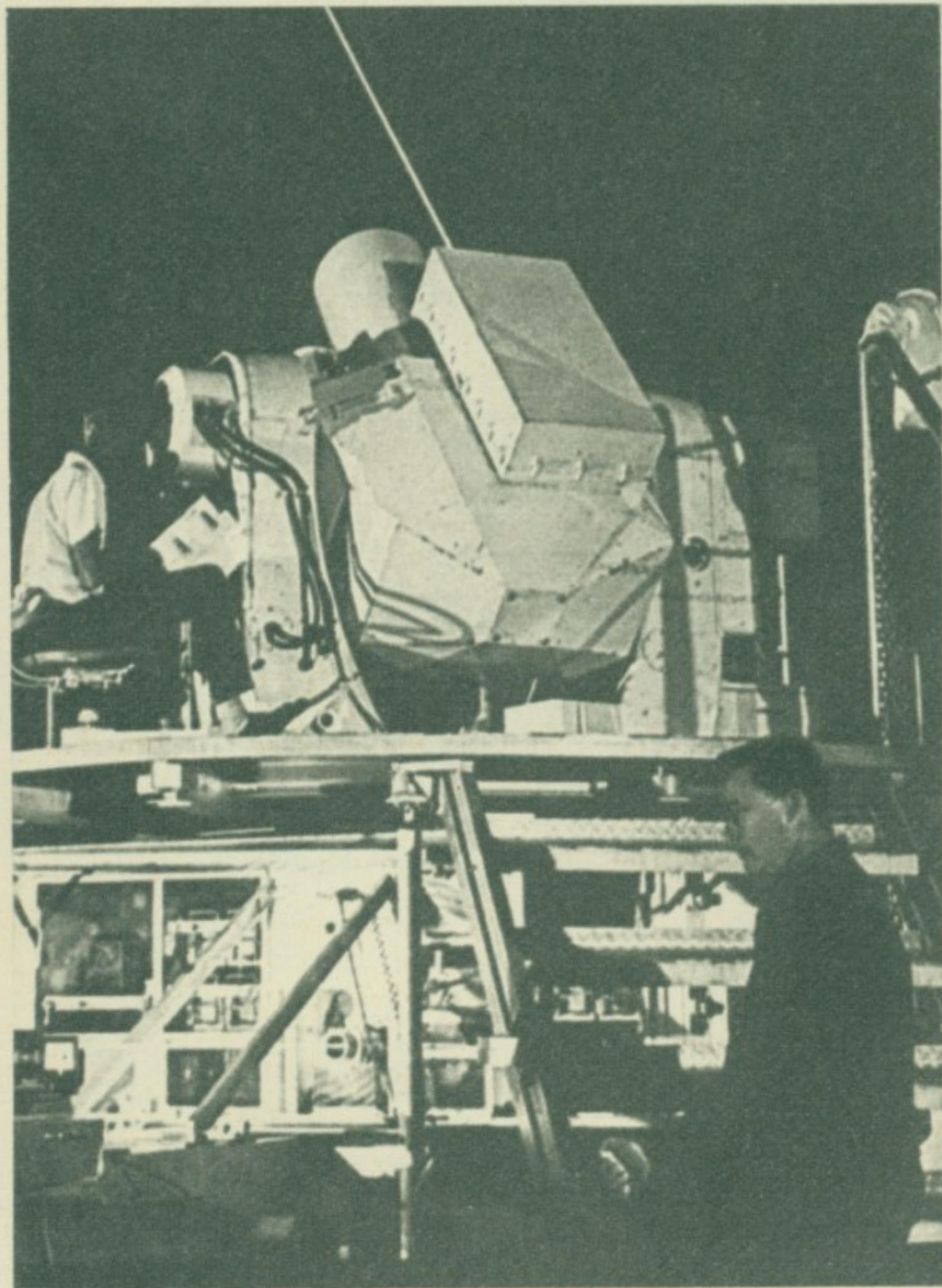
ПРЕД АМЕРИЧКИМ СУДОМ ЈОШ СЕ ВОДИ БИТКА ОКО ПАТЕНТА КОЈИ ВЕЛИКИМ СВЕТСКИМ ФИРМАМА ДОНОСИ ОГРОМНЕ ЗАРАДЕ

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

много чешће од проналазача — појединаца нађу велике светске индустријске фирме.

Шта је у ствари ласер? То је уређај, генератор по моћу којег се добија јак млаз уснопљене светлости у коме је концентрисана огромна снага. Овај млаз светлосних зракова веома се разликује од Сунчеве светлости и осталих до сада познатих извора. Та светлост је, како се то научно каже, кохерентна и монохроматска одн. непрекидна и једнобојна а то значи да су зраци у ласеровом млазу исте дужине и фазе. Ево једног обичног примера који може да објасни основну разлику између ласеровог млаза и светлости обичне лампе:

личита само дужина завеслаја већ и фаза, тј. док је код једног веслача весло у води, код другог је још у ваздуху, код трећег тек дотиче површину итд. Постепено, веслање се усклађује: дужина завеслаја постаје код свих веслача иста и покрети се одвијају истовремено и складно у свим фазама. Сваки веслач је један атом. Код обичне сијалице сваки атом у ужој жареном влакну које светли покреће се за себе, под утицајем струје, и емитује светлосно зрачење одређене таласне дужине (према томе и одређене боје), различито од таласне дужине светлости коју емитују други атоми; осим тога ни фазе нису усклађене. Светлост сијалице је састављена од неповезаних светлосних таласа од којих сваки

У ЈЕДНОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ У МИНЕАПОЛИСУ ЛАСЕРОВ МЛАЗ ОСВЕТЉАВА ВЕОМА ОСЕТЉИВ ЖИРОСКОП. НА ОСНОВУ ЊЕГОВОГ ПОМЕРАЊА ИЗРАЧУНАВАЈУ СЕ ПРОМЕНЕ ПРАВЦА КОСМИЧКЕ РАКЕТЕ.

Басовим и Прохоровим, добио је Нобелову награду за радове из области квантних генератора — масера и ласера.

И сад наједном, Чарлсу Таунсу, физичару светског гласа и добитнику Нобелове награде, право на про-

ња Колумбијског универзитета где је Таунс изумео свој ласер. У то време иде ја о ласеру буквално је висила у ваздуху. Гоунда је она потпуно закупила, изменила читав његов живот. Казао је збогом својој највећој страсти — једрењу.

КОРИСТ ОД ПОРАЗА

У једној радњи у Сједињеним Државама која продаје разне ситнице за успомену туристи могу поред минијатурне копије Капитола и Пентагона да купе и групу морнара изливену у бронзи. Она представља учеснике у чувеној бици на јапанском острву Иво Цима у току II светског рата. У подножју статуе ситним словима пише: Made in Japan.

Сваки веслач је ајом

— Замислите — каже један научник — чамац са више веслача. У почетку сваки веслач за себе, независно од других: није раз-

има карактеристичну боју; скуп свих боја даје белу светлост. Код ласера, међутим, сваки покренути атом емитује енергију у облику фотона исте таласне дужине тј. млаз ласера састављен је од зракова исте таласне дужине (фотон —

најмањи део светлосне енергије). Осим тога, сваки талас има фазе усклађене с осталим, тј. сваки зрак потпомаже остале, исто као што чини сваки веслач у чамцу.

Најпознатији ласер је онај за који је употребљен вештачки кристал рубина. Зависно од материјала употребљеног у ласеру могу

фотографској лампи, у облику цеви. Кад се лампа упали, јака светлост продира у унутрашњост кристала. Атоми хрома упијају један део ове светлости која их избацује из равнотеже и покреће.

Атоми рубина се побуђују, односно прелазе на виши ниво осветљавањем рубина зеленом светлошћу импулсне лампе. Са овог нивоа атоми се враћају на средњи (метастабилни) ниво без одавања светлосне енергије. Под дејством других фотона из побуђених атома ослобађа се и фотон из атома. Атом прелази у првобитни, основни ниво, а при томе се ослобађа енергија у облику фотона чија таласна дужина износи 6943 ангстрема, што одговара црвеној светлости.

На основу ових теоретских принципа може се схватити одакле је ласер добио име: оно је састављено од почетних слова Light Amplification by Stimulated Emission of Radia-

наранџасте и плаве на све до невидљивих инфрацрвених зрака. Сада се већ уводи нов термин ласер за инфразраке, а ласер остаје само за видљиво подручје.

Ласер може све

Појава ласера изазвала је огромно интересовање. Научници маштају да би једног дана могли да направе тако моћан уређај по моћу кога би се ласер примењивао за враћање у орбиту сателита када почну да падају према Земљи.

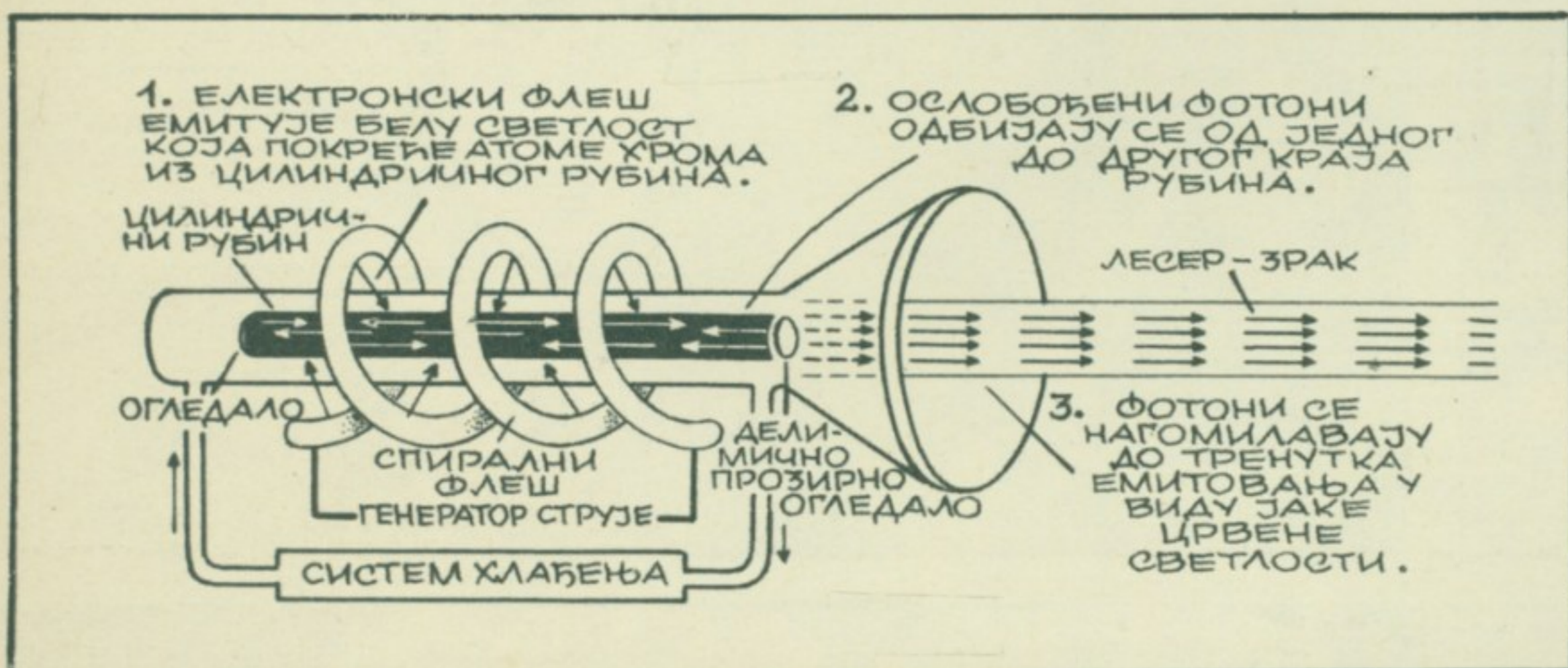
У медицини ласер се примењује у неурохирургији, посебно у хирургији ока, трансплантацији коже и у прављању хемијским процесима — изменом материјала. Ова примена је још у експерименталној фази, али даје веома охрабрујуће резултате.

Једна лабораторија у Сједињеним Америчким Државама направила је систем

Природа

Какво питање може мачка да постави крави? Рецимо, како се млеко најбрже прави?

ЛАСЕР СА СИНТЕТИЧКИМ РУБИНОМ. ШЕМА ПРИКАЗУЈЕ ЊЕГОВ РАД У ГЛАВНИМ ФАЗАМА: ФЛЕШ ЕМИТУЈЕ БЕЛУ СВЕТЛОСТ КОЈА ПОКРЕЋЕ АТОМЕ ХРОМА; ОДБИЈАЊЕ ФОТОНА ОД ЈЕДНОГ ДО ДРУГОГ КРАЈА РУБИНА; ЕМИТОВАЊЕ ФОТОНА У ВИДУ ЦРВЕНЕ СВЕТЛОСТИ.

се на излазу добити различите таласне дужине, односно боје. Синтетички рубин који се састоји од кристала алуминијумовог оксида и прагова хрома даје црвену боју. Рубин има облик шипке дуге четири а широке пола сантиметра. На крајевима је углачан, а пљоснате површине, савршено равне, делимично су посребрене тако да играју улогу огледала. Око кристала је обавијен електронски извор светлости сличан

tion, што значи: развијање светлости посредством зрачења стимулисаног радијацијом.

Од обичне јумице до космичких фароба

Од појаве првог рубинског ласера, направљено је на десетине ових уређаја за најразноврсније потребе. Научник Артур Шолоу, на пример, воли да изненади своје госте показујући им мали ручни ласер који му служи као гума за брисање. „Када погрешим куцајући на машини — каже он — само узмем ласер у облику пиштоља, управим га на грешку, притиснем дугме и грешка ишчезне, док хартија остане потпуно чиста као да на њој ништа није било написано“.

С обзиром на њихову веома разноврсну примену, ласере је тешко класификовати. Деле их према активном материјалу и према типу светиљке која убацује светлост у унутрашњост кристала. Постоји затим, чврст, течан и гасовит ласер. Од употребљеног активног материјала зависи таласна дужина зракова, па према томе и боја која варира од

помоћу кога један ласер прима истовремено десет телевизијских канала. Међутим, теоријски је могуће да један једини ласер прихвати и осамдесет милиона телевизијских канала.

Ласер-зраци остају уснопљени и на огромним удаљеностима. Пре извесног времена један млаз био је управљен у Месец, удаљен од Земље око 384 хиљада километара. Када је зрак стигао на Месечеву површину, осветљени круг имао је пречник нешто већи од три километра. Сноп обичних зракова, када би уопште могао да стигне до Месеца, толико би се раширио да би му пречник износио више десетина хиљада километара. Користећи ову особину ласера конструисани су апарати слични радару.

Помоћу ласера моћи ће да се испитују океани на дубини већој од једног километра, јер море представља погодну средину за провођење светлосних таласа.

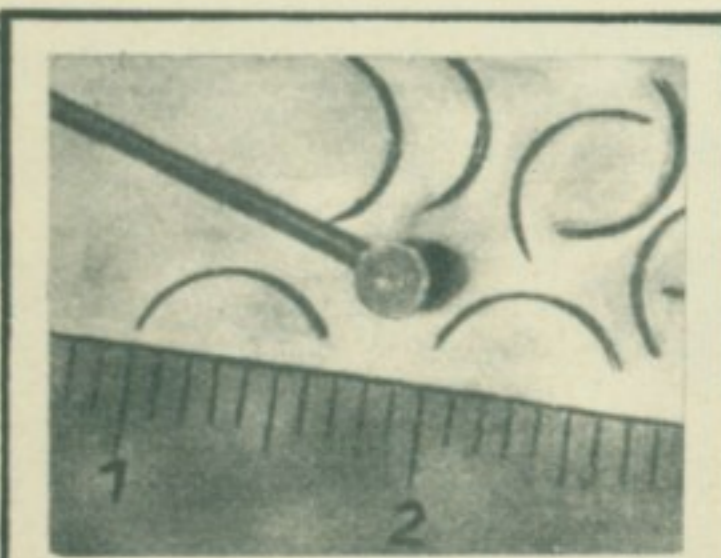
— Задатак технолога је — каже Шолоу — да за сваку примену ласера изабере најпогоднију комбинацију његових особина и да га према томе пројектује. На тај начин ће се добити специфичан ласер за сваку прилику.

Благо оном ко овакву фоку има. Оваква се фока храни вицевица. Фока вицевице и цени, нарочито кад су разводњени.

Коњ воли човека, воли га и пати, толико га воли — неће га јахати.

ЗА ОПЕРАЦИЈЕ ОНА

Сићушне криве игле, дугачке свега 6 милиметара, могу се употребити при 20 различитих операција очију. Ушица им је широка свега 0,03 милиметра. Поред игала, ради поређења: лењир и чнода.

КАПЕТАН Кејт

ПОЈАВА КАМ СУНОВОГ ОЦА, МАНДАРИНА, СПРЕЧИЛА ЈЕ ГРАДСКЕ СТРАЖАРЕ ДА УХАПСЕ КЕЈТ...

МОЖДА ЂЕМО УСПЕТИ ДА СТИГНЕМО ДО СТОВАРИШТА КАТЛЕРОВИХ ПРЕ НО ШТО ОНИ ОТКРИЈУ ВАШЕГ СИНА!

НАДАМ СЕ ДА ЂЕ БИТИ ТАКО, СТРАНА ЖЕНО! ИНАЧЕ ЂУ БИТИ ПРИМОРАН ДА ПОВЕРУЈЕМ ДА ЛАЖЕТЕ ДА БИСТЕ СПАСЛИ СОПСТВЕНИ ЖИВОТ...

... У ТОМ СЛУЧАЈУ ПРЕПУСТИЊУ ВАС СТРАЖАРИМА!

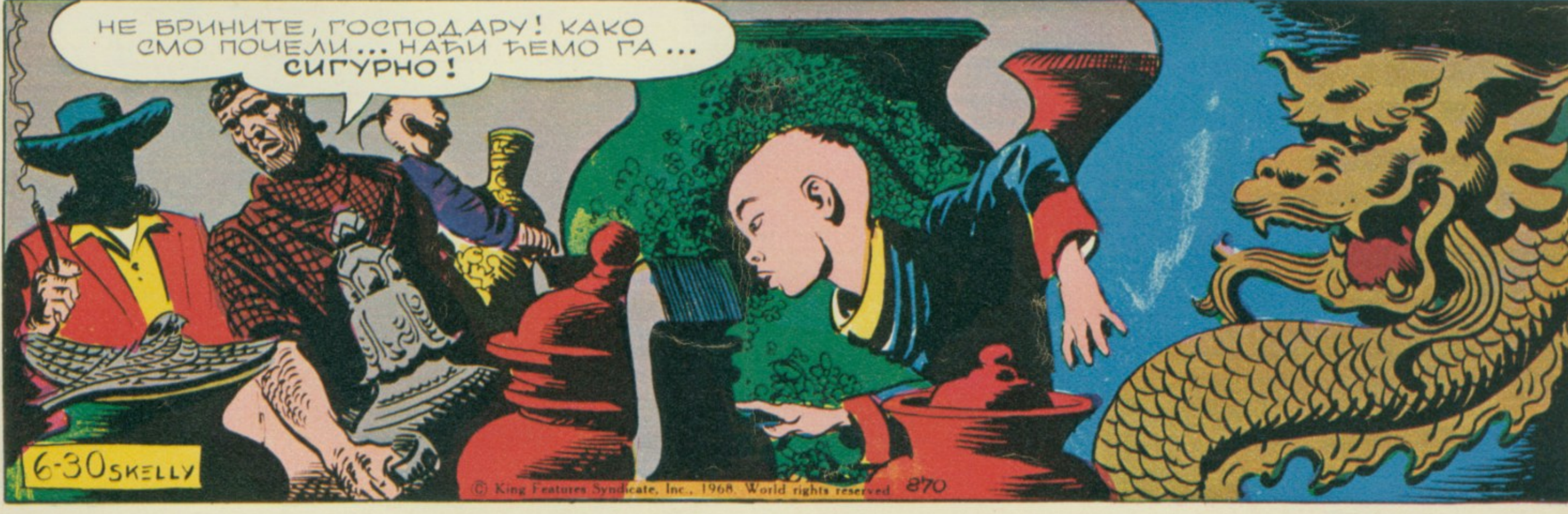
БРЗО У ТРГОВАЧКУ ЦЕТВРТ!

ЗА ТО ВРЕМЕ

ТРЕБА ПРЕВРНУТИ ЦЕЛО СКЛАДИШТЕ!

МОРАМО ГА НАЋИ ПРЕ НО ШТО СТИГНЕ ЊЕГОВ ОТАЦ!

НЕ БРИНИТЕ, ГОСПОДАРУ! КАКО СМО ПОЧЕЛИ... НАЋИ ЂЕМО ГА... СИГУРНО!

6-30 SKELLY

© King Features Syndicate, Inc., 1968. World rights reserved. 270

ЧИКА ТОМИН ГОСТ

НИЈЕ МИ ТРЕБАЛО НИ ЋЕБЕ НИ КРЕВЕТ. ШЉАКА ЈЕ МЕКА И ГРЕЈЕ ЦЕЛУ НОЋ

Содрној ронијих ноставно

Четрнаестогодишњи дечак прича свој живот. Мајка га је оставила завијеног у пелене поред флаша с млеком када је имао само два месеца. Променио је много домова и много породица и поверовао да је у једној од њих нашао своје праве родитеље. Али, живот му је показао да то није истина. Још се нада да ће наћи некога ко би га волео и примио код себе.

Купили смо хлеба, чоколаде, витасока. Отишли смо на једну ливаду код бензинске пумпе на авалском путу, извадили се на траву и јели. Цика и Маџан су били одушевљени. Маџан ми је тада рекао:

— С тобом је баш добро. Ајде да се не враћамо више...

— Важи. После подне ћемо у биоскоп.

Много су ме волела та два клинца. Упао сам истог дана у још једну кућу на Вождовцу. У шинџери сам нашао гомилу пара и златан сат. Нисам узео све, оставио сам једно педесетак хиљада. Онда смо отишли у биоскоп.

После смо тражили по кафанама „Црвеног“ да код њега спавамо у једној шупи.

Црвеног сам знао одраније. Он је био у дому у Крушевцу, и кад је одрастао пусти су га кући. Зна страшно да отвара браве. Каже извешало га друштво у Крушевачком дому.

Нашли смо Црвеног у једној кафани. Могли смо да и ми седимо јер је он велики и келнери га не журе. Ја наручио кајгану од десет јаја, а Цика и Маџан по велику пјескавицу.

МОРАЈЕТЕ ДА ШЉАКАТЕ

Црвени је рекао да нас прима и то не у шупу, већ у кућу јер су му родитељи отишли на село. Поставио нам је два услова:

— Ти мораш да пазиш, — рекао је мени — да се не умокриш у кревет, а мораћете да шљакате. Ово шљакати код нас значи да се краде. Ја ћу да вам кажем у коју ћете кућу да упаднете, а остало је моја брига.

Дао сам му онај златни сат и одмах смо се договорили за сутра. Онда смо Цика, Маџан и ја отишли код њега кући да спавамо, а он се изгубио с неким друштом. Остали смо код Црвеног недељу дана. Много смо крали по целом Вождовцу. И Цика и Маџан су упадали са мном у куће. Објаснио сам им да треба узимати само паре и накит.

Не би нас никада ухватили да Цика није хтео да идемо у биоскоп на Теразијама. Таман смо хтели да купимо карте, кад је мене ухватио милиционер. Цика и Маџан су збрисали. То је било добро. Они би све испричали у главној милицији, у 29. новембра. Ја сам знао да не смем ништа да причам, јер би ме Црвени тукао.

ЧИКА ТОМА ЈЕ ДОБАР

Нисам ништа испричао у Двадесет деветог. Тамо је иследник чика Тома и он ми је набројао све оне куће у које смо упадали. Морао сам нешто да признам. Дао сам и један златан сат који сам био сакрио од Црвеног.

— Откуд знаш шта је од злата, а шта није — питао ме чика Тома.

— Злато има жиг с унутрашње стране. На прстену, на ланчићу, свуда.

Чика Тома је много добар. Одвео ме је код њега, кући, да ручам. Он има малог сина и с њим сам се играо. Играли смо се у башти посвађали се и ја сам узео све његове играчке и отишао.

Био сам се уплашио када су ме ухватили. Сигурно ће чика Тома да буде много

љут што сам његовом сину узео играчке. Али, није био. Чак ми није ништа рекао о томе. Само је тражио да му кажем где сам оставио паре и ствари што сам узео из туђих станова.

Кад су ме вратили у дом, Цика и Маџан су већ били тамо. Избегавали су ме. Грдио их је наставник што су били са мном. Као да је мени стало до њих!

У дому сам ухватио једног жутог мачора и удавио га. Био сам кажњен да недељу дана не излазим из дома.

Али ја сам опет побегао.

Сутрадан, пред ручак позвао ме управник на разговор. Причао је дуго, много. Хтео је да му обећам да нећу наговарати остале дечаке да беже са мном из дома. Обећао сам му, само да ме остави на миру. Отишао сам на ручак и одмах после ручка наговорио сам Цику, Маџана и још једно десетак дечака да збришемо. Зауоставили смо се у самоуслугу на Вождовцу. Нас тројица ушли смо унутра и изнели осталима чоколаде и неких слаткиша.

Сви су се вратили у дом осим мене. Потражио сам

рекла да су они доктори тамо написали како сам паметан, али да немам васпитање.

Када је дошла зима, побегао сам из прихватиштва. Не могу да будем негде где сам затворен, негде где ми бране да се играм, да идем где ја хоћу и када ја хоћу. Више сам волео да лутам београдским улицама него да седим у топлом прихватишту.

СПАВАМ У ПОДРУМИМА

Проналазио сам велике подруме где ложе за цен-

ЧИКА И МАЏАН БИЛИ СУ ОДУШЕВЉЕНИ: „С ТОБОМ ЈЕ БАШ ДОБРО.“

Пре зоре. Узео сам брош из једне куће на Вождовцу и баш кад сам тражио Црвеног да му га дам, ухватио ме милиционер. Одвели су ме опет у Двадесет девети.

Признао сам све чика Тома, дао му онај брош. Вратили су ме у дом.

Црвеног и остао три дана, код њега док ме опет нису ухватили милиционери.

КАЖУ ДА САМ ПАМЕТАН

Тако се то моје бежање стално понављало. Увек су ме хватали и враћали у дом. Једном је управник искористио моје бекство и написао наредбу да ме више не примају у дом.

Морао сам у прихватиштво у Звечанској улици. Тамо милиција шаље све скитнице и оне дечаке који немају где. Управник је једна жена. Она није лоша. Тамо је и тетка Весна коју много волим. Мислим да и она мене воли. Кад сам дошао код ње, она ми је дала да слажем неке коцкице, да попуњавам неке квадратике.

Онај управник што ми је забранио да будем у његовом дому, тражио је да ме пошаљу да се види јесам ли луд. Тетка Весна ме водила у једну болницу. После десетак дана када ми је свега било доста, побегао сам. Касније ми је тетка Весна

трално грејање и тамо спавао на топлој шљаки. Није ми било потребно ни ћебе, ни кревет. Шљака је мека и греје целе ноћи. Морао сам само да бежим рано ујутро пре него што дође дожд. Ишао сам онда у „Касину“, пио топао чај и јео бурек. До подне бих обавезно нашао друштво. И све тако.

Те зиме имао сам већ дванаест година и много сам упадао у туђе станове. Једном недељно су ме хватали милиционери и водили у Двадесет девети код чика Томе.

Чика Тома позива онда те телефоном тетку Ангелину. Она је у Центру. То је социјалинирад код ње, познаје ме цело друштво. Чика Мића, чика Борђе, тетка Мира Сви су они добри према мени. Ја их молим да ме не шаљу у дом, а они се плаше да не лутам улицама па ме оставе да спавам код њих у Центру. И стално дежурају да не побегнем.

— ОТКУД ЗНАШ ШТА ЈЕ ОД ЗЛАТА, А ШТА НИЈЕ — ПИТАО МЕ ЈЕ ЧИКА ТОМА

У идућем броју свршетак:

ХОЋЕ ЛИ МЕ НЕКО?

ГРУ-ГРУ, УАПА И И ЧОВЕК-МАЈМУН ИЗ ГИЈАНЕ

КАД СУ СЕ ЈЕДНОМ ЗАХУКТАЛИ, ВОЈНИЦИ СЕ НИСУ МОГЛИ ЗАУСТАВИТИ И ПРОСТО СУ, КАО ЛАВИНА, ПРОЛЕТЕЛИ КРАЈ НАШИХ ПРИЈАТЕЉА.

ЗАУСТАВИЛИ СУ СЕ ТЕК ПРЕД ЈЕДНИМ ЗИДОМ... А ТО НИЈЕ ПРОШЛО БЕЗ РАЗБИЈЕНИХ ГЛАВА...

НЕСПРЕТЊАКОВИКИ! ДОВЕДИТЕ МИ ИХ ЖИВЕ!

ОВО МИ МИРИШЕ НА БАРУТ! ВЕЛИКИ МАНИТУ МИ САВЕТУЈЕ ДА СЕ ПОВУЧЕМО У ШУМУ!

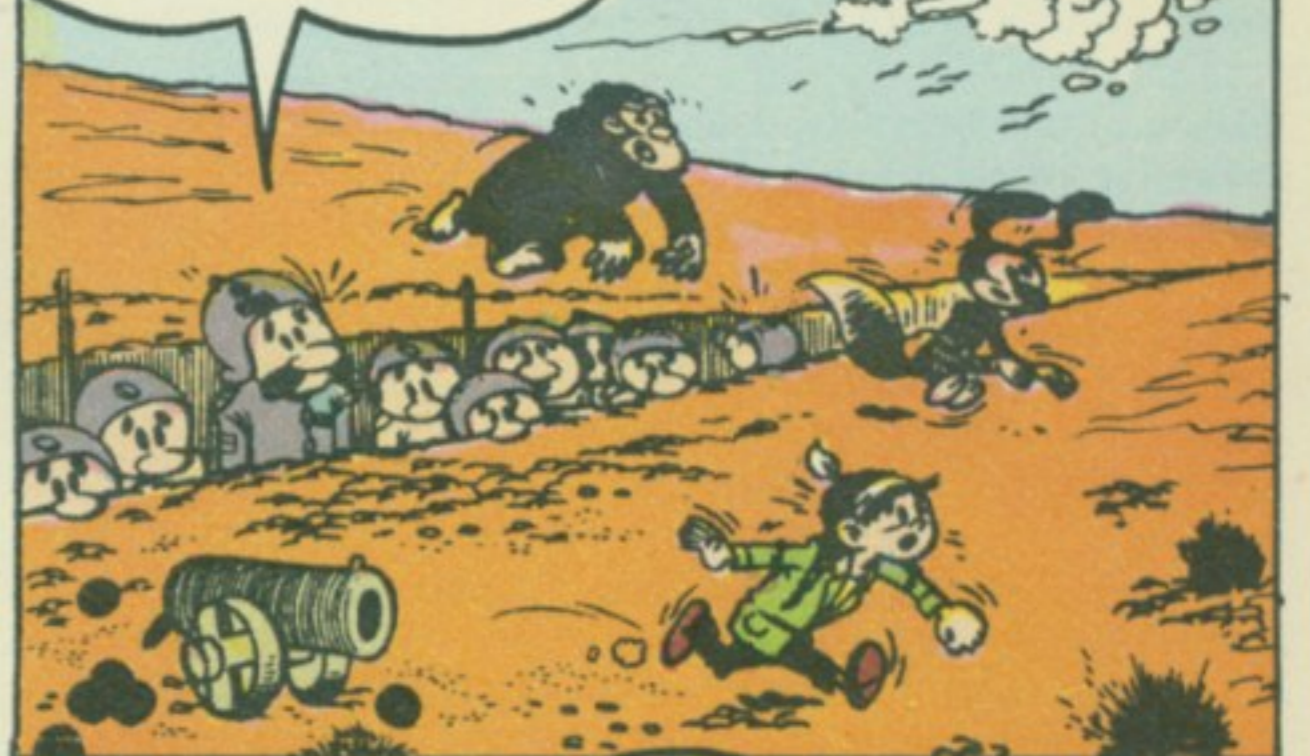
ЗА ЊИХОВО ПОВЛАЧЕЊЕ ПОСТАРАО СЕ ГРУ-ГРУ...

ВЕЛИКИ МАЈМУН НИШТА НИЈЕ СХВАТИО ОД ЧИТАВЕ ТЕ ЗБРКЕ АЛИ МУ СЕ ОНА ЧИНИЛА ЗАБАВНОМ...

СТО МУ ГРОМОВА! ОВО ТРОЈЕ МИ ИЗГЛЕДАЈУ УПЛАШЕНИ!

НАРЕДНИЧЕ! НЕПРИЈАТЕЉ ЈЕ ИЗА НАС! ШТА ДА...

ПРЕШЛИ СУ НА ДРУГУ СТРАНУ БАРИКАДЕ, ГЛУПАЦИ!

ТРЕБАЛО БИ ДА НАМ КРАЈИЦА ДА МОДЕРНИЈЕ ТОПОВЕ!

МЕНИ СЕ ОВИ БАШ СВИЂАЈУ! НЕ ПУЦАЈУ ТАКО ЈАКО!

ПАЛИ!

У ВАТРИ АКЦИЈЕ И УЗБУБЕЊУ БОРБЕ, ВОЈНИЦИ НИСУ ПРЕПОЗНАВАЛИ ЈЕДНИ ДРУГЕ...

КАПЕТАНЕ! ШТА ЈЕ ОВО?

НАРЕДНИЧЕ! ШТА ТО МИ РАДИМО?

ЗА ТО ВРЕМЕ... ВРАТИЋЕМО СЕ ТАМО КАД СЕ ОНИ МАЛО СМИРЕ!

Dan BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

ПУШИТИ ИЛИ НЕ ПУШИТИ?

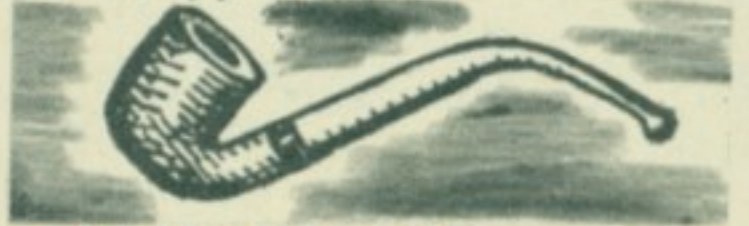

Мишљења љушача, нељушача и малобројних бивших љушача

Четрнаестогодишњи Милош Ристовић, ученик из Београда поставио је у свом писму редакцији „Забавника“ питање: „Шта је боље: пушити или не?“ Каже да би хтео да му то неко објасни пре него што и он, можда, пропуши. Могли смо му лако одговорити да је боље не пушити али би нам он онда могао, с правом, поставити друго питање: Ако је боље не пушити, зашто већина људи пуши?

Да избегнемо замку у коју се лако падне кад се разговара о пушењу, не дајемо Милошу одговор већ мишљења о пушењу — одраслих и пушача и непушача. Нека из њихових мишљења сам донесе закључак.

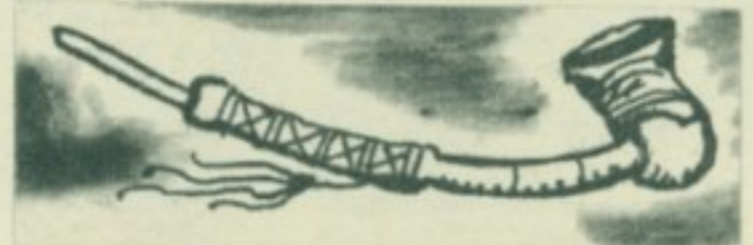
МИЛОШ ЗЕКИЋ, генерал-мајор, командант града Београда: „Веома жалим што сам у шеснаестој години почео да пушим. То сам учинио да направим утисак на своје другове. Кад бих имао снаге, престао бих да пушим. Данас дневно попушим педесет цигарета. Ето, командујем многим људима у армији, а не могу себи да заповедим и оставим дуван, таква је то навика. Ипак, понекад ми цигарете помажу, смирују ме па је, то, можда, разлог што још пушим. Сматрам да је далеко боље не пушити и топло препоручујем онима који се спремају да запале прву цигарету да то никако не ураде“.

АНТЕ ОБУЉЕН, метеоролог: Са сто двадесет комада дневно ја сам, вероватно, држао рекорд. Рано сам пропушио и кад сам прекар дашио с бројем цигарета све ми се смучило, па сам 1946. године престао да пушим. Нисам постепено смањивао дозу, једноставно сам решно да више никад не пушим. Сматрам да је неупоредиво боље не пушити и волео бих да никада нисам ни почео.

БЛАЖО ЈОВАНОВИЋ, председник Уставног суда СФРЈ: Пропушио сам прилично касно, негде у двадесет осмој години и некад сам пушио по сто двадесет цигарета дневно. Кад сам осетио да ми то смета, смањно сам на двадесет

комада колико и сада пушим. По мом мишљењу дуван је штетан, али...

РАДИВОЈЕ МАРКОВИЋ, спикер: Пушим од своје двадесет и друге године, дневно и до четрдесет комада. То је навика коју сви прихватамо без размишљања, а кад осетимо да нам смега — касно је. Пушење је велико зло и у малим количинама. Јер, прва цигарета повлачи за собом другу и тако постајемо робови лоше навике.

РАДМИЛА БУРИЧИН, глумица: Колико пута сам пред неку улогу вежбала да пушим како не бих испала смешна на сцени, па опет ништа! Не знам да пушим и то ме радује.

ИВО АНДРИЋ, књижевник: Никад нисам ни помишљао на пушење а нисам размишљао ни о томе да ли је штетно или не. Сматрам да је то лична ствар и да свако треба сам да одлучи да ли ће пушити или не.

ОЛИВЕРА ВУЧО, глумица: Пропушила сам у време својих успеха на филму и у певању. Дуго сам се опи-

О утицају пушења на организам др **Иво Поповић-Ђани**, професор хирургије који је тај проблем изучавао, каже:

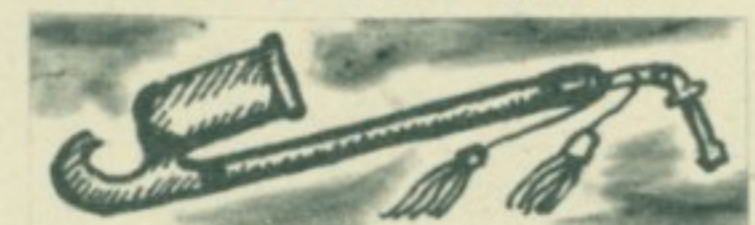
„Неоспорно је да никотин разорно делује на организам човека, али не у толикој мери као што се мисли. Умерено пушење од неколико цигарета дневно може чак и стимулативно да делује нарочито при великим потресима, узбуђењу и психичким растројствима. Међутим, ако је број цигарета већи, долази до нагомилавања никотина у плућима и крвним судовима, па чак и до појаве рака што је, после пораста производње цигарета, све чешће случај. Најтеже последице се могу очекивати ако пушење почне у раном дечаштву и настави се континуирано у већим количинама.“

Ја лично не пушим, јер сам се у младости интензивно бавио спортом, а касније ме пушење није привлачило.“

рала, али сам на крају попустила и сада пушим до шездесет дневно. Сматрам да је то рђава навика, али ми пушење добро дође пред излазак на сцену пошто у тим тренуцима не знам шта бих са рукама, а цигарста их тако лепо запосли“.

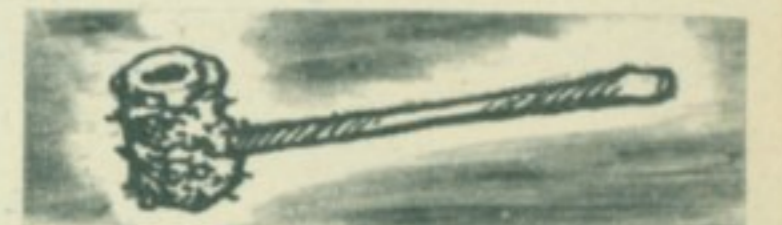
МИОДРАГ ПЕТРОВИЋ-ЧКАЉА, глумац: Рано сам пропушио и рано оставио дуван. Цигарета ме је одувек чинила нервозним. Док човек пуши, цигарета му прија, али већ следећег тре нутка почињу сметње које многи и не примећују, а које се временом јављају кроз разне болести. Срећан сам што више не пушим и осећам се много боље него пре. У овом тренутку једино ме брине то што мој син пуши и што знам да му то смета, а он признаје.

МИЉАН МИЉАНИЋ, тренер: Почео сам да пушим у четрнаестој години, у рату, међу старијим друговима. Да им се некако приближим. Касније сам на молбу мајке престао да пушим и тако је остало до дан-данас. Као тренер поручујем свима који желе да се баве спортом: спорт и пушење не иду заједно!

БРАНИСЛАВ СУРУТКА, спикер: Пропушио сам на почетку каријере када ми је цигарета помагала, уливала ми је сигурност у послу. Дневно сам пушио по две паклице, али сам се онда уплашио болести, па сам престао да пушим. Сада сам „пућкам“ 4—5 филтера дневно.

ДУШАНКА КАЛАЊ, спикерка: Пушим једну кутију дневно од своје деветнаесте године. Треба пушити док се осећа задовољство, а кад се претера, онда треба престати.

РАДИША ПЕТРОВИЋ, милиционер — саобраћајца: Кад сам почео да пушим у осамнаестој години по једно пакло дневно, то ми је причињавало задовољство, цигарета ме је смиривала. Али, нагло сам почео да губим апетит и слабим, тако да ми добро дође што не могу да пушим на радном месту. Уопште, много је боље не пушити.

ВЕЉКО ГУБЕРИНА, адвокат: Сећам се да ми је пушење представљало задовољство у прво време, али сад је навика која, по мом мишљењу, није штетна ако се дневно пуши до десет комада.

М. Ђ. шеснаестогодишњи ученик: Пушим од четрнаесте године и дневно попушим до две кутије. Мама ми даје нешто новца, а нешто и сам зарадим перући аутомобиле. Само пушење ми не чини задовољство, већ ми прија што сам „главни“ и што ме млађи другови гледају са поштовањем. Можда ћу касније престати да пушим, јер сматрам да је боље не пушити.

Ж. Ч.

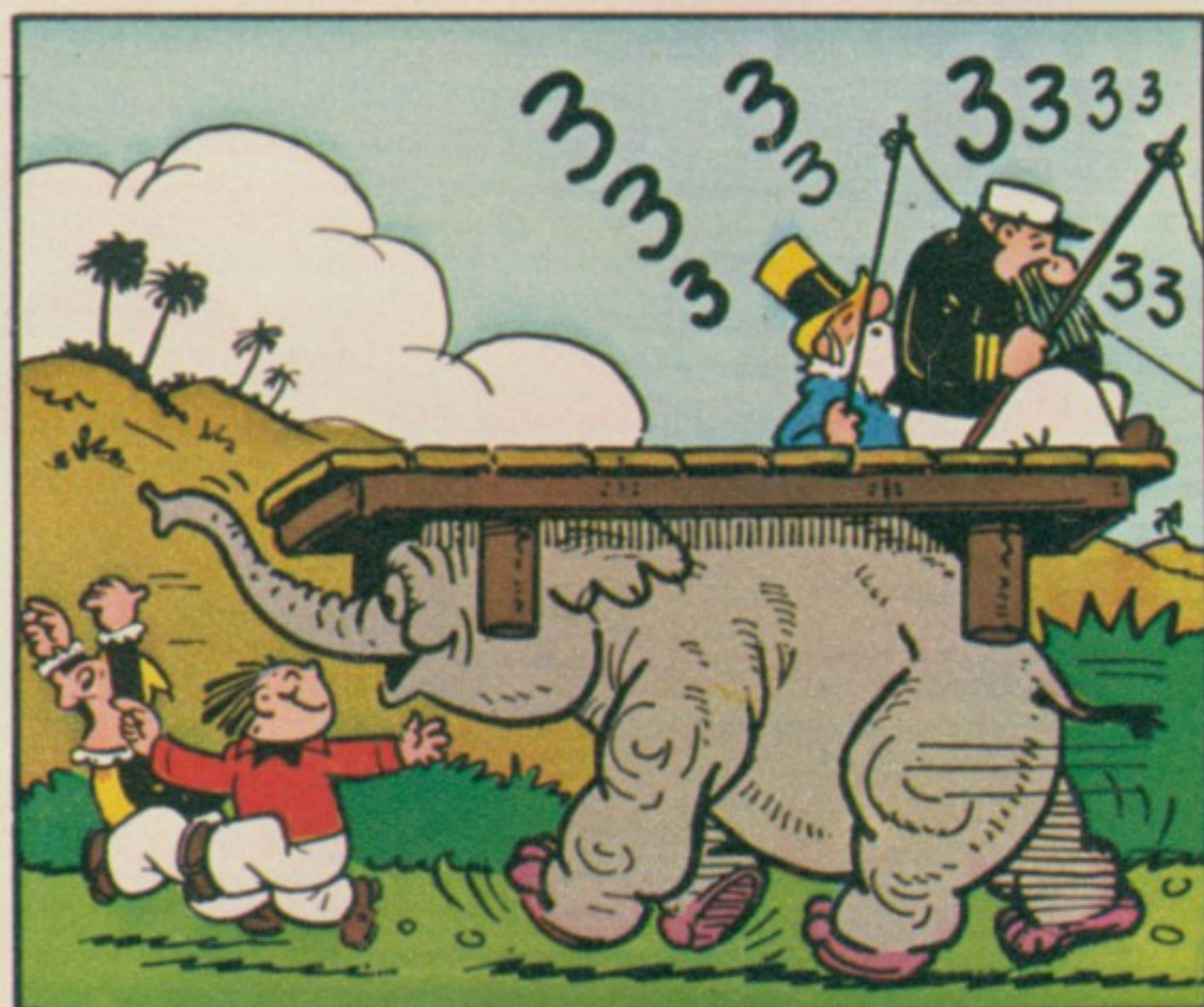

СВОЈЕРУЧНО

Појасеви најнеобичнијих облика који се носе ниско, на куковима, постали су неопходни у гардероби млади девојка. Да би се избегло униформисање, девојке саме праве нацрте а уз мало стрпљења могу саме и да их израде. Француска певачица Франс Гал измислила је за себе појас чија копча има облик руку.

Бум и Бум

JOE MUSIAL

ИСПОВЕСТ ВИСОКЕ — СЛАВНЕ ТУРНИРСКЕ ТАКМИЧАРКЕ

КАКО САМ ПОСТАЛА ЗВЕЗДА

ПРИЈАТЕЉСТВО СА РЕБЕКОМ И ВЕЛИКЕ НАДЕ У ЈЕДИНЦА СРЕЋКА

тркама на хиподрому. Када би долазио да нас обиђе, мојој радости није било краја. Показивао ми је и прве тркачке кораке и већ тада ме упућивао како треба да се држим. Растанци с оцем били су увек тужни.

После годину дана почело је моје школовање. Први школски дан изгледао је овако: везали су ми улар, ставили седло и узјахали ме. Била сам мирна. Јахање је трајало пуна четири месеца да бих се привикла на ствари које сам први пут срела у животу. То би се, можда, могло назвати првим разредом. Они који за то време не постигну добре резултате, понављају. А немојте мислити да таквих нема.

Када сам то савлада, на ред је дошло ходање. Зар то сви коњи не знају, питахте. Не, нипошто сви. Правилан ход знамо само ми школовани. Морала сам да савладам покрете, галопирање, кас, да постигнем највећу могућу еластичност и да, како се то каже, „добријем уста“, да добро научим и упамтим команде. На Београдском хиподрому мене су почели да припремају за галопску дисциплину па сам касније имала муке да се пребацим из овог фаха у други.

А онда су мене, будућу звезду, послали у Коњичку школу у Кикинди, нашим најбољим учитељима. Растанак с друговима био је тежак, али за славу се мора претрпети много штошта. Тешило ме је једино то што је Ребека пошла са мном.

Извели су ме пред специјалну комисију учитеља у Коњичкој школи, која је по сле дужег већања донела одлуку: треба да учим за турнирска такмичења. Даље школовање, било је сасвим другачије од оног на Хиподрому.

Почела сам из почетка. Прво сам учила да владам телом, да ми глава буде савитљива, да брзо реагујем,

и, наравно, да постигнем што већу лакоћу.

Онда су дошле препоне. Прва је била висока само 20 сантиметара. Имала сам смисла и волела сам их. Није прошло ни пуних шест месеци, а ја сам прескакала пун метар! Живот је постао готово суров. Слободно време проводио сам сама у боксу, није било ни шетњи, ни излета. Бојали су се да се не повредим или, пак, изгубим усредсређеност потребну за рад.

Успела сам да прескочим преко једног метра! Био је то датум у мом животу. И тако су свакодневни рад и љубав према прескакању препона учинили да школовање завршим у групи најбољих. На школским такмичењима увек сам била прва. Ребека је била уз мене.

Поново сам у Београду, сада у цокејском клубу „Алекса Дундић“. Учење је престало, али свакодневно сам вежбала. Осећала сам тугу за Коњичком школом и у тим часовима једина утеха била је моја драга Ребека. У лето 1960. на хиподрому је владала необична живост. Приметила сам да се врше специјалне припреме. Мој јахач Литомерецки стално је био уз мене. Дошао је дан такмичења. Била сам ужасно нервозна. Дошли су и коњи из неких других градова. Настала је

идући пут жива или мртва мораш бити најбоља! Са том мишљу сам пред зору заспала.

Али после овог такмичења читаве две године нисам се појављивала званично на Хиподрому, учествовала сам само у неким безначајним такмичењима и да бих што боље осетила атмосферу утакмице.

У лето 1962. осетила сам опет велике припреме. Литомерецки и ја нисмо се тако рећи ни одвајали. Већ у четири изјутра долазио је по мене и остајао по цео дан.

Изишли смо на терен. Осетила сам узбуђење, али успела сам да га савладам. Нисам никога гледала. Моја бела грива завијорила се. Противници се нису видели. Хиподром је био на ногама! Сви су били изненађени да ја, готово непозната, побеђујем из утакмице у утакмицу. У свакој дисциплини сам постигла сјајан резултат.

Мој јахач је био узбуђен и задовољан, а ја поносна и достојанствена. Тада су рекли: „Звезда је рођена!“ Штампана је опширно писала о мојим успесима. Једва

Зовем се Висока и без лажне скромности могу рећи да сам права звезда. Недељом по подне подигнем на ноге по неколико хиљада људи! Име сам, као што је и ред, добила од кумова — сеиза који су присуствовали мом доласку на свет у ергели „Глоднош“ која је касније припојена „Зобнатици“ код Бачке Тополе. Године не кријем, рођена сам 1954.

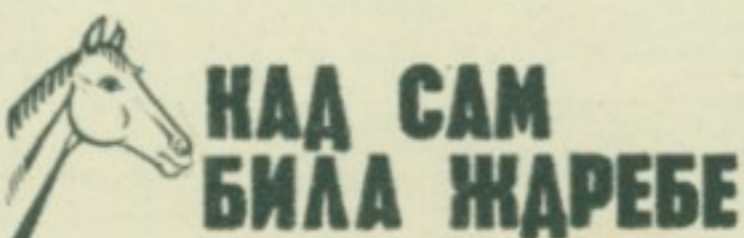
Родитељи: отац Комодо и мајка Виловинка пореклом су Енглези а у Југославију су стигли из Француске. Слушала сам од старијих да мог оца нико није успео да победи у галопским тркама. Кад би се он појавио на стази, хиподром је одјекивао: „Комодо, Комодо!“ Мајка Виловинка била је нешто мање славна, вероватно због тога што је сав свој живот посветила оцу.

Бела сам, без иједне пеге на телу. То ми је помогло да освојим симпатије гледалаца, али никад не бих успела да нисам била упорна.

Не може сваки коњ да постане турнирски. Пре свега треба да је из породице скакача, или да воли скакање, да изгледа елегантно, да има меке покрете, широке цеванице, зглобове што ближе копитама. Мора бити питом и бистар. Тешко ће проћи нервозан, намфор, тврдоглав или онај који неће да једе. О непослушницима да и не говоримо.

Турнирска такмичење је најтежа и најлепша грана коњичког спорта. Некад су се овом врстом спорта бавили само витезови. Састоји се од неколико утакмица: прескакање препона које се у сваком кругу подижу а победник је онај ко прескочи највише (ја скачем преко два метра); прескакање препона у најкраћем времену, скок увис, скок удаљ и снага скока. Све су то тешке дисциплине и изискују напоран рад и велике жртве.

Баш пре неки дан причале смо Ребека и ја о нашем детињству. Ребека је моја најбоља пријатељица. Рођене смо у истој ергели, за једно смо ишле у школу, коњичку, а и сад смо прве сусетке. Како се само наљутим кад непажљиви сеиз затвори врата између наших боксова.

Ех, каква су то времена била. Док сам била ждребе, по васцели дан трчкала сам уз мајку. Свуда ме је водила. Једном сам се изгубила. Настала је страшна узбуна. Моји чувари били су пресрећни кад су ме нашли. Тада сам први пут схватила да сам важна личност.

Као и сва деца и ја сам првих шест месеци само сисала. Нисам сем воде добијала никакву другу храну. После тога почели су да ми дају сено, зоб и витаминне. О мом васпитању бринула се мајка. Оца сам ређе виђала јер је био заузет

КОБАЈАГИ МРТАВ

Недавно је Валтер Манонис, у заливу Лонг Ајленд у САД, уловио омањег морског пса. Манонис га је окачио о најближе дрво и пожурно да се слика поред њега. Али, пас није био мртав, шчепао га је за руку и опасно израђавио.

страшна гужва. Тог поподнева када сам изишла на хиподром нисам знала где да се окренем. Многе очи биле су упрте у мене. Учествовала сам у такмичењу с много старијим и искуснијим коњима. Постигла сам просечан резултат. Мој јахач је био врло задовољан, али ја нисам целе ноћи могла ока да склопим. Ребека ме је тешила. Моја жеља да увек будем прва није ми дала мира. Рекла сам себи:

сам се решила новинара и фото-репортера.

После свих комплимената и аплауза, осетила сам потребу да останем сама. Једва сам чекала да се све заврши. Ребека, која је била нешто слабија, искрено је поделила моју радост.

Убрзо затим мој јахач Литомерецки је отишао. То је био ударац за мене. Месеци дана сам туговала. Нисам имала воље да се појавим на Хиподрому.

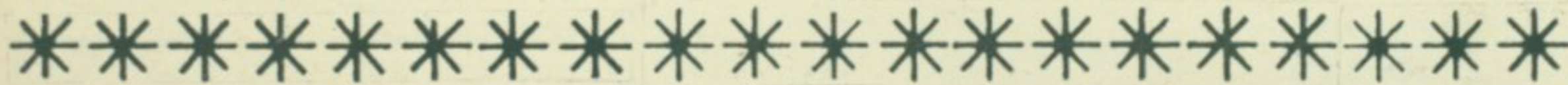

ВРЕМЕ НОСИ СВОЈЕ: ПРЕБОЛЕЛА САМ ЛИТОМЕРЕЦКОГ И НАВИКЛА НА РАЈКА. ДАНАС СМО НЕРАЗДВОЈНИ

Мој нови јахач Рајко Докић пришао ми је с пуно нежности и разумевања. И, време носи своје, преболела сам и навикла се на Рајка. Данас смо нераздвојни. Без њега не могу да замислим живот. Томе су допринели наши заједнички успеси, на домаћим и страним хопподромима.

Имам сина Срећка који се такође припрема за тур-

нирска такмичења. Надам се да ће достојно наследити моју славу. Налази се у клубу „Тринаести мај“. Нисам доживела велике љубави у животу. Можда је томе разлог моја превелика жеља да се посветим турниру. Али зато волим да причам о љубави, с Ребеком. Нарочито о Минерви и Музеју. Они су чланови клуба „Граничар“ из Новог Сада.

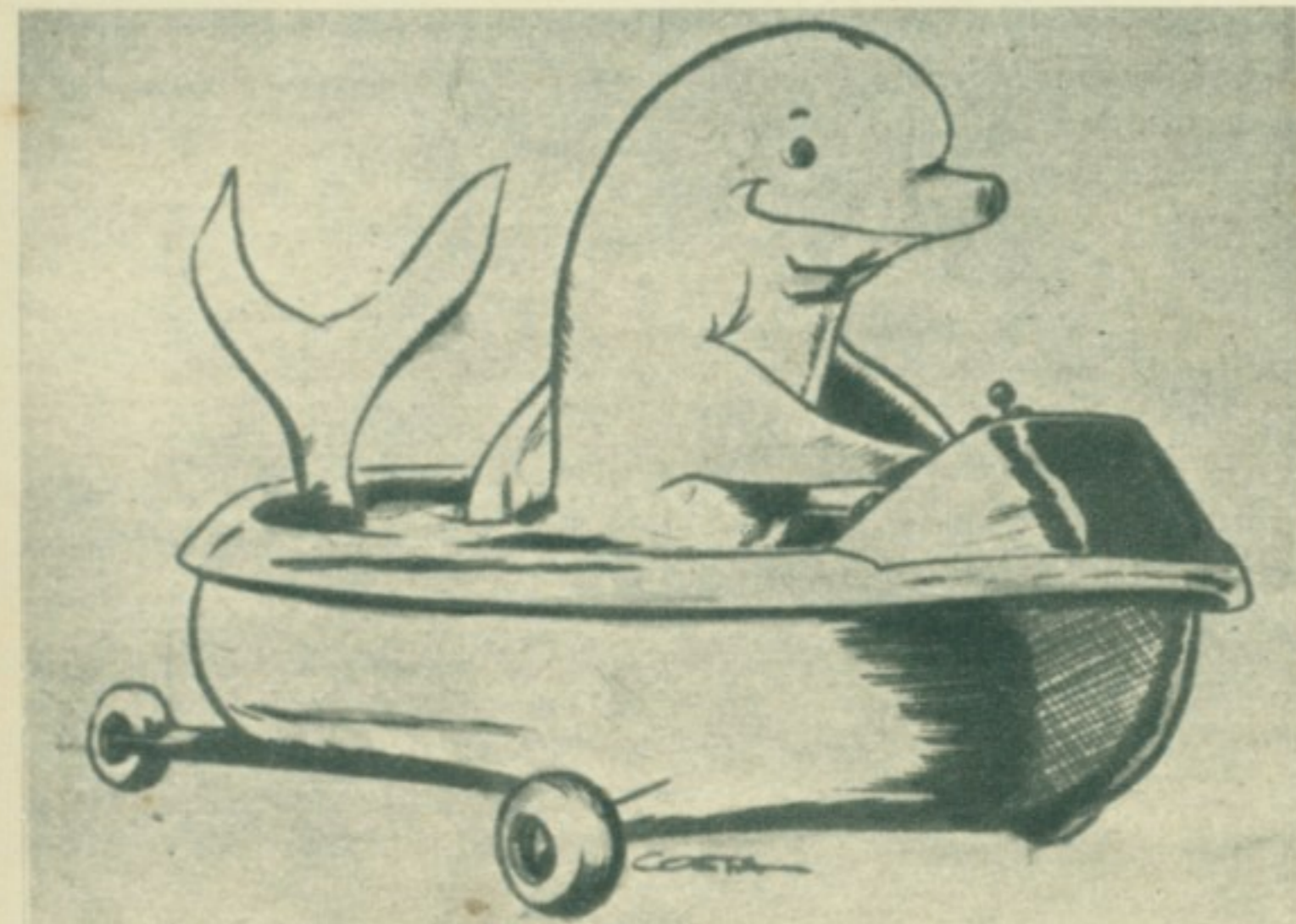

ДЕЧАК СТВАРА СТРИПОВЕ

Италијански стрипови добили су нове јунаке: породицу змајева коју чине отац, мајка и син, симпатичне Здраголе, Змајевићи. Они су настали у машти деветогодишњег Ерика Полинија и кад су случајно дошли до руку познатог издавача, толико су му се допали да је одмах одлучио

да их штампа. Јавио се и продуцент који је замислио серију цртаних филмова о њима.

Здраголе су обични мали „људи“. мрзе насиље, уместо меса једу поврће и воће, пију млеко, а отац понекад и чашицу ракије која му брзо удари у главу. Мама Ђоконда пати од шеши-

Сећам се једном били смо на такмичењу у Румунији и Музеј није хтео да изиђе из штале. Покушали су да га силом изведу. Али, он је срушио свог јахача Богољу ба Петровића. У помоћ је притрчало неколико других јахача и сеиза. Али, Музеј ни макац. Дошло је у питање његово учешће на турниру који је имао међународни значај. Шапат је почео да кружи хиподромом: какав скандал! И онда се неко досетио да у шталу нема Минерве. Непажљиви сеиз извео је Минерву на терен, а да то није Музеј видео. Како није знао шта је с њом, одбио је да изиђе напоље. Одмах су довели Минерву. Музеј се обрадовао, почео да рже и да њушка. Повели су их заједно. Музеј је поносно корачао за Минервом.

То је доиста велика љубав.

Сад кад сте чули моју причу можда сте помислили да је живот нама коњима само пун успеха, славе, пажње и бриге. Међутим наше занимање је врло опасно. Једна незгода може да кошта живота. Несрећан случај значи крај живота. Колико је наших другова после прелома ноге на такмичењима одведено на клинику. Тужно, али истинито. Јер, коњима тешко зараста поломљена кост.

Они који због старости морају да напусти хиподром одлазе на пашњаке где проводе остатак живота. Шта им преостаје — само да сањају о некадашњој слави и мирно проведу крај живота без узбуђења и страсти. М. А.

МАЛИ ЕРИК ПОЛИНИ (С КРАВАТОМ) ПОКАЗУЈЕ ПРИЈАТЕЉИМА СВОЈЕ ЈУНАКЕ

ра и ташница и жртва је свог несташног јединца Нана. Отац породице Филип, добродушан и љубазан, страствен је читалац стрипова и криминалних романа.

Здраголама се стално догађају разне чудновате и смешне згоде у којима се појављују и друге интересантне личности стрипа.

Публика о њима још није рекла своју реч, судећи по почетку, успех неће изостати.

ДЕЛФИН У КАДИ НА ТОЧКОВИМА ЈЕДНА ЈЕ ОД ЗАНИМЉИВИХ ЛИЧНОСТИ СТРИПА

ВАШАР

СА СВИХ КОНТИНЕНАТА

ЛЕНШТИНА. — Френк Дебринкејт познат је у Сиднеју као узор лењости али и као одушевљени пеца-рош. Дуго је размисљао како да усклади ове две своје особине. Најзад је открио једну кућу на самој обали мора и закупио је. Отада је седео крај прозора и пеон већ првог дана уловио морског пса.

Многи су сумњали у такав начин пецања али је

ЧЕЖЊА ЗА ЗАТВОРОМ. — Педесет двогодишњи Кенет Чемберс кога је недавно суд у Нортхемптон, у Енглеској, због крађе и фалсификата осудио на 8 година затвора, молио је судију да му казну повиси на 12 година. Тај свој необичан захтев он је и објаснио: „Ја једноставно не могу да нађем заједнички језик с људима ван казнионице“.

ПОНОСНА МАЈКА. — Француски сељак Камид Ло-кен из Пондрова продао је своју кобилу једном пријатељу који живи десет километара даље од њега. Прошла је година дана и кобила се изненада појавила у дворишту старог господара. За њом је каскало лепо ждребе. Кобила је са својим потомком остала у посети 2 часа, а онда се вратила новом господару.

WALT DISNEY

ДУХ ЦРНЕ БРАДЕ

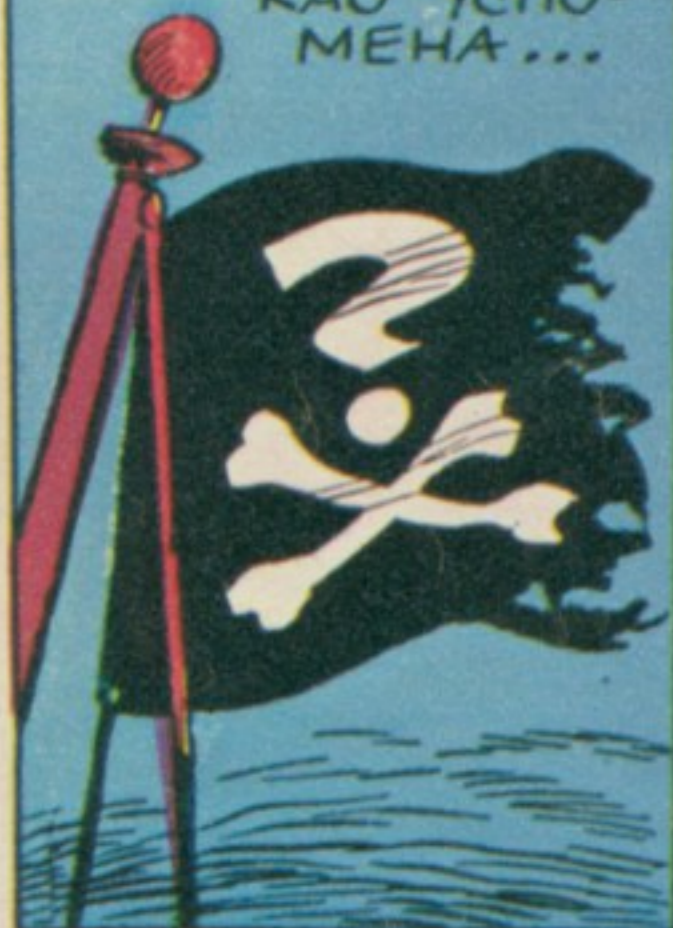
ПОЧЕТКОМ 18. ВЕКА ЖИВЕО ЈЕ ЧУВЕНИ ГУСАР ЕДВАРД ТИЧ, ПОЗНАТ ПОД НАДИМКОМ ЦРНА БРАДА. СЕ-
ЈАО ЈЕ СТРАХ НА СВИМ МОРИМА ИЗМЕЂУ СТАРОГ
И НОВОГ СВЕТА...

ПОГИНУО ЈЕ У ЈЕДНОЈ ПОМОРСКОЈ БИЦИ
КРАЈ ОБАЛА АМЕРИКЕ. НА ВЕСТ ДА ЈЕ ЦРНО-
БРАДИ МРТАВ СВИ СУ ОДАХНУЛИ...

ОД ЊЕГОВОГ
БРОДА ОСТАЛА
ЈЕ САМО ГУСАР-
СКА ЗАСТАВА И
КАО УСПО-
МЕНА...

...„КРЧМА КОД ЦРНОБРАДОГ“ НА ПЕРИ-
ФЕРИЈИ ГРАДА ГОДОЛФИНА, НА АТЛАНТ-
СКОЈ ОБАЛИ АМЕРИКЕ...

© 1968
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

НАДАМ СЕ ДА
ЋУ НАЂИ ПРЕ-
НОКИ-
ШТЕ!

СТИВ ВОКЕР, НОВИ СПОРТСКИ
ТРЕНЕР МАЛОГ КОЛЕЂА У ГО-
ДОЛФИНИ, ПОКУШАВАО ЈЕ ДА
НАЂЕ ПРЕНОКИШТЕ...

ОПРОСТИТЕ,
ИМАТЕ ЛИ
МОЖДА
ОВДЕ...

МОРАЋЕТЕ ДА
ПРИЧЕКАТЕ ДОК
СЕ НЕ ЗАВРШИ
РАСПРОДАЈА!
ДЕВОЈКЕ
СУ...

ДЕВОЈ-
КЕ?

КЋЕРКЕ ПИ-
РАТА, ПОТО-
МАКА ЧЛАНОВА
ПОСАДЕ ЦРНО-
БРАДОГ! БОРЕ
СЕ ДА САЧУ-
ВАЈУ ОВУ
КРЧМУ!

ЈАДНИЦЕ... ТРЕБА ДА САКУПЕ
20 МИЛИОНА ДА БИ
ПЛАТИЛЕ ДУГ НА
ЗГРАДИ!

ЛЕПА
СВОТА!

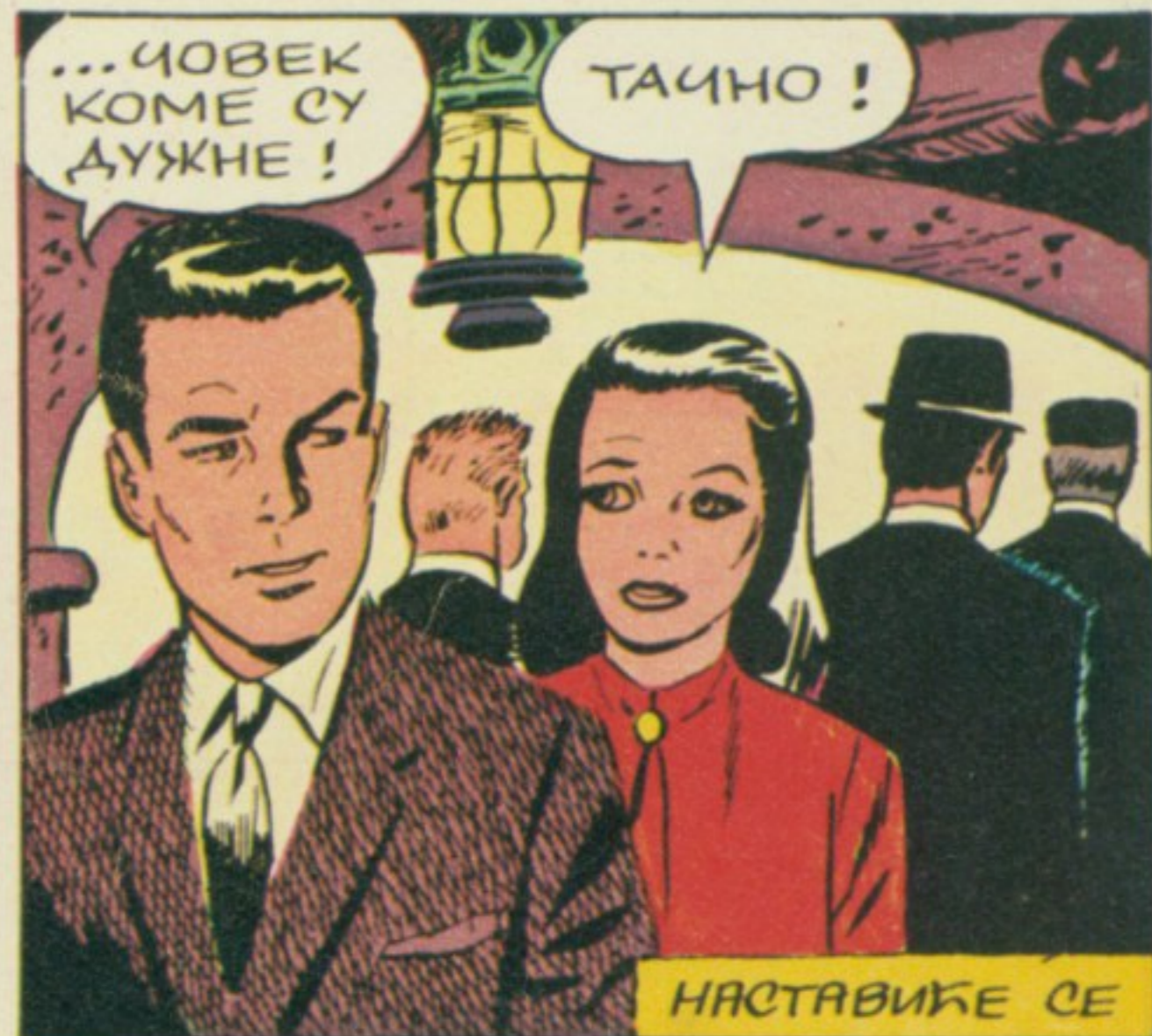

У КРЧМУ ЈЕ СТУПИЛА ГРУПА
МРАЧНИХ ТИПОВА...

ТО ЈЕ СВИЛЕНИ
СЕЈМУР, КРАЈ
КОЦКАРНИ-
ЦА!

ПОЋА-
ЋАМ ДА
ЈЕ ОН...

... ЧОВЕК
КОМЕ СУ
ДУЖНЕ!

ТАЧНО!

НАСТАВИКЕ СЕ

ЗАШТО ЈЕ ПОБЕДИЛА ДЕСНА РУКА?

Зашто је једна рука јача од друге? И зашто је та рука баш десна?

Научници покушавају да то повежу чак и са снагом инерције изазваном окретањем Земље око своје осе наводећи као пример то да на северној Земљиној полулопти реке разарају снагом бујице своје десне обале а на јужној — леве. Позива-

НАЈСТАРИЈА ОРУЂА СВЕДОЧЕ ДА ЈЕ ЛЕВИЦА БИЛА САМО РУКА — ПОМОЋНИЦА

жда бити решена загонетка десне руке. Примећено је, наиме, да је код неких врста дивљих животиња—месождера десна половина тела по правилу нешто већа, а кости и мишићи те половине боље развијени. Можда је међу нашим прецима (а у периоду настанка човека њих је било сасвим мало: неколико хиљада или чак неколико стотина) случајно било више десноручних него леворучних — мајмуна.

једне исте шапе а мајмун у зоолошком врту посеже за храном увек једном истом „руком“. Једном истом. А којом? То се не би могло рећи. У свету животиња дешњаци нису бројнији од левака. Значи, није никакво чудо да и међу људима има левака и дешњака. Необично је нешто друго — зашто је левака тако мало?

На ово питање може се овако одговорити. За животињу нема никаквог значаја која јој је шапа боље развијена. Међутим, човеку је много угодније ако је развијенија она рука која је развијенија и код већине његових другова. Алатке и сви апарати праве се тако да њима рукују дешњаци. И у строју ловаца или ратника човек који би у десној руци држао штит а у левој копље био би „слаба тачка“ тог строја.

Рука лењивица

У средњовековним романима леву руку називају лењивицом и неспретњаквићем. Марко Поло прича да су становници Индије леву руку употребљавали само за разноразне „нечисте послове“. Један од Ибзенових јунака каже: „У груди су ми зарили шест мачева... левом руком“. А јунакиња се слаже: „Да, десна рука сувише је добра за такав чин“.

Да, и ми пишемо десном руком, кашику држимо у њој, машинама управљамо десном руком.

Кофер у десној руци изгледа лакши него у левој, десна је јача, њени покрети бржи — то потврђују непристрасни апарати. Чак је и обичан сантиметар „на страни“ десне руке — у просеку десна рука је за један сантиметар дужа од леве. Већи је, разуме се, и обим мишице десне руке. И тако је одвајкада. На староегипатским зидним сликама представљени су људи како десну руку пружају према храни, у њој држе посуду са водом, њоме посежу за секиром и мачем. Старокинески стрелац десном руком затеже тетиву. Чак и на пећинским цртежима из каменог доба првенство има десна рука. И више него то. Трагови на оружју и оруђу израђеном од кости, који припадају најранијој епохи у историји човека, сведоче да је десна рука играла у њиховом раду главну улогу, а лева само помоћну.

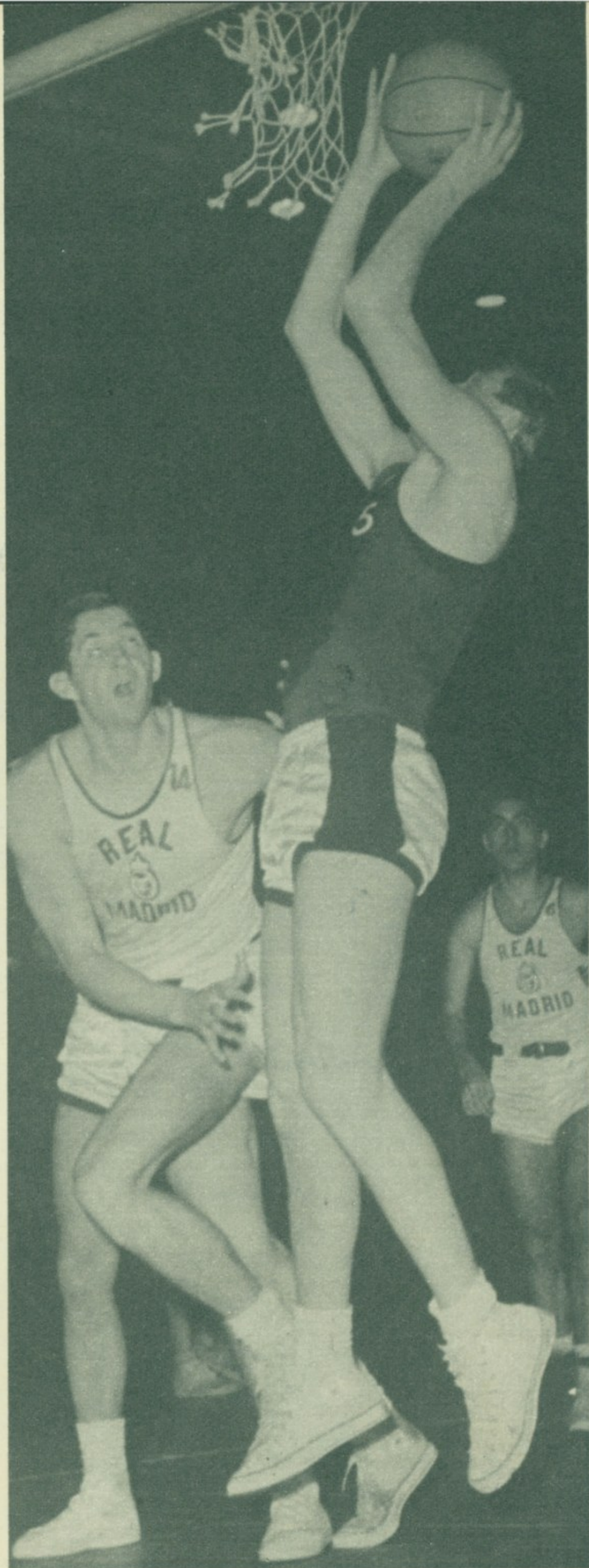
Леваци и дешњаци

Човек није једино животиња које више употребљава један уд од другог. Чак и птице имају навику да чепрају по земљи увек једном истом ногом, и да баш ту ногу савијају када „лежу“ да спавају. Мачка обично зарива у миша канџе

Све мање левака

Људско друштво заинтересовано је да што мање његових чланова буду леваци. Левацима је било теже у лову а теже им је и у раду. У школама леваке често задиркују а понекад они тешко нађу место и међу одраслима. Јер, и одраслима све оно што одступа од нормале често изгледа смешно, па и опасно. Вероватно су због тога леваци чешће остајали нежење а зна се да је леворучност наследна особина. Тако се из поколења у поколење све мање рађало левака.

Међутим, и данас има доста левака. Сматра се да их у просеку има 5—7 одсто. Та цифра вероватно није тачна и научници сматрају да левака, правих левака, има знатно више. Јер многи људи рођени као леваци током времена постају дешњаци. Готово у свакој по-

РАДИВОЈЕ КОРАЋ, ПОЗНАТИЈИ КАО ЗЛАТНА ЛЕВИЦА

да већина од њих у најранијем детињству бива преваспитана.

родитеља дешњаци, само знатно ређе: однос је један према двадесет.

Међу женама левака има упола мање него међу мушкарцима. Можда се оне у детињству лакше преваспитавају? Изгледа да то није случај. Уопште узев, много већа и мања одступања од норме, као што је на пример слепило за боје, такође су много ређа него међу мушкарцима. Научници ту појаву објашњавају тиме што на жени лежи већа одговорност за потомство и због тога је еволуција створила њен организам поузданијим, смањујући број одступања од нормале.

ЛЕВАЦИ

јавише нам се, оишише своја искусиба

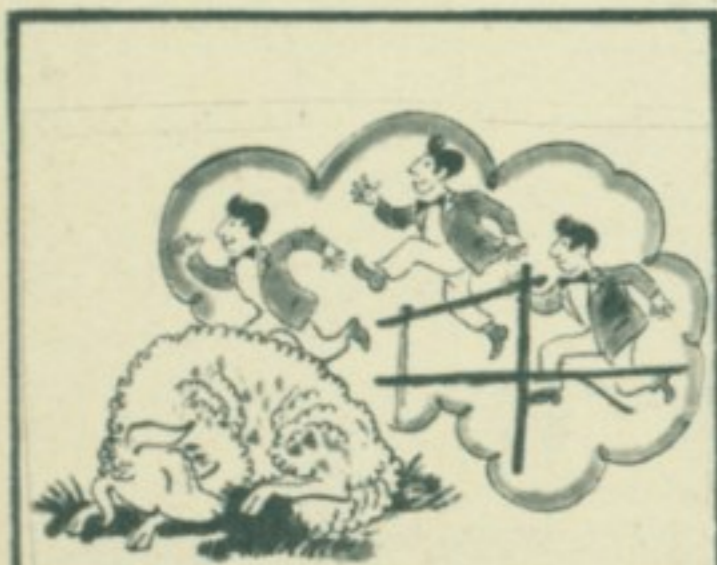
родици може се чути: „У којој то руци држиш оловку?“ или „Узми кашику у другу руку“. Дете се повињава захтевима родитеља и од рођеног левака постаје — дешњак. Неки научници сматрају да је трећина новорођенчади леворука, али

Статистика је утврдила да је у браковима где су и муж и жена леваци половина деце такође леворука. У породицама где је само један родитељ левак шести део деце служи се боље левом руком. Али левака има и у породицама где су оба

БОРА КОСТИЋ ЈЕ БИО НАЈСЛАВНИЈА ЛЕВИЦА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ФУДБАЛА

ју се и на то да је лева половина мозга код човека боље развијена а зна се да се центри за покрете десне стране тела налазе у левој половини мозга. Међутим постоји супротно мишљење: да се лева половина мозга више развила управо зато што је десна рука за посленија. Код левака је супротно: десна половина њиховог мозга је развијенија. Научна посматрања животиња обећавају да ће мо-

ОВЦЕ скоро уопште не спавају. То је случај сао сталим преживарицама. Храну коју поједу преко дана, током ноћи преживају, а покретање вилица не да им да спавају.

ЖИВОТ НА ВОДИ У ЧЕСТАРУ ТРСКЕ

ЧАПЉЕ — 1, 2, СИВА ЧАПЉА (*Ardea cinerea*) у клизећем лету и на земљи. То је друштвена птица која углавном гради гнездо у заједничком гнездилишту. — 3, 4, 11, ПАШЊАЧКА ЧАПЉА (*Vibulcus ibis*) гнезди се на дрвећу. Слеће на леђа бивола и других говеда где се храни инсектима који узнемиравају ове животиње, тако да је дружење од узајамне користи. — 5, МРКА ЧАПЉА (*Ardea purpurea*). — 6, ЧАПЉА ДАНГУБА (*Ardeola ralloides*), здепаста птица кратких ногу. — 7, БЕЛА ЧАПЉА (*Herodias alba*) скупценог перја. — 8, ПЛАВА ЧАПЉА (*Ardea herodias*) гнезди се на америчком Арктику, а зиму проводи на југу и у умереним областима. Плену се прикрада у плиткој води а храни се жабама, рибама, инсектима а

понекад и мишевима. — 9, ОЛОВАСТА ЧАПЉА (*Ardea cocoi*) у карактеристичном положају. — 10, Лов на БЕЛУ ЧАПЉУ помоћу сокола. — ПТИЦЕ ПЛОВУШЕ — 12, Карактеристичан кљуц ПАТКЕ КАШИКАРЕ (*Spatula clypeata*) — 13, Типична пловна кожица која спаја прсте ДИВЉЕ ПАТКЕ — 14, ПАТКЕ КАШИКАРЕ у скупном лету формирају широке V или троугласте групе, и не користе систем наизменичног једрења. — 15, ПАТКА КАШИКАРА узлеће из воде. Овај узлет је веома карактеристичан и јасније се види на шематском цртежу (десно). — Група ПЛОВУША у својој природној средини: 16, АРБОРАЛНА ПЛОВКА (*Dendrocygna viduata*)

гнезди се на дрвећу и лако се креће по земљи. — 17, СЕВЕРНОАМЕРИЧКА ШУМСКА ПЛОВКА (*Aix sponsa*) лепа птица са зеленом, пурпурном и белом ћубом. — 18 ПАТКА КРЦА (*Anas crecca*) — 19, ПЕГАВА ПАТКА (*Marmaronetta angustirostris*) — 20, ЗЛАТОКРИЛА УТВА (*Casarca forficata*) — 21, МАНДАРИН (*Dendrocygna galericulata*). Мужјак је знатно већи од женке и изгледа да ове птице не образују сталне парове. — 22, Птице ПЛОВУШЕ имају различит положај тела при гњурању у плитке (горе) и дубоке воде (доле). — 23, Традиционални лов на дивље патке одиграва се углавном у мочварним пределима. Ловци се сакривају у бурад и чекају у заседи, а као мамац употребљавају вештачке патке, верне копије правих.

**ЈЕСТЕ
ЛИ
ВЕЋ
ЧУЛИ
ДА...**

ДОЛАЗИ НАМ КУНОПАС

**СТАНОВНИК СИБИРА ВЕЋ ЈЕ СТИ-
ГАО ДО РУМУНИЈЕ И МАЂАРСКЕ**

● од првог јуна до тридесетог септембра ове године једна француска ваздушна компанија даје пред полетање сваком путнику по један фото-апарат. По доласку стјуардеса узима од путника апарате а оставља им за успомену на пријатан лет — филмове.

● рекорд у тежини новина држи примерак америчког дневног листа „Њујорк тајмс“ од 7. априла 1963. године: био је штампан на 702 стране а тежио је пуна три килограма.

● погрешно се сматра да на Северном полу има више леда него на Јужном. Међу њима постоји разлика: Јужни пол је континент, Северни је залеђени океан а лавине се стварају само на земљи. Чак и ако се рачунају залеђене обале Сибира, Канаде и Гренланда, које сачињавају део Северног пола, добија се површина од само три и по милиона квадратних километара леда према 13 милиона километара на Јужном полу.

● да ли је могућно да на Марсу ветрови дувају брзином већом од 200 километара на час? Могућно је, кажу научници, јер је атмосферски притисак на површини ове планете петнаест пута слабији него на површини Земље. А зна се да уколико је нека атмосфера лакша, мање згуснута, то су атмосферска струјања (ветрови) бржа. Према томе не би било никакво чудо да на Марсу има тако јаких ветрова.

Зове се кунопас. Има главу више необичну него симпатичну, ноге кратке и танке, крзно чупаво и густо а у чељустима 42 а покатак и 44 зуба. Прилично је велика животиња: заједно с репом дугачак је 75 а висок 20 сантиметара. И није баш брз и покретљив. На први поглед не би се за њега могло рећи да је освајач иако он то у ствари јесте. Јер како би се другачије могла назвати животиња која је за непуних 40 година из своје постојбине источног Сибира, Кореје и источне Кине стигла у Европу и освојила је.

Истина, овом освајању допринео је донекле сам човек. Око 1930. године у Совјетском Савезу почели су да одгајају ове животиње на крнарским фармама. Међутим, како је исхрана кунопса на фармама стајала отприлике исто колико визона а крзно му је мање скупоцено то је гајење после десетак година напуштено.

Кунопас је ноћна животиња, зиму преспава, али не целу, то зависи од временских прилика. Јазбине које гради нису дубоке али су зато веома вешто направљене. Поред сталних јазбина кунопас има више и привремених склоништа која прави

од суве трске и уваљане длаке. Кунопас углавном једе све а послатица су му водоземци, мекушци, инсекти, мали глодари и рибе. Од биљака, зависно од сезоне, једе: орахе, житарице, разне плодове па чак и траву.

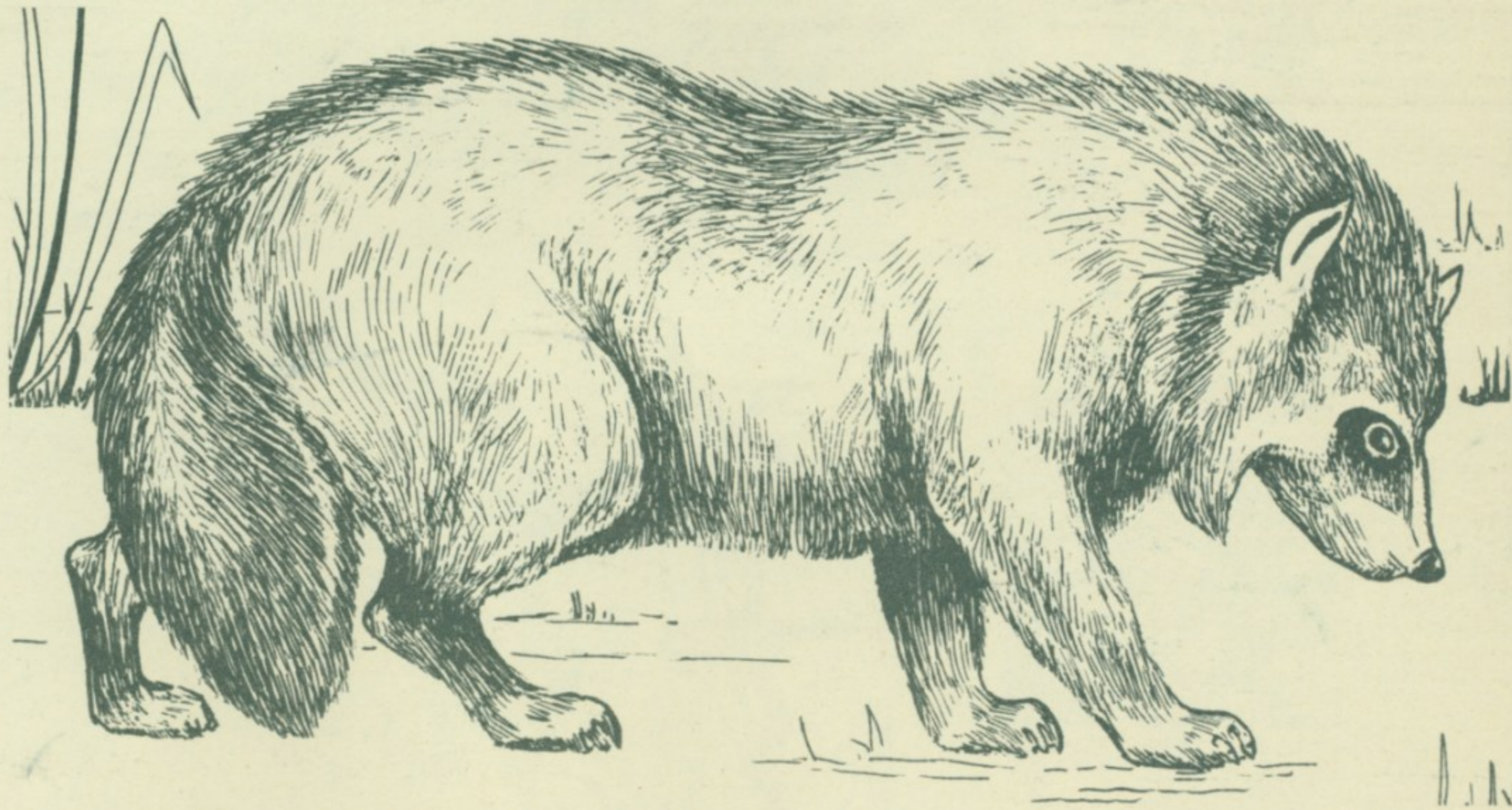
Данас се кунопас може наћи у европском делу Совјетског Савеза а почео је лагано али сигурно да осваја и осталу Европу. Најпре Финску, Пољску, па Румунију, Мађарску. Према томе можемо очекивати да се појави и у нашој земљи, највероватније у Делиблатској пешчари.

Природњаке је ова селидба кунопса навела на размишљање: због чега некој животињи успева да се прилагоди новој околини и условима а другој не. Успех односно неуспех зависи од више фактора. Један је, на пример, средина, температура, исхрана а други животиње-суседи и борба за опстанак. Ако животиња — досељеник, назовимо је тако, долази на територију на којој се већ налазе животиње које се хране истом храном онда настаје борба, па ко победи. Главни непријатељ кунопса је вулк и управо то што је

КУНОПАС ЈЕ СТИГАО ИЗ ИСТОЧНОГ СИБИРА И БРЗО СЕ ПРИЛАГОДИО УСЛОВИМА У ЕВРОПСКОМ ДЕЛУ СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА: КАСНИЈЕ ЈЕ ПРЕШАО У ФИНСКУ, НЕМАЧКУ, АУСТРИЈУ, МАЂАРСКУ, РУМУНИЈУ, МОЖЕ СЕ ОЧЕКИВАТИ И У НАШОЈ ЗЕМЉИ

вукова све мање допринело је да се кунопас све више одомаћује у Европи. А што се тиче исхране ни ту кунопас нема тешкоћа, само понекад дође у сукоб с лисицом или јавцем. Његов јак желудац свежерача омогућава му да се прилагоди брзо на сваку врсту хране.

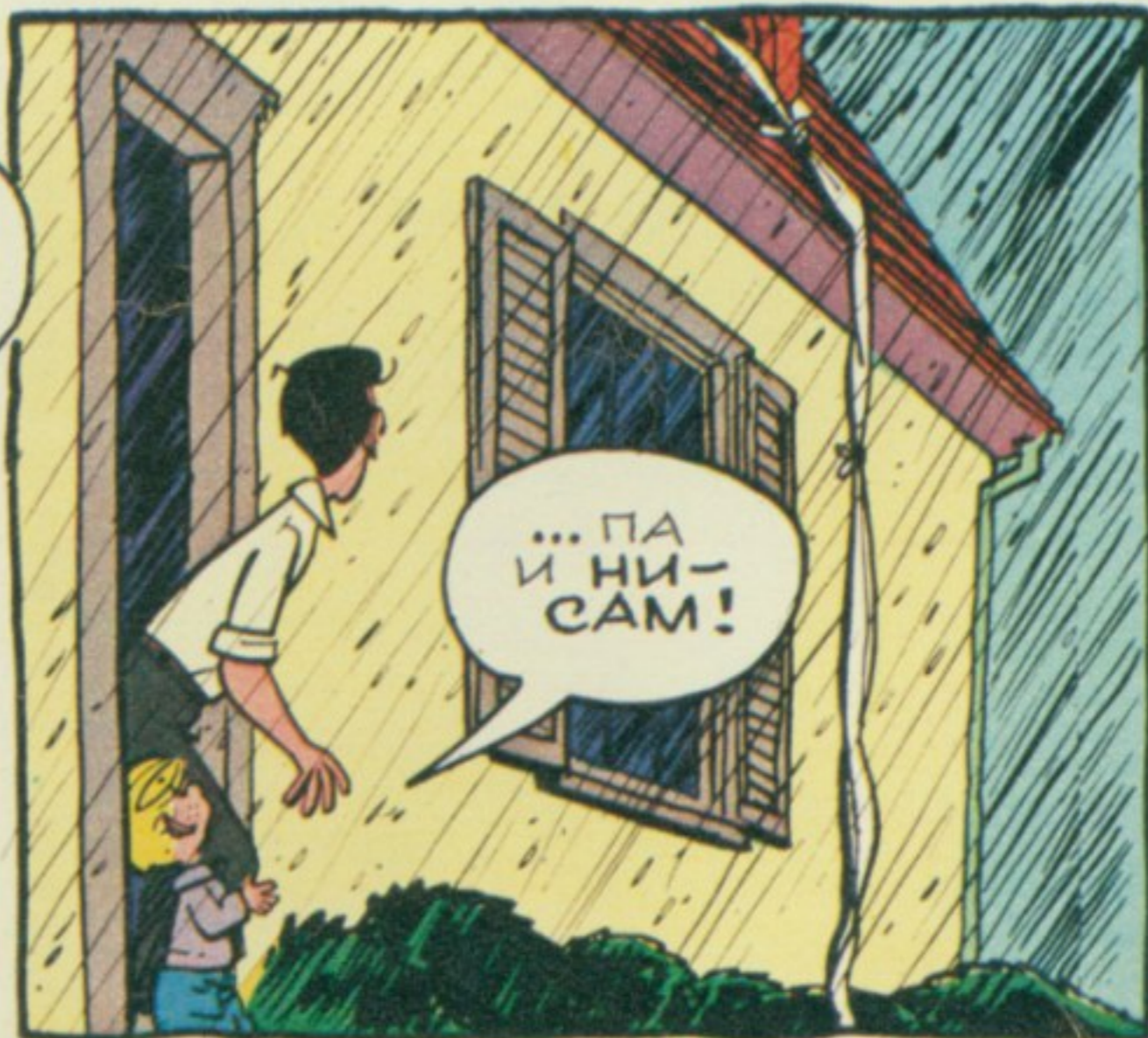
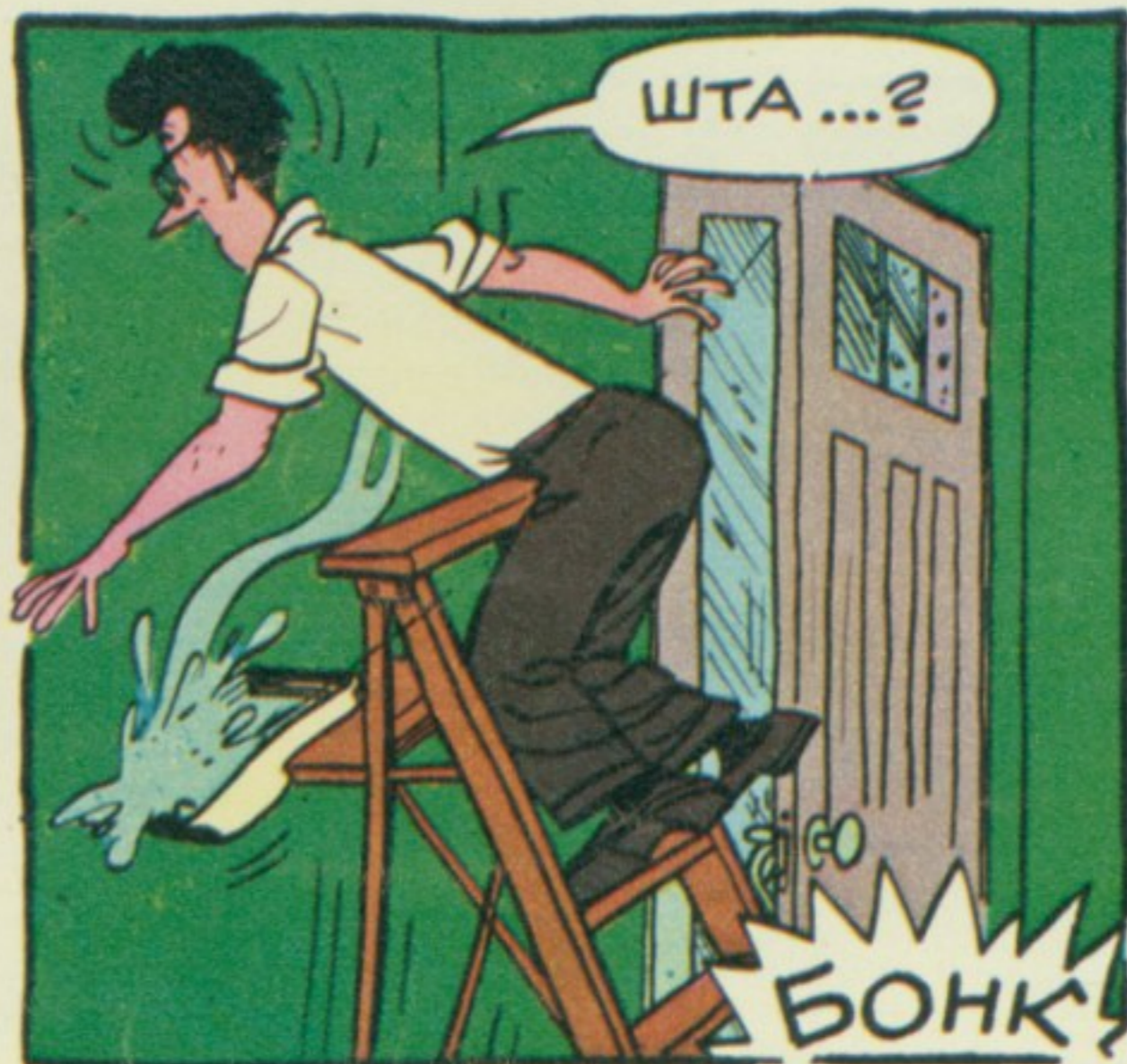
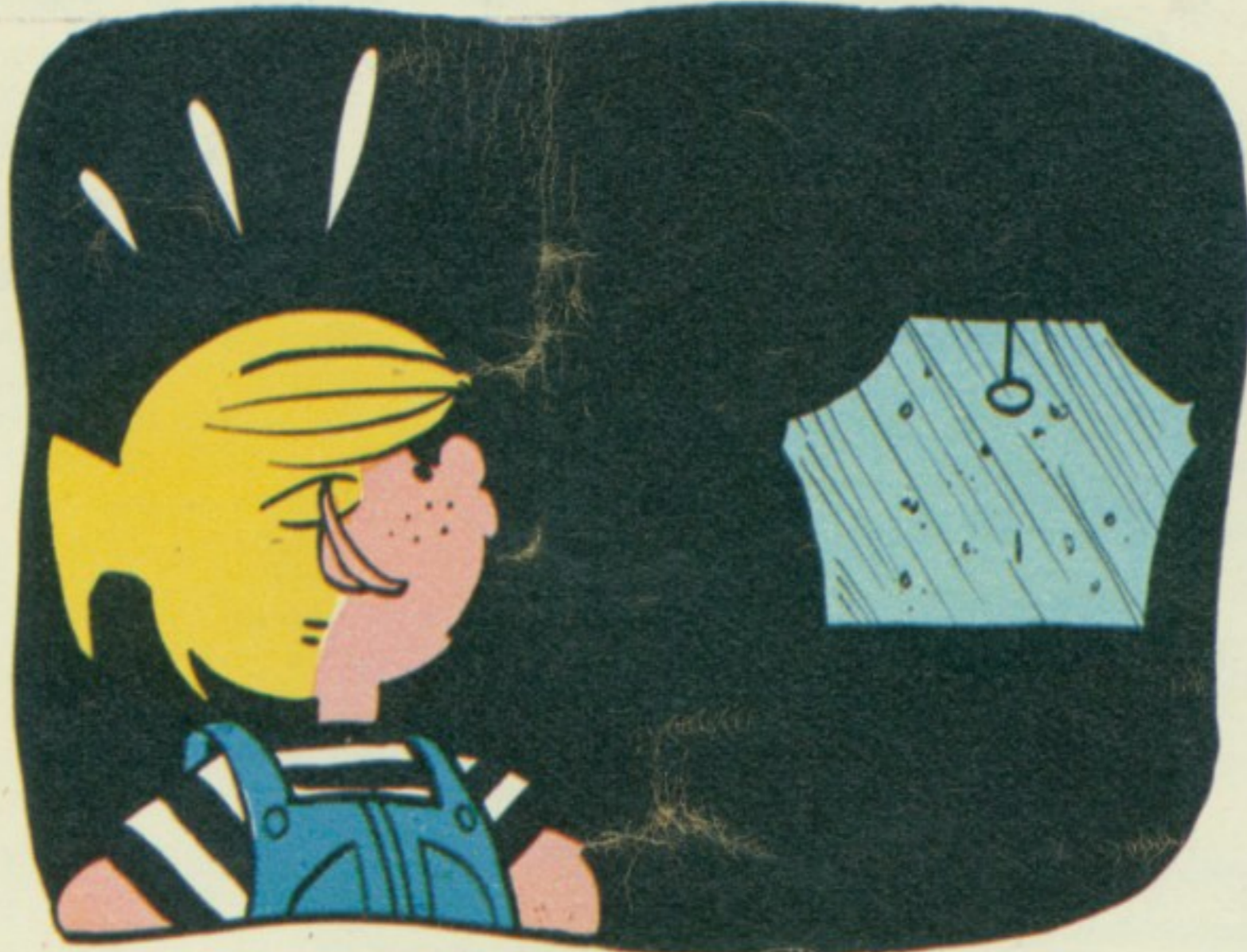
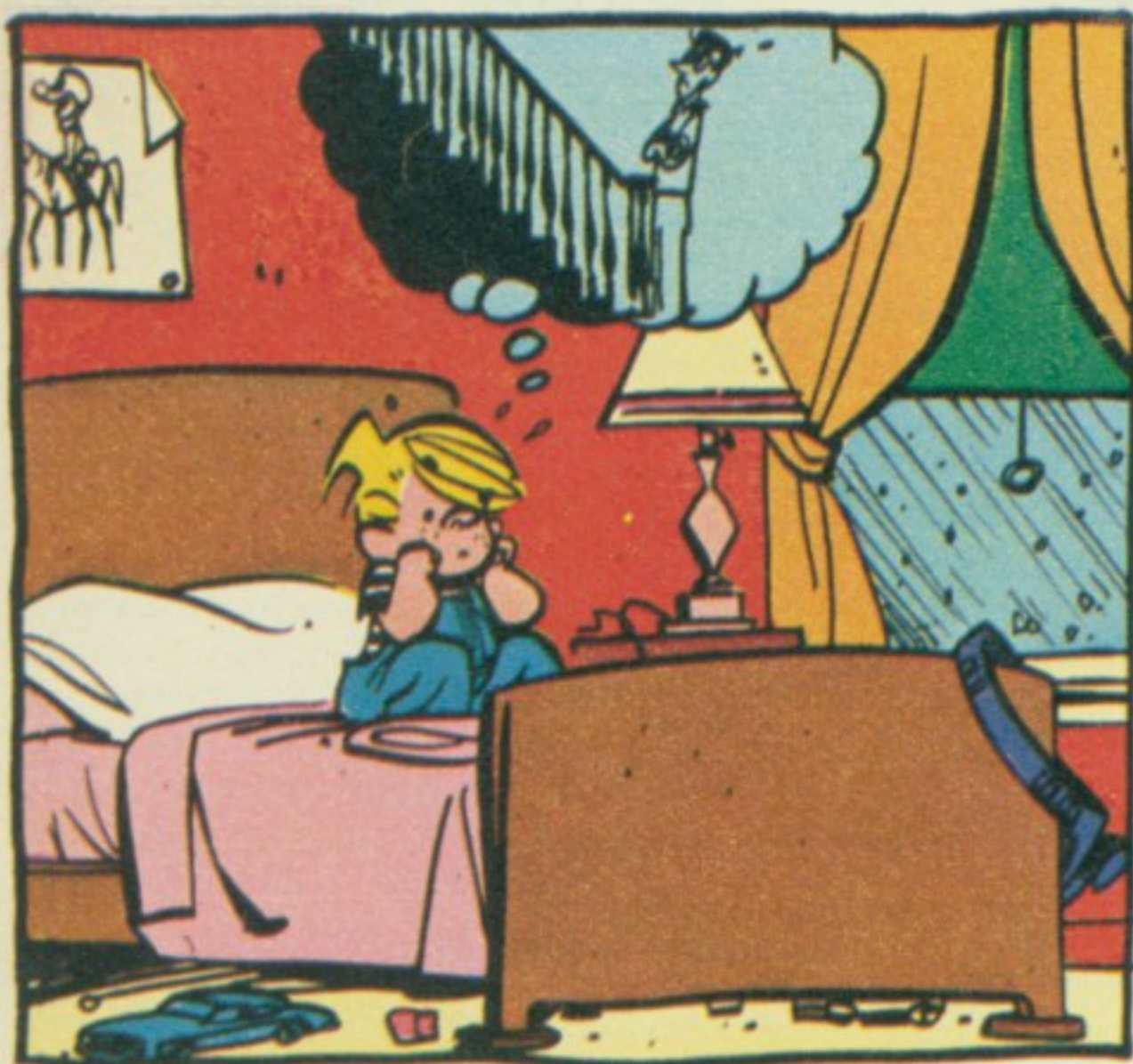
ЛИЧНА КАРТА: ОЧИ КАО У РАКУНА, РЕП ГУСТ И НОГЕ КРАТКЕ, ДУГАЧАК 75 САНТИМЕТРА, ВИСОК 20 САНТИМЕТРА; ЧЕЉУСТ С 42 ПОКАТКАД И СА 44 ЗУБА. ЖИВОТИЊА ЛИЧИ НА ВУКА, ЛИСИЦУ И ДОМАЋЕГ ПСА.

ЗА ЗЕМЉУ И ВОДУ. На интернационалном сајму у Бордоу приказана је амфибија „Кастор“. Веома је погодна за рибарење и излете јер је лака, брза и јефтина. Слика приказује прву пробну возњу новог изума.

ДЕНИС МАЈСТОР КВАРИШ

МАЛИ ХЕЛИКОПТЕР

Док је већина птица довољно само да рашире крила да би лете- ле без по муке, с инсектима то ни- је случај. Сићушни инсект, чија крила немају велику површину, мо- ра да уложи велики напор да би летео и одржавао се у ваздуху. Као што хеликоптер у лету стално покреће своју елипсу, тако и ин- сект непрекидно маше крилима. Он на тај начин узлеће, лети, зу- ји око цвета и слеће. Чак и мно- ге мале птице, као што су колиб- ри, лете исто као инсекти.

ЧОКОЛАДА
•КЛИ КЛИ•

УЧЕСТВУЈТЕ У НАГРАДНОМ КОН- КУРСУ „КЛИ — КЛИ“!

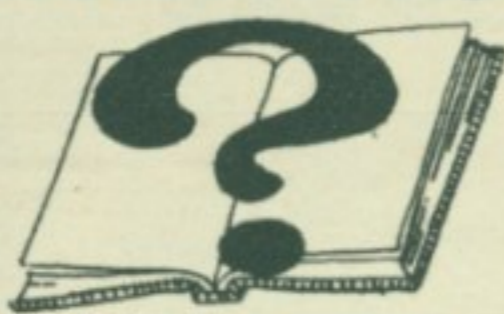
Сваки онај читалац који на адресу: „ЗВЕЧЕВО“, Славонска Пожега, (за конкурс „КЛИ — КЛИ“), пошаље своје оригиналне стихове на тему ЧОКОЛАДА „КЛИ — КЛИ“, учествоваће у наградном конкурс на коме ће бити подељено 50 ко- лекција наших чоколаде. Број стихова није ограничен!

(Сва ауторска права на награђене текстове прелазе на „ЗВЕЧЕВО“)

„Звечева“ СЛАДИ И НАГРАЂУЈЕ!
ДЕЦО!

Нон-стоп наградна игра „ЗВЕЧЕВА“ још увек траје! Сва обавештења тражите у продавници у којој купујете чоколаде „ЗВЕЧЕВО“.

ЗНАТЕ ЛИ

Обележите право значење речи. Ако имате свих пет погодака, дајте себи оцену — одлично са похвалом. За четири поготка оцена је — одлично, за три — врло добро, за два — добро и за један — довољно.

1. ПОСТЕР

1. Потомак. 2. Лула. 3. Плакат.

2. ВИТЛО

1. Потковица. 2. Направа за дизање терета. 3. Ковитлац.

3. ДАЛТОНИЗАМ

1. Слепило за боје. 2. Малокрвност. 3. Синдикални покрет.

4. ЛОЦ

1. Врста рибе. 2. Стена. 3. Бродски пилот.

5. БАРИСФЕРА

1. Погонско гориво. 2. Језгро Земље. 3. Преисторијска мочвара.

ОДГОВОРИ:

1. Велики плакат, најчешће у боји. (енгл.)
2. Стој за дизање терета камотавачем ужета на влтац.
3. Наставна или стечена неспособност запажања животиња.
4. Бродски пилот или крмачица првене.
5. Земљино језгро пречником око 3.500 километара.

ЈОШ ИДУ ГОЛИ

ОБИЧАЈ НЕ ДОЗВОЉАВА КАРАМОЈАМА ДА СЕДНУ НА ЗЕМЉУ ПА УВЕК НОСЕ СА СОБОМ ТРОНОЖАЦ

Карамоја, покрајина у средњоафричкој држави Уганди, захвата површину од око 800 квадратних километара и то на оном делу ове земље који је безводан и неплодан. На истоку се граничи с Кенијом а на северу Суданом. У овој сиромашној земљи, где расту само ретка трава и трновито дрвеће, живи неколико племена: Асукси, Пјанси, Додоте, Брокораси, Маганаикоси. Сви воде порекло од истог, веома старог племена, и називају се заједничким именом Карамоје.

СВЕ СВОЈЕ СОБОМ НОСЕ

Карамоје живе у веома малим насељима: десетак ниских колибица начињених од трновитог грања, које се зову крахлс или маџатас, и то је — село. Једини намештај кућа у којој се не може ући усправно већ само четвороношке чине неколико дрвених столица и козје коже распрострете по поду и зидовима. Живећи под топлим тропским поднебљем Карамојама није потребна одећа. И кад носе понеки део

то је симбол, а не потреба. Знак одраслог мушкарца је кожна капица, чији се облик и украси мењају зависно од племена. Жене носе сасвим кратке сукње, чије боје показују да ли су девојке, удате, или мајке.

Карамоје су стално у покрету. Свакога дана прелазе километре и километре: мушкарци иду у лов с оружјем које сами праве — јер по закону не смеју да га поседују — жене раде све остале послове. Оне до носе воду, често са веома велике удаљености, спремају храну за стоку, обрађују земљу, гаје оно мало поврћа и воћа које може да успева на овој неплодној земљи и граде разне предмете од дрвета за домаћинство.

У ствари, једини предмети којима располажу ова примитивна племена јесу дугачки тврди штапови и столициче издубљене од дрвета, који чине опрему сваког одраслог мушкарца. Зашто баш столициче? Зато што обичаји и достојанство налажу Карамоји да када се, рецимо, док трчи у лову умори, седне на своју изрезбарену столицу коју стално носи собом. Никада, ни у каквој прилици, прави Карамоја неће сести на земљу.

у брачну колибу у којој ће, по свој прилици, провести читав живот. Сада долази на ред упознавање с осталим женама из села. Свадбена свечаност траје врло дуго на њој се игра, пије, весели. Завршава се тек пошто све званице попуше велику лулу мира. Док лула прелази из руке у руку, млада се увија у леопардово крзно и своју капицу украшава белним новим перјем.

Сутрадан свекрва ставља невести око врата огрлицу од траве која се зове емо рија и сипа јој на главу ђуп пива. Млада је најзад примљена.

РАЗВОД: С ВЕДРОМ ХЛАДНЕ ВОДЕ

Као и свуда у свету и код Карамоја постоји неслагање нарави. У том случају долази до развода, који се такође обавља уз одређен ритуал. Жена чучне и муж на њу изручи повеће ведро хладне воде. То значи да је њихова заједница раскинута. Обред је утолико значајнији што се жене Карамоја иначе никад не перу, док мушкарци строго воде рачуна о чистоћи свога тела.

Разведена жена враћа се оцу који мора да врати да рове добивене за њу. Пошто се сматра да део кривице за неуспех брака пада и на њега, он у знак

МЛАДА ЈЕ НАЈЗАД ПРИМЉЕНА

Мушки чланови овог афричког племена могу да имају више жена; колико ће их бити зависи од њиховог богатства. Свака жена има своју цену, али она је веома различита, већ према племену: на северу су цене много више, а гледа се и на лепоту и године будуће невесте.

У заједници Карамоја главни је отац. Његово је право да бира прву жену свом сину, он преговара о миразу са родитељима невесте и углављује свадбу. Све те важне одлуке он никада не доноси за време пуног месеца. Такав је обичај.

Просидби присуствују сви пријатељи породице. Пиће се нештеднице точи. Прво отац младића пита да ли девојка жели да се уда. Ако добије потврдан одговор, износи дарове. Кад је ово најважније питање решено, свекар и мајка невесте воде девојку у младожењину колибу. Ту одмах почиње обред венчања.

На младу, као за почетак, изруче крчаг воде и тек тада она може да уђе

ЖЕНЕ КАРАМОЈА СУ ПРАВЕ ЛЕПОТИЦЕ, АЛИ ОД НАПОРНОГ РАДА БРЗО ОСТАРЕ.

СПОРТСКИ КАЛЕИДОСКОП

Смрт победнику

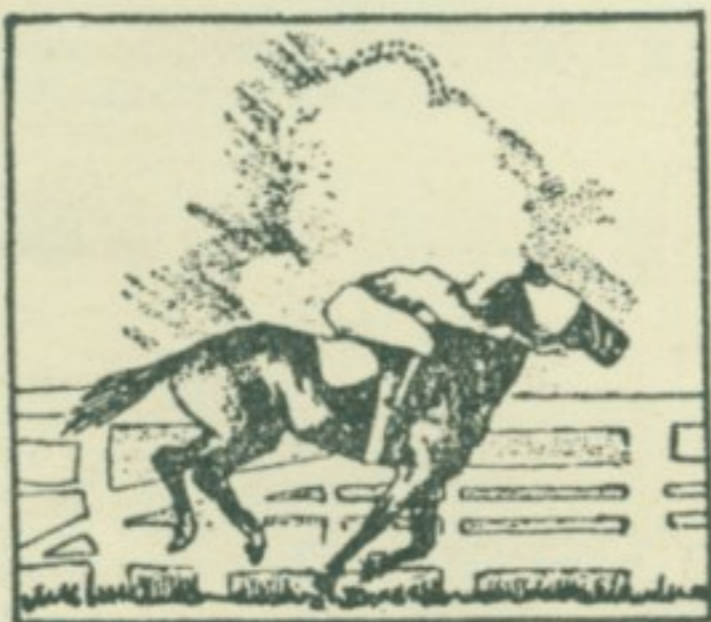

У великим градовима Мале Азије трке двоколица биле су у старом веку права спортска такмичења. Победници су обасипани почастима.

У Скандинавији су, међутим, у то исто време коњске трке имале сасвим друго значење: требало је изабрати најбољег коња, јединог који је достојан да буде жртвован боговима.

Неочекивани победник

Чувени енглески „Дерби“ одржан је 1904. године за време страшне непогоде. Трку је добио коњ „Сент Аман“ кога нико није рачунао у могуће победнике. Да се коњ не би уплашио непогоде, досетљиви доктер му је пре старта ватом зачепио уши и на очи му навукао нарочиту капуљачу.

Муњевити ударци

У време када је боксер Џоџе Луис био на врхунцу каријере његов директни ударац достигао је брзину од 204 километара на час. Ударац Џека Демпсеја био је још бржи: 217 километара на час.

Брзина ударца у боксу мери се нарочитим справама.

***** НАДА НА МИНУС 196 *****

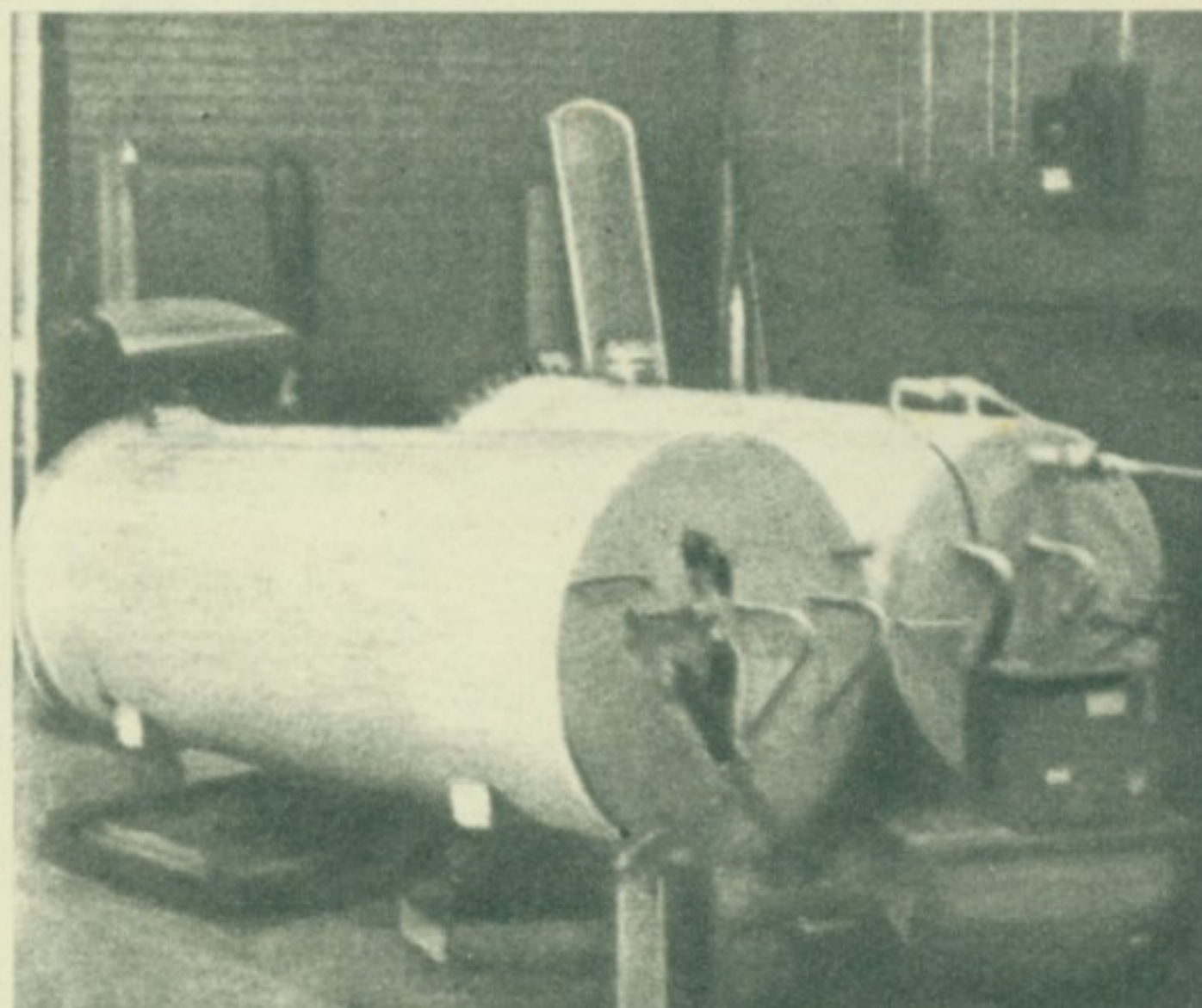
ВЕРУЈУ ДА ЋЕ ОЖИВЕТИ

„Ледено удружење“ у Њујорку добило је новог члана. То је двадесет четворогодишњи младић који се налази у подруму једне њујоршке зграде увијен у танак омотач од алуминијума и затворен у металну капсулу у којој влада температура од 196° Ц испод нуле. Према томе, клинички он је мртав.

Али Стивн Мандел, како се зове, или боље како се звао клијент „леденог удружења“, решио је да уђе у ову капсулу у нади да ће из ње једног дана изићи жив и здрав. И он није једини. Ово удружење има седамдесет пет чланова од којих су неки већ затворени у ледене капсуле. Они у стању клиничке смрти чекају да наука пронађе лекове против њихових, засада неизлечивих болести.

У истом положају је и млади Стивн Мандел, који је пре три године оболео од тешке стомачне болести и решио да се обрати „леденом удруже-

њу“: уплатио је уписну таксу (око три милиона) и чекао. Пре неколико да на, чим су срце и плућа престали да му раде, стручњаци удружења ставили су га у ледену капсулу из које ће изићи чим медицина буде у стању да га оживи. Да ли ће она то моћи?

У ОВИМ КАПСУЛАМА ЛЕЖЕ ЉУДИ КОЈЕ ЋЕ МЕДИЦИНА, МОЖДА, ОЖИВЕТИ.

КАРАМОЈА СВУДА НОСИ ИЗДУБЉЕНУ СТОЛИЧИЦУ ЈЕР НИКАДА НЕ СЕДА НА ЗЕМЉУ.

извињења поклања бившем зету бика кога убијају пред целим племеном, а изнутрицу бацају на отерану жену. Затим се приређује велика гозба и две породице опет живе у слози.

После развода жену, ако није имала деце, поново сматрају девојком; ако их има, она припада удатим женама.

КАКО СЕ СНАЛАЗИ ВРАЧ

У афричкој савани где живе Карамоје кише никад није доста. Када суша потраје дуже, старци из племена одлазе са поклонима

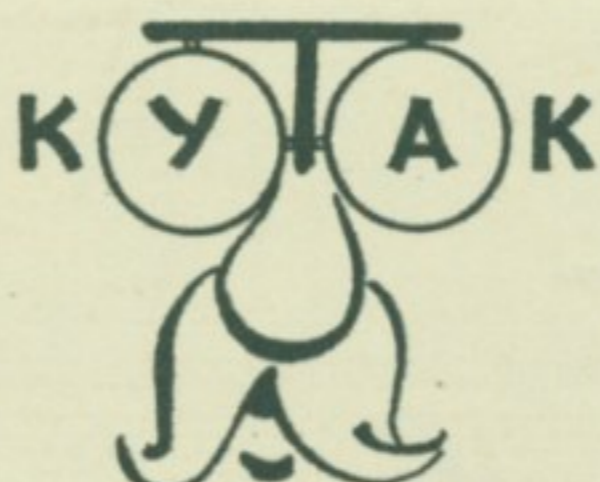
врачу. За крча, млека мудри врач ће изговорити бас му, чаробне речи за призивање кише. Мада нема никакве везе са метеорологијом, врач добро познаје свој занат: он пристаје да изговори тајне молитве тек када на небу примети знак олује. На тај начин његова професионална част остаје чиста, а захвално племе дарује му младог бика који мора бити одређене боје и величине.

Код Карамоја не постоје посебни погребни обреди. Пошто покојника оплачу пред целим племеном, као што је ред, најближи сродници га носе у савану. Далеко од очију осталих саплеменика, полагају га на одар направљен од грана и остављају птицама грабљивицама, хијенама и невремену. Ускоро од њега не остаје никакав траг.

Тако, тихо и једноставно, живе и умиру припадници овог сиромашног и примитивног племена, изгубљеног у саванама Африке.

А СУТРА?

Централна влада Уганде намерава ускоро да изгради модеран ауто-пут, који ће пролазити с једног краја земље на други. Између осталог, преко територије Карамоја. Шта ће се тада догодити с њима, тешко је рећи. Једно је сигурно: они не желе да мењају начин свог живота и покушају да им се наметне цивилизација пропали су у више махова. Највероватније је да ће се повући према високим планинама Судана заједно са својом оскудном имовином и обичајима без којих не могу да живе.

ВЕСЕЛОГ
архивара

МИРИС МОРА

Тосканинџева настојања да постигне савршенство била су безгранична.

— Децо, — обратио се он једног јутра члановима оркестра — данас ћемо још једном пробати Деби-сијево „Море“. Јуче, мож-

да је то била моја грешка, осетио сам да смо сви рајући веома добро изразили простор и светлост али нам није успело да дочарамо и мирис мора у зору. Да пробамо још једном?

ШТА ЈЕ УСПЕХ?

Неки новинар запитав је једном Ајнштајна које би занимање изабрао када би опет био млад.

— Изабрао бих најнезависнију професију. Био бих водоинсталатер или сеоски дућанија — одговорно му је Ајнштајн.

Ајнштајнова шала није остала без одјека. Већ после неколико дана председник синдиката водоинсталатера послао је великом физичару сведоџбу о његовом избору за почасног члана савеза водоинсталатера.

На питање како се постиже успех Ајнштајн је

НАУКА И ФИЛМ

Велики дански атомски физичар Нилс Бор био је, кажу, стрпљив, логичан и свему је прилазио систематично, својим методом. Његови научни радови били су чувени по својој јасноћи и — епској опширности.

Рад у Институту за теоријску физику био је веома заморан и Бор је да би се од њега одморио најрадије одлазио у биоскоп. Највише је волео каубојске филмове. Али,

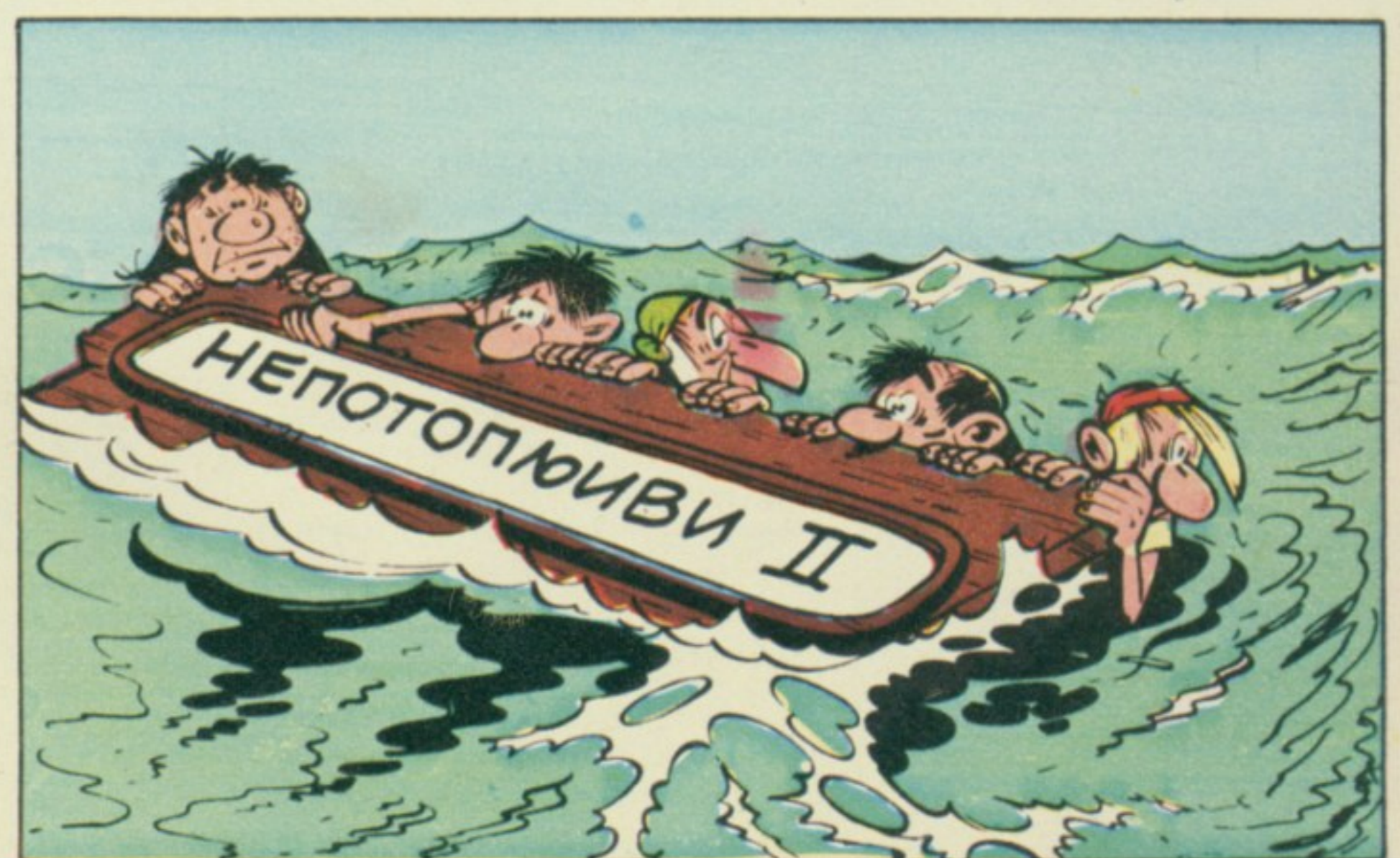
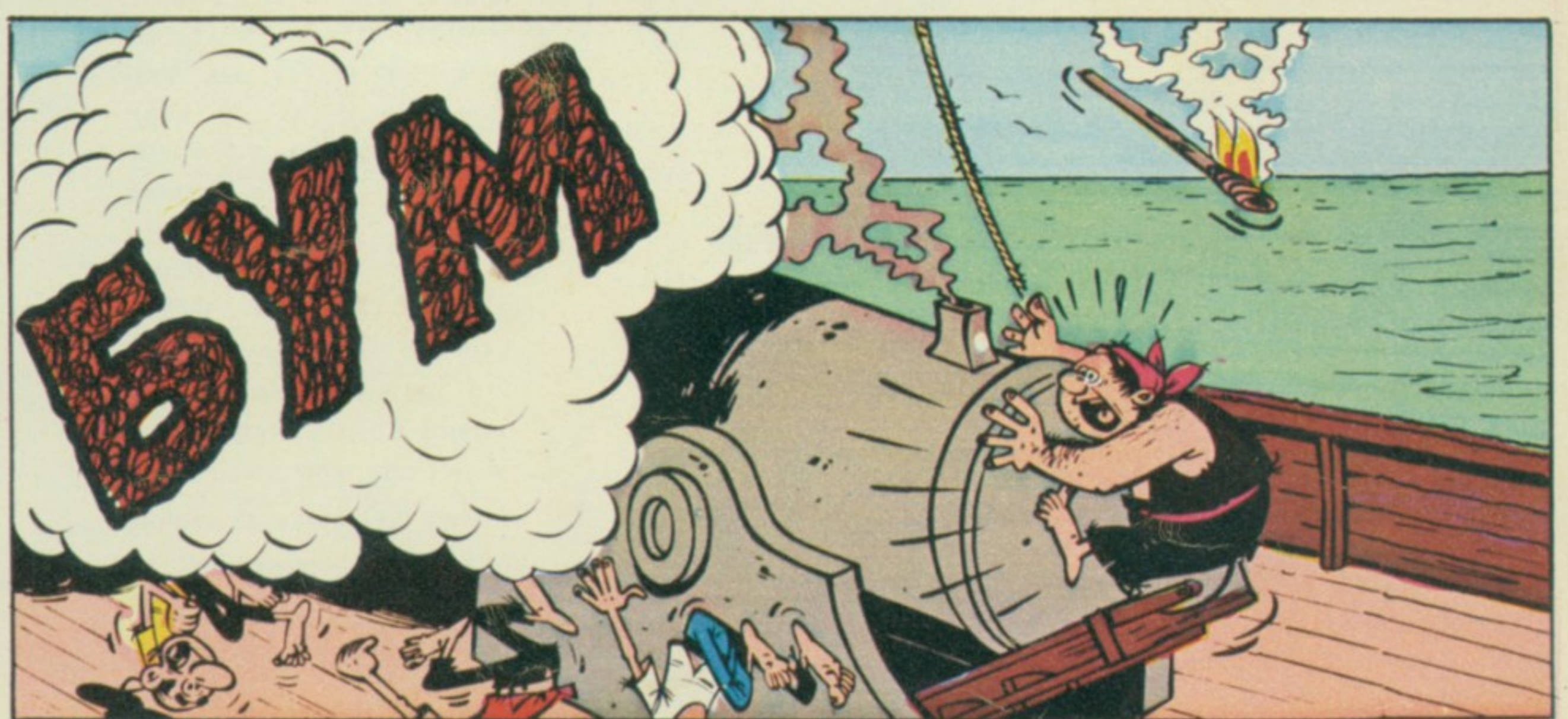
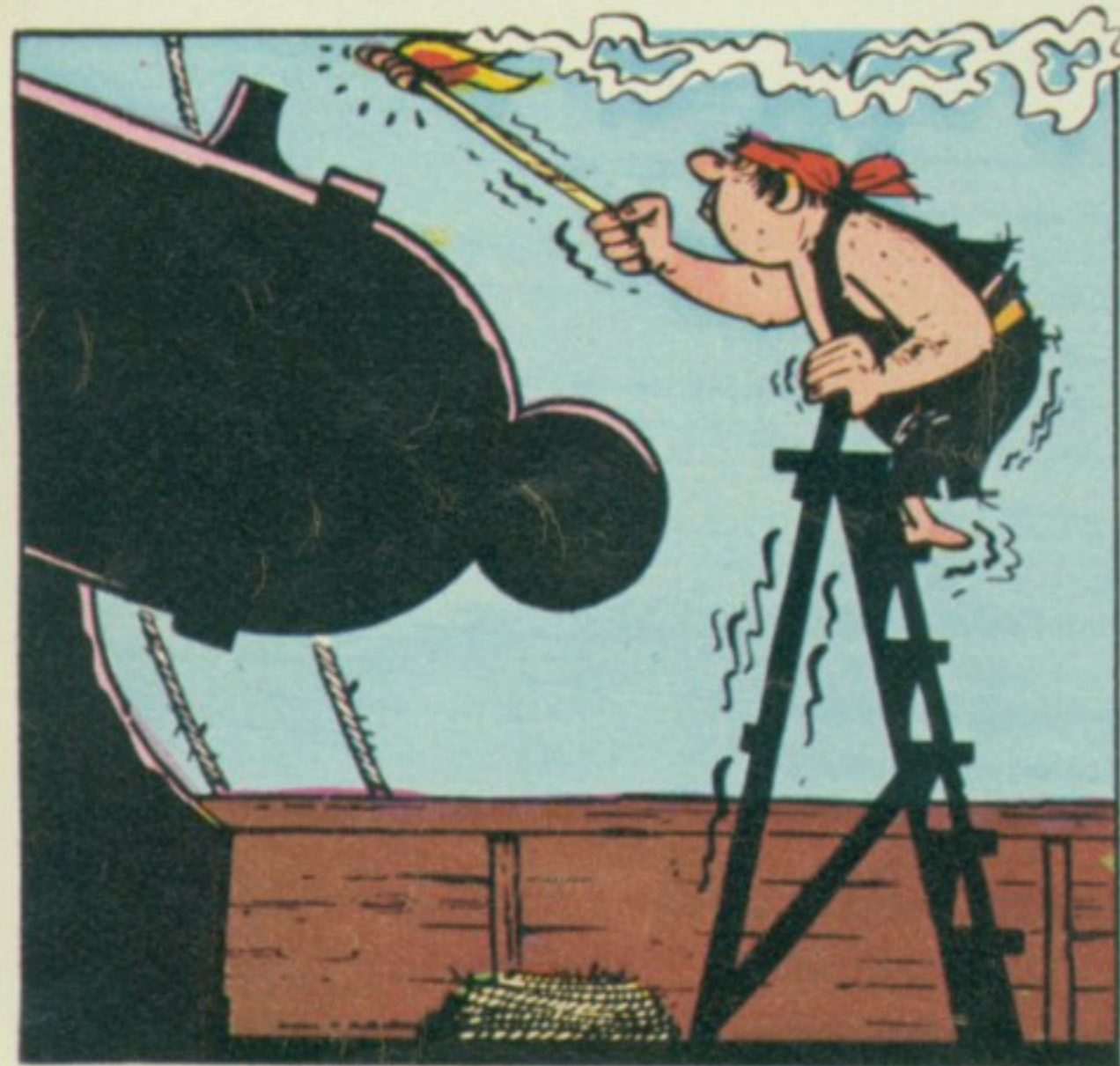
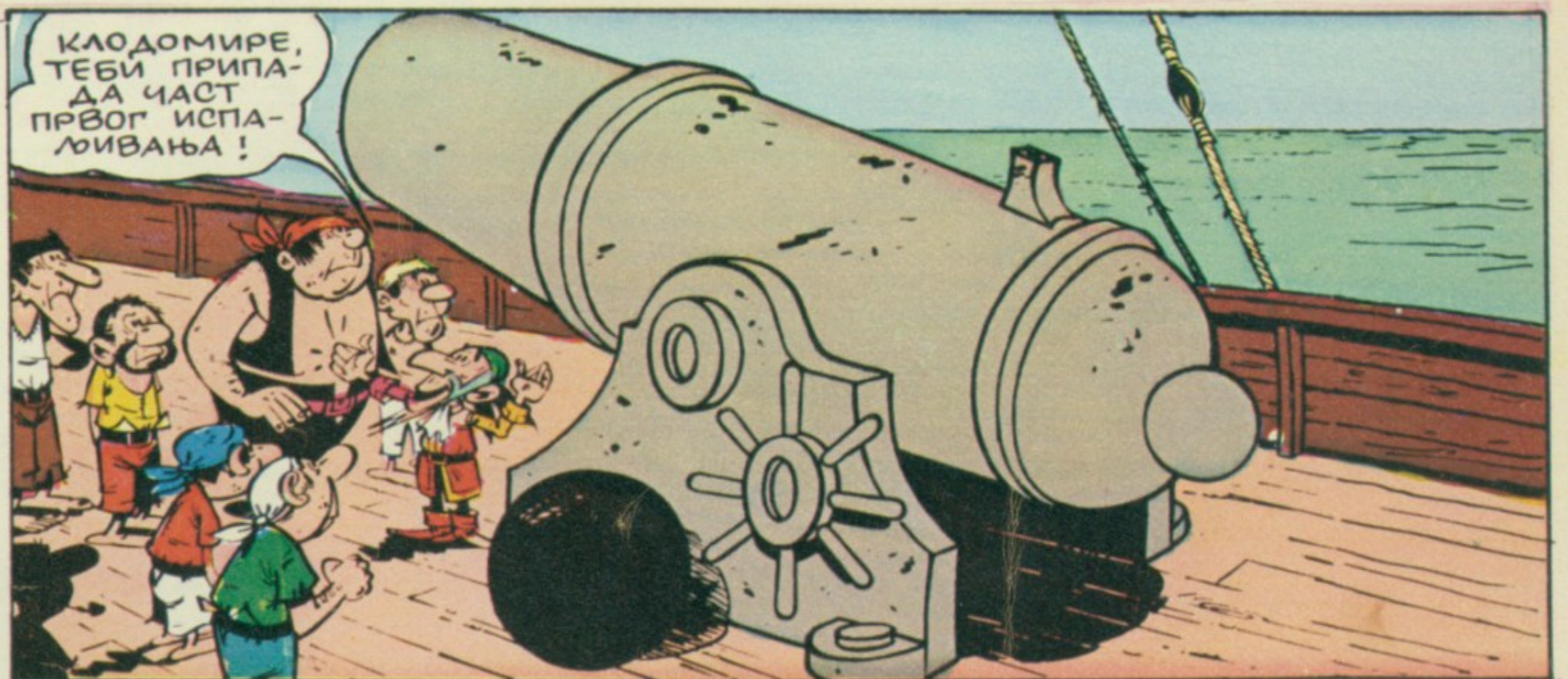
одговорио једначином: А (успех) = X (рад) + Y (игра) + Z (вештина држати језик зубе).

Ајнштајн је за бријање употребљавао исти сапун којим се и умивао: „Две врсте сапуна... то је за мене сувише компликовано“, говорио је.

ОСТРВО С БЛАГОМ

ТЕКСТ: А. РЕЗМОНД
ЦРТА: М. РЕМАКЛ

БЕКСТВО ПРЕКО
ЛАМАНША У АВИ-
ОНУ ОД ШПЕР-
ПЛОЧЕ, ЖИЦА ИЗ
КЛАВИРА И БУРЕ-
ТА ЗА ГАС

ПРИВИЋЕЊЕ НАД ФРОНТОМ

Ориста Пинта сматрају на Западу једним од највећих стручњака за шпијунажу и контрашпијунажу. Издао је две књиге, написане лаким и узбудљивим стилем, о борби француских и холандских родољуба против хитлероваца. Доносимо једну главу из његове друге књиге.

До смене страже остало је још пола часа када су два немачка војника немачке противавионске службе чули тих, потмуо звук који је долазио са истока. Лагано се приближавао. Није лично ни на зујање авионских мотора а ни на лепет крила птица кад лете у јату. Неочекивано је у мутној измаглици праскозорја, готово над самим главама запрепашћених Немаца, нешто велико и сиво пролетело уз шкрипање и шуштање и нестало иза оближњег брежуљка.

— Боже, Хансе, па то је утварал! Видео сам је, односила је нечије душе...

Прича о тајанственом привићењу које је толико уплашило сујеверне војнике, почела је на једном великом имању у близини Руана. Припадало је једном младом француском родољубу који је био одлучио да бежи у Енглеску и да се одатле бори за ослобођење своје домовине.

ДАЛЕК ПУТ ДО СЛОБОДЕ

Али, пут до острва био је далек. Плаховит младић није могао да се помири с мишљу да до обале Ламанша путује железницом пешце и да данима гледа француске градове и села под немачким чизмама. Због тога је донео дрску, готово безумну одлуку: да конструише авион. Француз је био пилот — аматер, уз то искусан механичар, али није знао законе механике нити је имао појма колики терет који мотор може да вуче.

Грозничаво се дао на посао. Од комада старог намештаја и шпер-плоче овај проналазач из нужде изрезао је крила а жице из клавира требало је да му послуже за њихово везивање за труп. Мотор и точкове за будући авион скинуо је са свог „ролс-ројса“. На срећу, имање је било велико а његов господар је још од раније важио за чудака тако да ударци чекиња и шкрипање тестере нису привлачили пажњу.

Тек кад је почео да ради, младић је схватио да никад неће успети да сам начини авион. Тада је у своје планове упутио једног пријатеља који је одушевљено прихватио његову идеју. Пријатељ и сарадник нашег хероја показао се као прави мајстор.

Мотор „ролс-ројса“ покрили су лименом хаубом. Као резервоар за бензин послужило им је буре за гас од поцинкованог гвозђа. Ка-

бина авиона — ако се тако уопште могао назвати сандук од шпер-плоче — била је отворена и ветру и киши. Полука жицом спојена с репом истовремено је служила и као командна палица. Постепено је авион почео да добија облик. Али какав! Летеће „полице“ из времена Блериоа и других пионира авијације, тешко да би га признале за свог сродника а у поређењу са „спитфајерима“, „харикенима“ или „месершмитима“ њихови склепани апарат изгледао је као диносаурус. Изгледало је да ће се на најмањем ветру распасти на саставне делове.

ПИСТА У ЗЕЛеноЈ АЛЕЈИ

Најзад је авион био завршен. Требало је сад „напојити“ га бензином. Где наћи гориво? Није долазило у обзир да га негде украду. Било би довољно да окупатор открије крађу па да организује рацију а тада би, вероватно, открили и њихову радионицу. Драгоцену течност била им је потребна као крв. Време је прелазило а са сваким даном повећавала се опасност да неко открије авион.

Чак и у окупираној земљи, и поред све строгости педантних Немаца, и даље су важили закони понуде и потражње. Чим нечег нестане, неизоставно се појављују шпекуланти. Литар по литар бензина куповали су на црној берзи.

Време је пролазило. После пажљивих прорачуна храбри конструктори су закључили да имају довољно бензина за лет у једном правцу.

О пробним летовима нису могли ни да мисле, јер би чак и најкраћи лет неизоставно привукао пажњу непријатеља. Остало је само једно — заиграти на срећу и из прве полетети према Енглеској.

Бегунци нису имали никаквих справа за навигацију. Немогуће је било одредити до које се висине авион може попети, колика ће му бити брзина. Одлучили су да полете у праскозорје јер су рачунали да ће се дању лакше оријентисати. Додуше, то је било веома ризично: моћи ће лако да их опазе и да оборе чак поготком из митраљеза. Али, и то им је изгледало боље но да у мраку залутају па да уместо на запад одлете негде на исток.

ЛЕТ БЕЗ ПРОБЕ

Тек што се зора најавила извукли су авион из амбара, који им је послужило као хангар, и извели

га у алеју која је требало да им замени писту за узлетање. Високо дрвеће што је оивичавало алеју подсећало је на зубе — очњаке каквог чудовишта спремног да сваког тренутка прогута авион. Уз оскудну светлост фењера последњи пут су проверили завртње и жице које су спајале поједине делове незграпног апарата. Пилот је сео у кабину а његов помоћник почео је да окреће елису. После неколико неуспелих покушаја мотор је упалио и потмуло заурлао. Авион, тресући се и подрхтавајући, кренуо је низ алеју. „Механичар“ је једва успео да ускочи у кабину.

Апарат се кретао све брже. Изабравши повољан тренутак пилот је покушао да полугу повуче према себи — али се она није померала. Неколико очајничких трзаја и, на велику радост пријатеља, авион је подигао „нос“, зањихао се и одлепио од земље.

ИЗНАД ОКУПИРАНЕ ФРАНЦУСКЕ

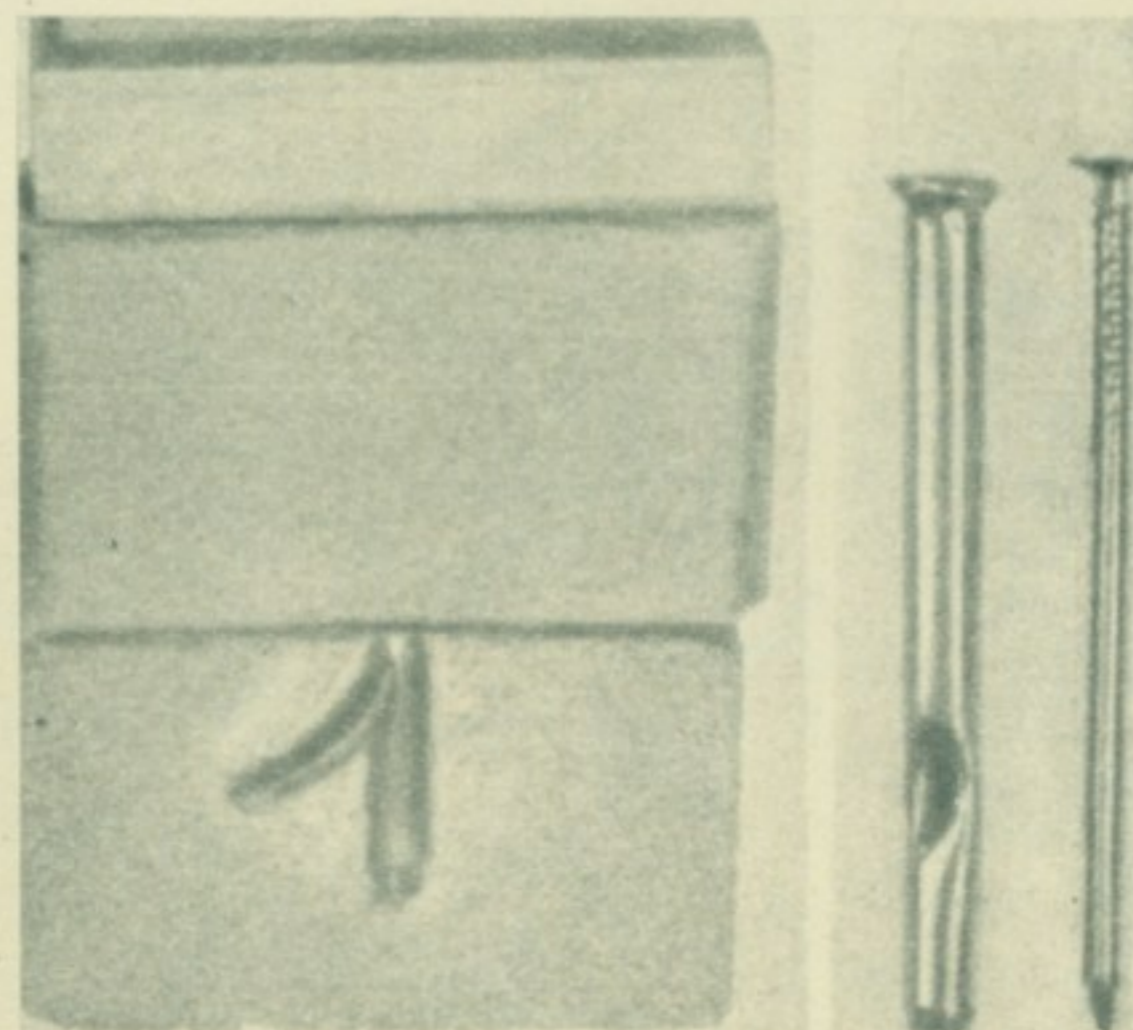
Али, ма колико да је младић вукао ручицу, са ужасом је гледао како им се дрвеће приближава страховитом брзином. Изгледало је као да се као непремостив зид испречило између авиона и још тамног неба. Пилот је махнито притиснуо папучицу за гас. Авион се пропео и подрхтавајући, као уплашен коњ,

прелетео изнад самих крошњи. Прва опасност је прошла.

Више од три часа летели су над Француском на висини од неколико десетина метара. Пријатељи су се трудили да се држе подаље од градова и насеља — да не би привукли пажњу немачких гарнизона. Па ипак, стотине сељака и немачких војника видели су авион. Али, ма колико то изгледало невероватно, ни из једног противавионског топа, митраљеза, па чак ни пушке на њега није испаљено ни зрно. А авион се могао оборити тако рећи чак и праћком. Брзина „летећег чудовишта“ није била већа од сто педесет километара на час. Још невероватније је то да ниједан од немачких ловачких авиона који су патролирали изнад француске обале није приметио чудовишну летелицу.

После четири часа „летеће страшило“ спустило се на неко поље. Према њему су са свих страна потрчали сељаци: приметили су да је с неба пао неки необичан предмет. Сви углас говорили су нешто двојичи младића који су изишли из дрвеног сандука. Један од „долетелих“ трљао је доручја утрнула од стезања и повлачења ручица. Сељаци су говорили енглески. Пилот и његов помоћник, не усуђујући се да поверују у своју срећу, само су се осмехивали...

НОВИ ЕКСЕР

У Шведској је пронађен нови ексер који сигурније закива. Састоји се из два дела. Најпре се закуца дебљи ексер који је шупаљ до близу врха где му се шупљина завршава отвором. У њега се онда забије тањи ексер који изиђе кроз онај отвор, скрене у страну и гако искривљен боље држи.

У ДИВЉИМ, ТЕШКО ПРИСТУПАЧНИМ ПЛАНИНАМА, НЕГДЕ НА БЛИСКОМ ИСТОКУ, КАТАСТРОФАЛАН ЗЕМЉОТРЕС НАЧИНИО ЈЕ ПРАВУ ПУСТОШ...

ИЗ ЧИТАВОГ СВЕТА ПРИСТИ-ЗАЛА ЈЕ ПОМОЋ

У ШТАБУ УНИЦЕФА У ТЕХЕРАНУ... ХАЗАРДЕ, ДОБИЋЕШ ХЕЛИКОПТЕР ЗА ПРЕНОС НАМИРНИЦА, ЛЕКОВА И БОЛНИЦАРКИ! У МЕСТИМА КОЈЕ ЈЕ ЗАДЕСИЛА НЕСРЕЋА ОРГАНИЗУЈЕМО ПРИХВАТНЕ СТАНИЦЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ИСТАНБУЛ ТОЛИКА ДРАГОЦЕНА РОБА ЗА БЕЗ-ВРЕДНЕ БРЂАНЕ... ДОК ИБН МУСЕФ МОРА ДА СЕ БОРИ ЗА ЖИВОТ!

МАЛО КАСНИЈЕ, У ПРВАВОМ ЋУМЕЗУ У ЈЕДНОЈ ПОБОЧНОЈ УЛИЦИ... БУДИ ПОЗДРАВЉЕН, ИБН МУСЕФЕ! СИМЕ МОГУ ДА ТЕ УСЛУЖИМ? ПОТРЕБНА МИ ЈЕ ДИПЛОМА ЛЕКАРА!... САМО ПАЗИ, ДОБРО ЋЕ ЈЕ ПРОВЕРАВАТИ!

КАСНИЈЕ... БЕОМА ПЛЕМЕНИТО ОД ВАС, ДОКТОРЕ! АВИОН С НАМИРНИЦАМА И ЛЕКОВИМА ПОЛЕТЕЋЕ КРОЗ ДЕСЕТ МИНУТА! МОЖЕТЕ И ВИ ПОЋИ!

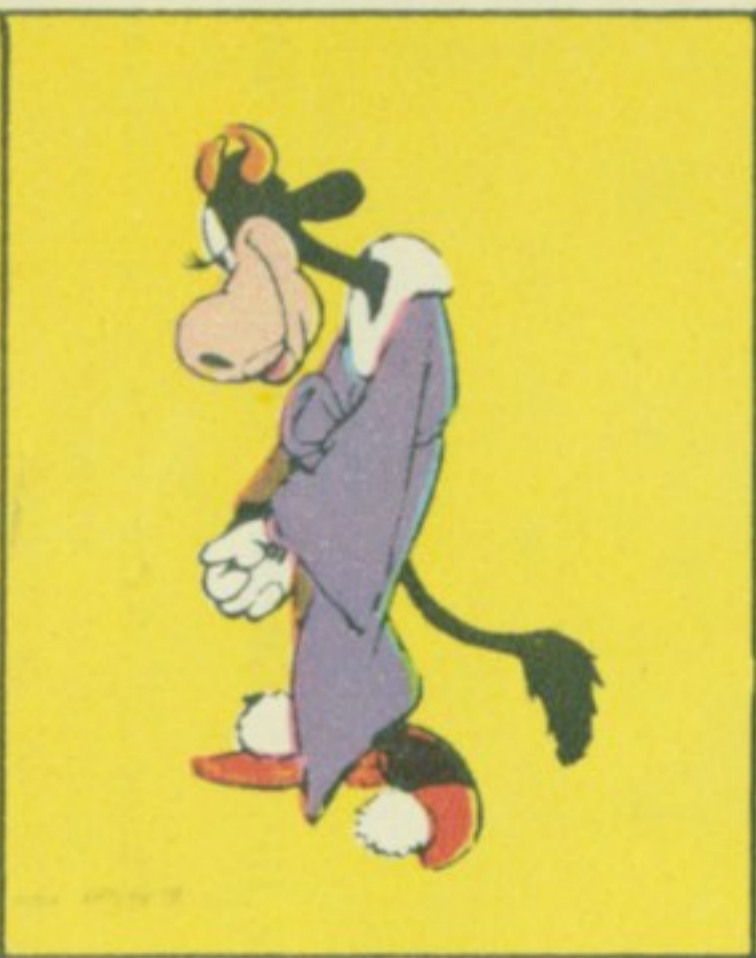
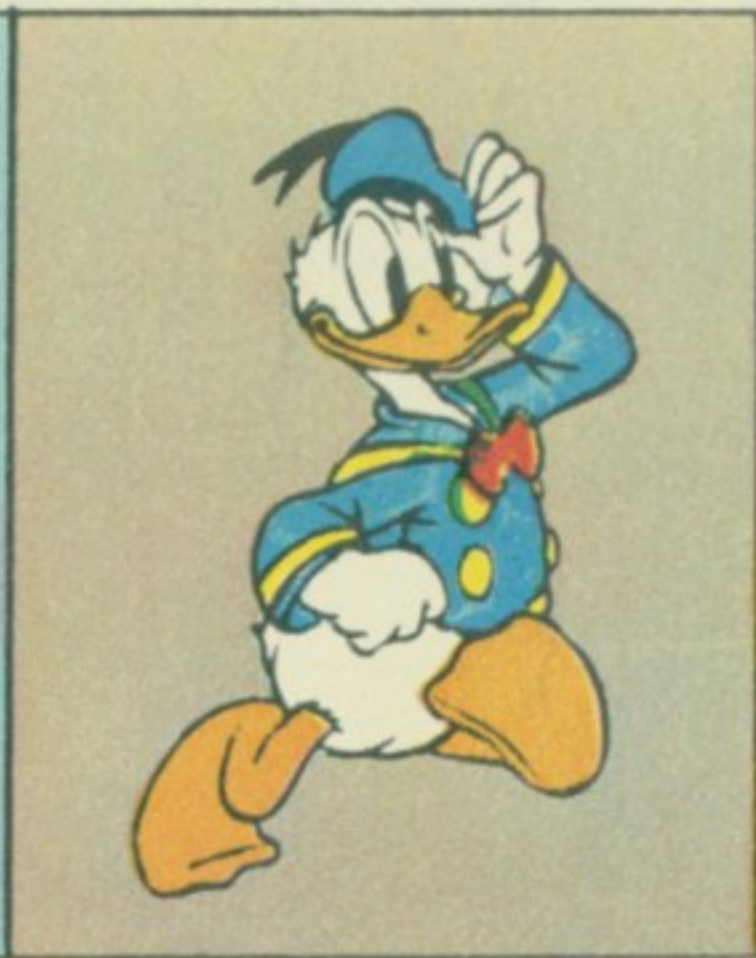
МИР С ВАМА! ЈА САМ ДОКТОР ИБН МУСЕФ! МОГУ ЛИ ДА СЕДНЕМ КРАЈ ВАС? СВАКАКО! ЈА САМ ПРИШИЛА ПРИН...

ПО ЗАНИМАЊУ САМ СТРУЧЊАК ЗА ПОШУМЉАВАЊЕ ЗА ПОДРУЧЈА УГРОЖЕНА ЕРОЗИЈОМ А САДА ДОБРОВОЉНА БОЛНИЦАРКА! ДРАГО МИ ЈЕ ШТО ЋЕТЕ МИ БИТИ ПОМОЋНИЦА... РАДО ЋУ ПОДЕЛИТИ С ВАМА МОЈЕ СКРОМНО ЗНАЊЕ!

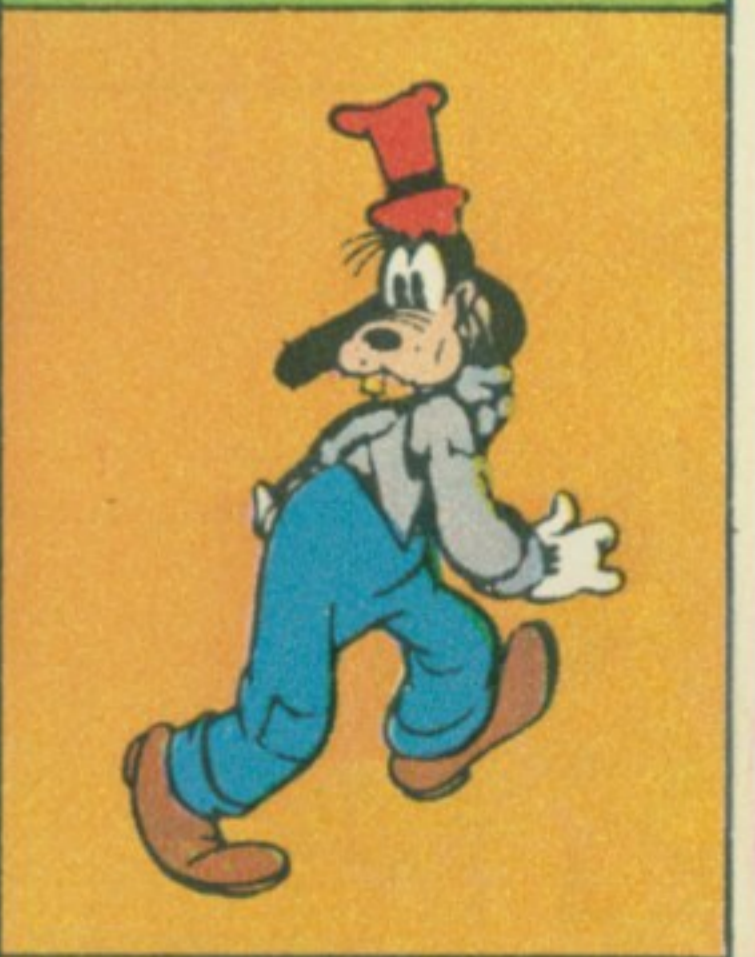
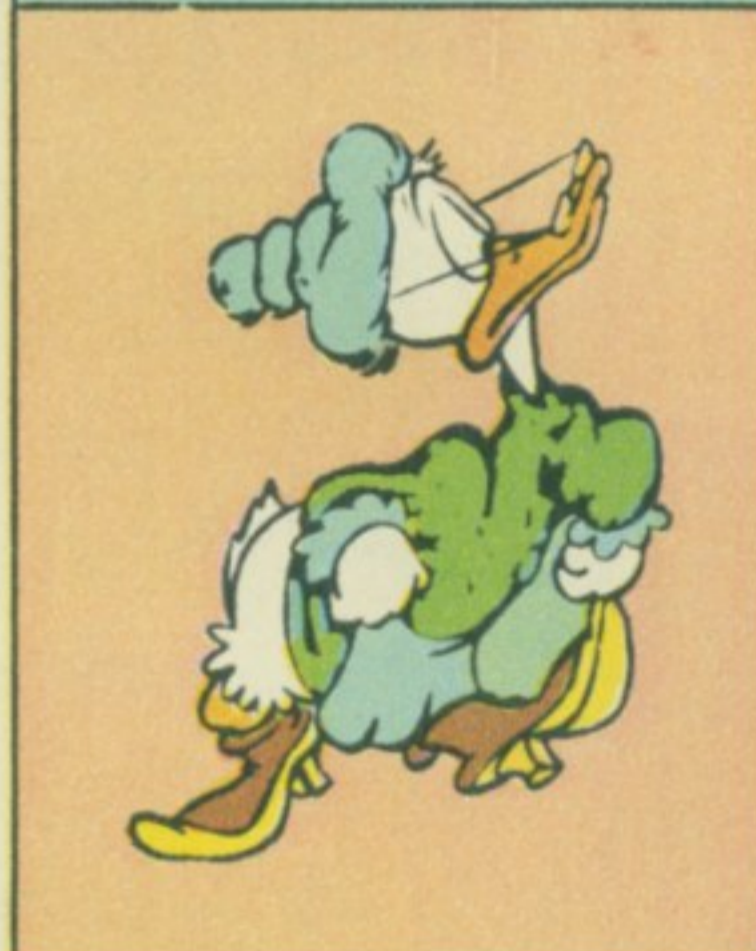
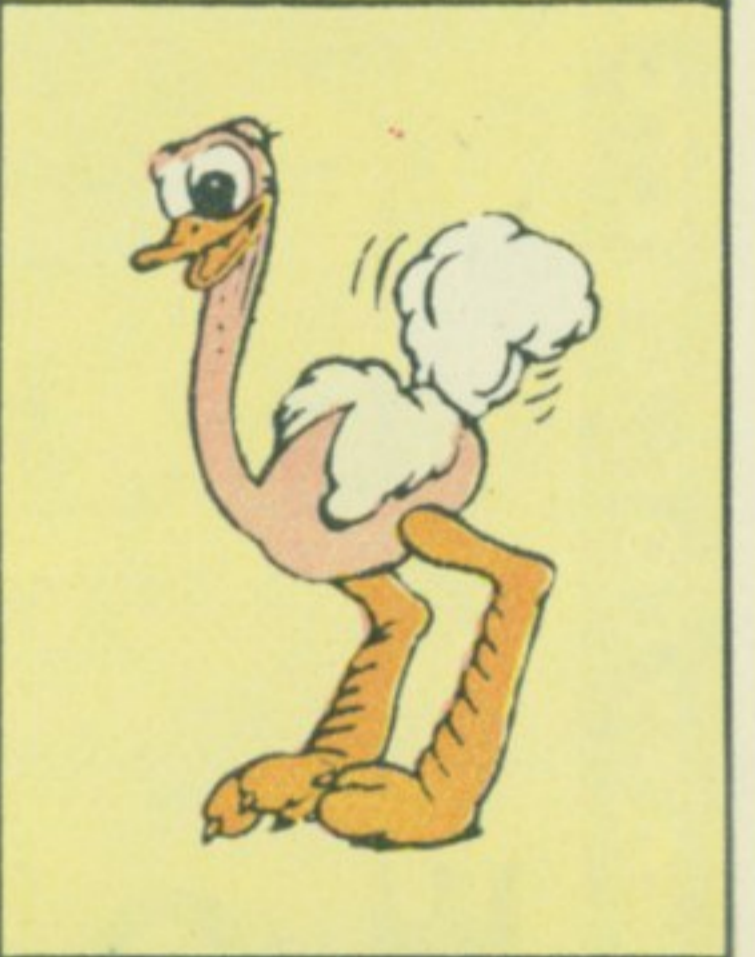

ЈА НЕ ЗНАМ МНОГО... ИМАМ САМО КУРС ПРВЕ ПОМОЋИ! СРЕЋА! БАР НЕЋЕ МОЋИ ДА ПРИМЕТИ МОЈЕ НЕЗНАЊЕ!

РАСПОРЕД ЧАСОВА

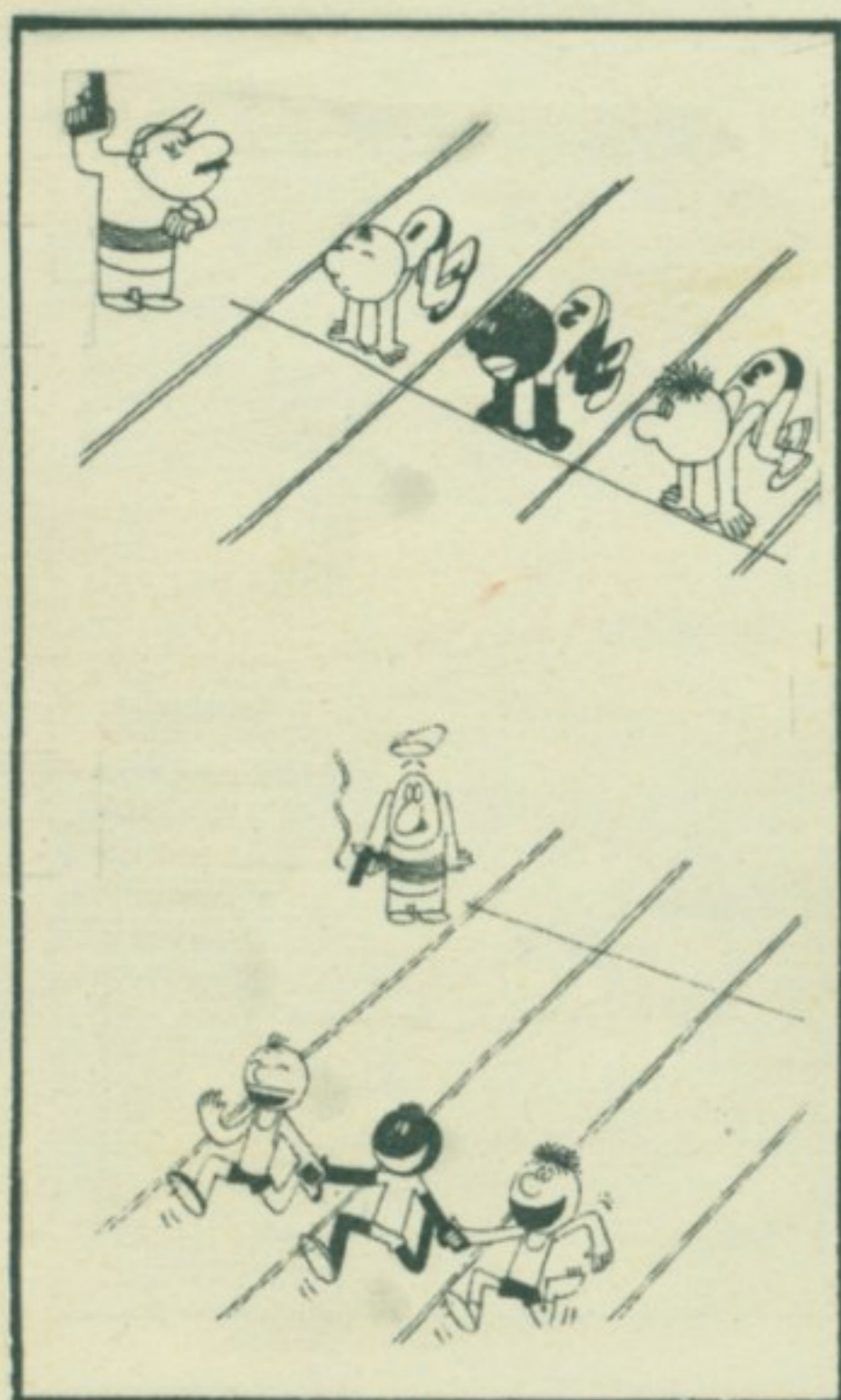
Понедељак	Уторак	Среда	Четвртак	Петак	Субота

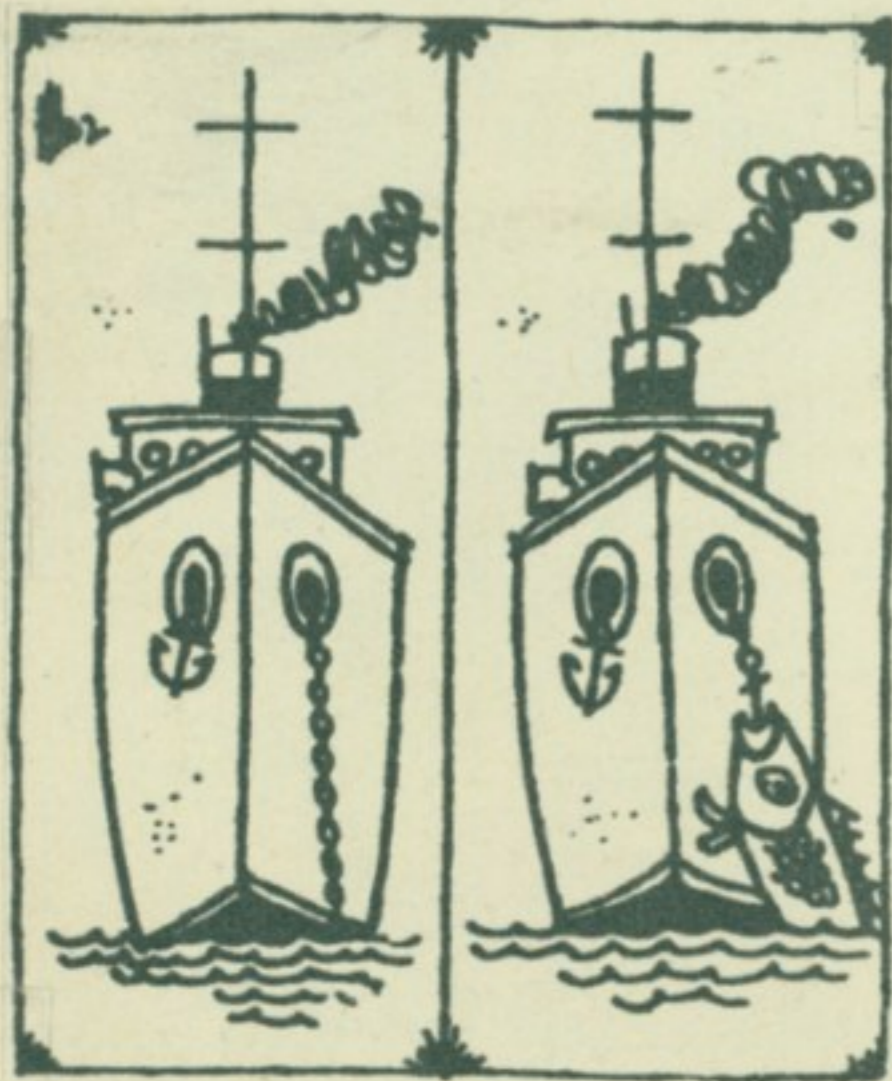
КАКО ЈЕ УМИРАО МАРСЕЉ

БЕЗ РЕЧИ

БЕЗ РЕЧИ

БЕЗ РЕЧИ

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Смејеш се тој басни? За-мени у њој само имена и видећеш да је реч о теби. (Хорације)

За време последњег рата Марсељ је био прави град мученик. Десетине хиљада избеглица из Француске и целе Европе, међу њима и доста Јевреја похрлиле су у тај гостољубиви медитерански град. Немци су то добро знали. Због тих бескућника које је ратни вихор отерао са њихових огњишта, Немци су га назвали градом олоша. И дали су се на посао.

У зору 22. јануара 1943. град је освануо преплављен полицајцима и агентима из целе Европе и Француске. На челу операције налазио се СС пуковник Оберг. Без престанка су право из Берлина камионима сти-зали агенти Гестапоа и немачке војне полиције. Становништво је било немо. У ваздуху се осећало присуство смрти. Команда је гласила: чим кућне полицијски час, проверити и претрести цео град.

Резултат циновске операције чи-шћења: проверен је идентитет у-купно 40.000 лица, ухапшено је и саслушано 5.956 особа, 3.977 ослобо-

ОСВЕТА НЕМАЦА БИЛА ЈЕ СТРАШНА, УНИШТЕН ЈЕ ЧИТАВ ЈЕ-ДАН КРАЈ МАРСЕЉА

ђено, 30 убијено док су пружали отпор.

Судбина 1.949 похапшених Марсељаца међу којима је било доста избеглица из Аустрије, Пољске, Чехословачке и Јевреја била је трагична. О њима се више никада није чуло.

Али то је тек био почетак. У рану зору 23. јануара становништву старог дела града око пристаништа саопштено је преко немачких гласноговорника да ће сви људи, жене и деца бити евакуисани из својих домова у року од два часа. Могу понети само непходне личне ствари, храну за 48 часова и ћебе. Свако код кога буде нађено оружје биће стрељан на лицу места.

Паника је захватила преко 30.000 људи. Зашто? Шта ће с њима после бити? Шта ће Немци учинити с њиховим домовима? Тајна.

У ледену зору 24. јануара 1943. године, све становништво старог пристаништа стрпано је у камионе и одведено до станице Аренк. Преко 20.000 људи укрцано је у теретне

ТУЖНЕ СЛИКЕ КОЈЕ ПРАТЕ СВАКИ РАТ — ИЗБЕГЛИЦЕ

вагоне. Одвели су их у Фрежис где су стрпани у баракe и подвргнути немогућим условима живота.

Немцима ни то није било довољно. Хтели су да се освете и граду, камену и голим зидовима.

Првог фебруара, у освет зоре, немачки инжењерци дали су се на посао. Тачно у девет часова дат је знак за експлозију, мина је разорила прву осуђену кућу. Једна за другом, масивне грађевине и стра-

ћаре с обале кеја и из пристанишног краја летеле су у ваздух. Читавих седамнаест дана експлозије нису престајале. Увече 11. фебруара најстарија и најживописнија четврт Марсеља била је мртва. Уништено је 1.494 грађевине, исељено око 30.000 људи од којих су 10.000 остали код пријатеља и познаника у Марсељу. Остало је 27.000 потпуних бескућника. Многи од њих нису дочекали крај рата.

ДЕЦО, МАМЕ, ТАТЕ И СВИ ОСТАЛИ, ОД ДАНАС, СВДА СВАКОГ ДАНА СОМБОРСКИ СЛАДОЛЕД

SOMBOLED

ПРОИЗВЕДЕН ПО ДАНСКОЈ ЛИЦЕНЦИ, НАЈЛУКСУЗНИЈЕ ОПРЕМЉЕН. НАЈБОЉИ У ЕВРОПИ! НАЈЧУВЕНИЈИ У СВЕТУ!

ПРОИЗВОДИ ПОЉОПРИВРЕДНО-ИНДУСТРИЈСКИ КОМБИНАТ »СОМБОР«

ТАТОШ НА ЛЕТОВАЊУ

1 ЧИШАО САМ
2 ЧИШАМ...

Поставили смо им само два питања: коју су књигу највише волели у детињству и шта сад читају:

БОЖА ПРОДАНОВИЋ

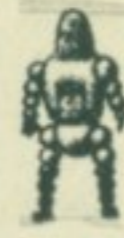
сликар: Сваки период у човековом животу везан је за одређену врсту литературе. Прве су бајке. Ја их нисам читао већ слушао од своје маје и нане. Прва прочитана књига била је „Јуначке народне песме о Милошу Обилићу“. Од родитеља сам једино и добијао такве књиге. У детињству сам живео с јуначима из народних песама. Идеали су ми били Милош Обилић и Милош Војиновић. Често сам их и цртао. Песме сам читао с друговима, обично наглас и сви смо маштали о херојским подвизима Старине Новака и његове дружине. А после тога логично је што је дошао „Хајдук Станко“. Оставио је неизбрисив утисак. То је књига са којом сам се саживео до те мере да сам дрхтао, радовао се и плакао док сам читао о мучењу Станковог оца Алексе. Књиге сам полако читао, често наглас. Тако сам се више саживљавао са књигом. Нисам журио да сазнам крај. Сада, вероватно под утицајем првих књига, најрадије читам историјска документа, старе записе и све што је везано за историју. Уз то се, по који пут, опет враћам народним песмама.

МАЈМУН ИГРАЧКА

Међу egzотичним животињама Амазоније живи и овај наш далеки предак. Бразилска деца често уместо лутке добијају на поклон симпатичног мајмуна.

ЛОКИНВАР

МАРГАРЕТ С. КЛЕР
ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

АМБАСАДОР МАРСА ЧИЈА ЈЕ ПОСЕТА БИЛА ДРЖАВНА ТАЈНА НАЈЕДНОМ ЈЕ ПРЕБЛЕДЕО

Локинвар промоли своју главицу из отвора на судопери и поче да ослушкује. Његове велике и паметне округле очи блистале су од радозналости. Неколико тренутака касније раширио је своју светложелу кресту: помоћу тог органа он је могао да региструје туђе мисли на даљину.

Покушавао је да ухвати неки звук. Свим бићем се надао да је најзад стигао на право место, далеко од свађа и оштрих речи.

Умирила га је атмосфера кухиње. Мирисало је на колач са трешњама, тек печен. Издигао се и ставио ножице на ивицу отвора. С доста муке успео је да се ослободи и сасвим изађе. Тачно испред њега, на тањиру се хладно колач. Дивно је мирисао, али његов орган мишљења и светложелена креста у погледу колача закључише само ово: „Изванредно“ и „Забрањено“.

Ставио је четврту ножицу испод себе, пустио да му дуги реп висн и намести се да пријатно одспава на ивици судопере. Тако је и заспао.

Франи га је затекла у том положају око пет по подне кад је ушла у кухињу да спреми вечеру.

На њен изненађени узвик Дон јурну за њом.

— Шта се десило, мила моја? — упита је муж.

— Погледај! На судопери — и показала прстом. Видиш ову зелену стварчицу?

— То је један... — није могао да настави — али... стварно не знам шта је то. — Затим је признао: — Мислио сам да је гуштер, али готово да више личи на морског коњица. Ипак, не изгледа ми опасно.

Локинвар је широм отворио своје очице мрке, као два зрна кафе и посматрао их. Није му било први пут да жели да има гласне жице, али овог пута га је тај недостатак нарочито ожалостио. Ваљда се ово двоје неће уплашити и почети да га муче?

ПАЗИ, ФРАНИ!

Франи је пружица према Локинвару руку која је мало подрхтавала. Подигао је реп, напрегнуо мишиће и скочио право на њен кажипр обавивши га својим савиљљивим репом да би сачувао равнотежу.

— Паз! — повикао је Дон. — Могао би да те убодеш!

ЛОКИНВАР ЈЕ САМО ТО И ЧЕКАО.

— Не можеш да замислиш како је сладак с тим својим микроскопским ножицама. А можда би нешто јео?

— Шта да му дамо?

Локинвар је само то и чекао. Скочио је са прста на Франино раме а затим се у дугим скоковима приближио тањиру са колачима. Као да нешто очекује, окренуо је главицу према уплашеном пару.

Дон је зинуо од изненађења. — Гле! Па он ме је разумео!

— Хоће комад колача, Доне.
— Али направил си га за мене.
— Њему ће бити довољно само једно парченце.

Не обзирући се на помало увређено лице свог мужа, Франи је одсекла комад колача и ставила га на тањир. Локинвар га је слатко појео грицајући га полако и сад се облизивао својим златаним језичком.

— Баш бих волео да знам одакле је искочио! — промрљао је Дон.

Амбасадор Марса чија је посета била државна тајна и за коју су знали само три важне личности, био је узнемирен. Могло би се слободно рећи и — забринут.

Сутрадан Локинвар се већ осећао савршено пријатно и кући Венорових. Добио је надимак Бупус.

— То је најсимпатичнија животињца коју смо икада имали у кући — рече Франи.

— Хм... Стварно. Као да је људско биће. Чак је и бољи! Чуј, драга. Знаш... Онај моторни чамац... Мислио сам и не видим зашто га не бисмо купили?

Франине обрве су се набрале.
— Дон, ти добро знаш да још не можемо себи то да дозволимо.

— Али зашто? Можемо да позајмимо новац. Зашто онда уопште живим, у крајњој линији!

Њихови гласови су постали јачи и Локинвар је са страхом погледао прво Франи па Дона. Зар ће се свађати? И сама помисао на такву могућност ужасавала га је.

— Узети новац на зајам! Ти знаш колико желим да имаш то што хоћеш, али овог пута си стварно неразуман.

— До ђавола! Нисам ја неразуман... Ти си. Ја...

ОН МРЗИ МРЖЊУ!

Локинвар је осетио како га обузима очајање. Морало је зауставити! Покушавајући да привуче пажњу на себе, поскочио је неколико пута на Франино раме а затим се у скоку бацио на Доново раме и то поновио више пута.

Лоше је оценио раздаљину и пао на под.

Франи и њен муж јурнуше према животињци и сударише се јер су се истовремено сагли да је подигну. После неколико тренутака већ су били загрљени.

— Да није повређен? А за оно, учини како мислиш, Доне. Узми чамац. Важно је да се не свађамо.

— Не, ти си у праву. Могу сасвим лепо да причекам. А чини ми се да је Бупус толико лак да пад не мо-

же да нашкоди. Мислим да се није повредио.

То је било тачно. Локинвар је као ослобођен неке тешке брига опет скочио на Франину руку и гледао час једно час друго својим великим очима, нежним и паметним.

— Тако је сладак! — промрљала је Франи са нежношћу. А затим јој одједном сину: — Он неће да се ми свађамо.

Од свих језика Галаксије ниједан као марсовски не може да изрази тако страшне претње на церемонијалан и углађен начин. Порукe које су стизале Ивију, амбасадору Марса, биле су толико јасне да је јадник побледео и разрогачио очи. То лико је било незгодно оно што је сада морао да уради да је, стегавши зубе, одложио целу ствар за 24 сата.

Најзад се, уз велики напор, одлучио на сусрет са шефом УНБИ-ја. Када је овај схватио да Иви говори озбиљно, покренуо је читаве чете агената, испитао велики број лица, подвргао оштрим испитивањима оне

љива као његов власник и не заслужује да га има. Да је мало више пазно, не би га изгубио.

Креста на Локинваровој глави је бесно подрхтавала. Ови људи су га волели и нису хтели да се растану од њега. Али, већ су се једном свађали и једва је успео да их застави.

Кад је приметио да га Франи и Дон гледају, скочио је према телефону и сео поред њега.

Франи је уздахнула. Тужно је провукла руку кроз своју дугу плаву косу и узвикнула: „У реду, телефонирај. Он хоће да иде!“

Иви је стигао неколико тренутака касније. Његове очи су грозничаво сјајале а усне су му побелеле док је звонио на улазним вратима. Нико није знао боље од њега какву моћ поседује Локинвар.

Франи је потрчала да отвори врата.

— Добар дан! — промрљала је нервозно. — Ви сте дошли због огласа? — Оно чега се Иви бојао већ је било у зачетку. Локинвар је већ почео да одашиље зраке.

— БАШ БИХ ВОЛЕО ДА ЗНАМ ОДАКЛЕ ЈЕ ИСКОЧИО!

непопустљиве. На крају су се у свим новинама појавили огласи.

ПОМИСЛИ НА НАГРАДУ

— Сумње више нема. Ради се баш о нашем Бупусу — рече Франи и прочита гласно: „Двадесет и петог јула, у близини узлетшта за васионске бродове, изгубљена је животињца зелене боје, смећих очију, репа покривена лаком. Она је веома лепа и паметна. Моли се налазач да се одмах јави на телефонски број 7-0001. Следи велика награда.“

Оглас је стајао читаво богатство — узвикну Дон. — Штампан је масним словима и не налази се у рубрици за изгубљене ствари. Види се да онај ко га је изгубио јако воли Бупуса. — И он крену према телефону.

— Чекај! — Она испружи руку. — Нећу да га вратим.

— Али помисли на награду, Франи? Буди разумна! Не можемо га задржати ако га његов власник тражи натраг. То би била крађа.

— Мислим да особа тако непаж-

— Да, дошао сам због животињце — одговори он. — Она је на вашем рамену, ако се не варам.

Иви је затим извукао једну провидну куглу која је личила на лоптицу од пластичне масе али у ствари је била направљена од материје каоинт, а та реч на марсовском језику значи — недоступан сили нерава.

— Извините — рече он тихо Франи. Доста несигурно јер је и он сам потпао под утицај нехотичног Локинваровог зрачења, пружио је руку, скинуо животињцу са жениног рамена и спустио је у куглу од каоинта коју је затим добро затворио.

Уздахнуо је с олакшањем:
— Ах... Сада се осећам боље!
— Ох, разумем вас! — јави се Франи — Бојали сте се да му се нешто не догоди.

НИШТА ОНА НЕ РАЗУМЕ

Ова жена ништа није била схватала, али Иви је више волео да јој ништа не објасни. Стално држећи у руци куглу од каоинта коју је ка-

сније спустио на сточић, прешао је у дневну собу.

Дон који је седео на поду и покушавао да сагради кулу од домина, скочи на ноге и потрча да затвори радно. Иви му се приближио и спустио му у руку новчанице — обећану награду — али чинило се Дон није тиме нарочито обрадован. И он је заволео Локинвара и као његова жена осећао је да нешто није у реду са том трговином.

— Како се догодило да изгубите животињицу? — упита он.

Ивије усне се покренуше, али нису дале никакв глас. Зашто би он причао овим становницима Земље читав низ својих незгода које су достигле свој врхунац када је Локинвар побегао чуварима који су га штитили а затим упао у градски резервоар за воду.

Он се упути вратима док је Франи ишла за њим.

— То је најљупкија животињица коју смо икада имали у кући, рече она тихо. Врло сам тужна при помисли да морам да је изгубим. Обећајте ми да ћете са њом лепо поступати?

Амбасадорово лице није променило израз. Ова жена није била свесна и никад то неће ни бити да су она и њен муж примили у своју кућу једну од фабулозних животиња Грина.

ОПАСНИ ЗРАЦИ СРЕЂЕ

Изузетне способности животиње чиниле су посебно поглавље у историји Марса. Дешавало се да читави непријатељски градови капитулирају због потајног увлачења једне једине животиње Грина у њихова утврђења. Животињица сама по себи уопште није била штетна, али кад је изложена прејаким импулсима непријатељских мисли које одашиљу бића око ње, она их и против своје воље претвара у неку врсту осећања огромне и парализујуће радости.

Први стадијум њене реакције није био опасан. Када је Иви стигао, Франи и Дон су тек дошли у тај први стадијум. Осећали су се отупели и срећни као у неком лаком пијанству. Али с осећањем задовољства расла је и опасност.

Сви они који би дошли под утицај зрачења мале животиње, били би у стању да се бацие с литице да би видели шта се налази у њеном подножју, ставили би руку у пећ да би помиловали пламен и, у случају опсаде њиховог града, били би чак у стању да отворе капије вичући непријатељу: „Изволите“.

— Жао нам је што одлази, понови Франи. — Тако је добар! Није волео да нас види како се свађамо!

У ПРАВУ СТЕ

Иви облизну своје суве усне. Видео је опет израз пун неверице на лицу шефа УНБИ-ја када је покушавао да му објасни да је Локинвар одбрамбено оружје марсовског дипломатског кора. Помислио је на заоштравање односа између Марса и Земље које ће произићи из свега онога што је био приморан да каже; помислио је на оно шта би се десило да је Локинвар био изложен тако јаком напону непријатељских импулса који би га натерао да дејствује пре његовог доласка; помислио је и на своју проклету дипломатску каријеру.

Али Марсовци имају веома изражен осећај пристojности. Промрљао је, смећећи се усиљено.

— Свакако, лепо ћу са њим поступати. — А затим је наставио, али овог пута говорећи истину:

— Добро сте запазили, заиста не воли опоре речи.

УЖЛЕТА ХОРДА

ПОДСЕТНИК

Веома интересант не хемијске оловке са рачунаљком погодне за ђаке. „Веселин Маслеша“, Нушићева 3. Цена 5,80 динара.

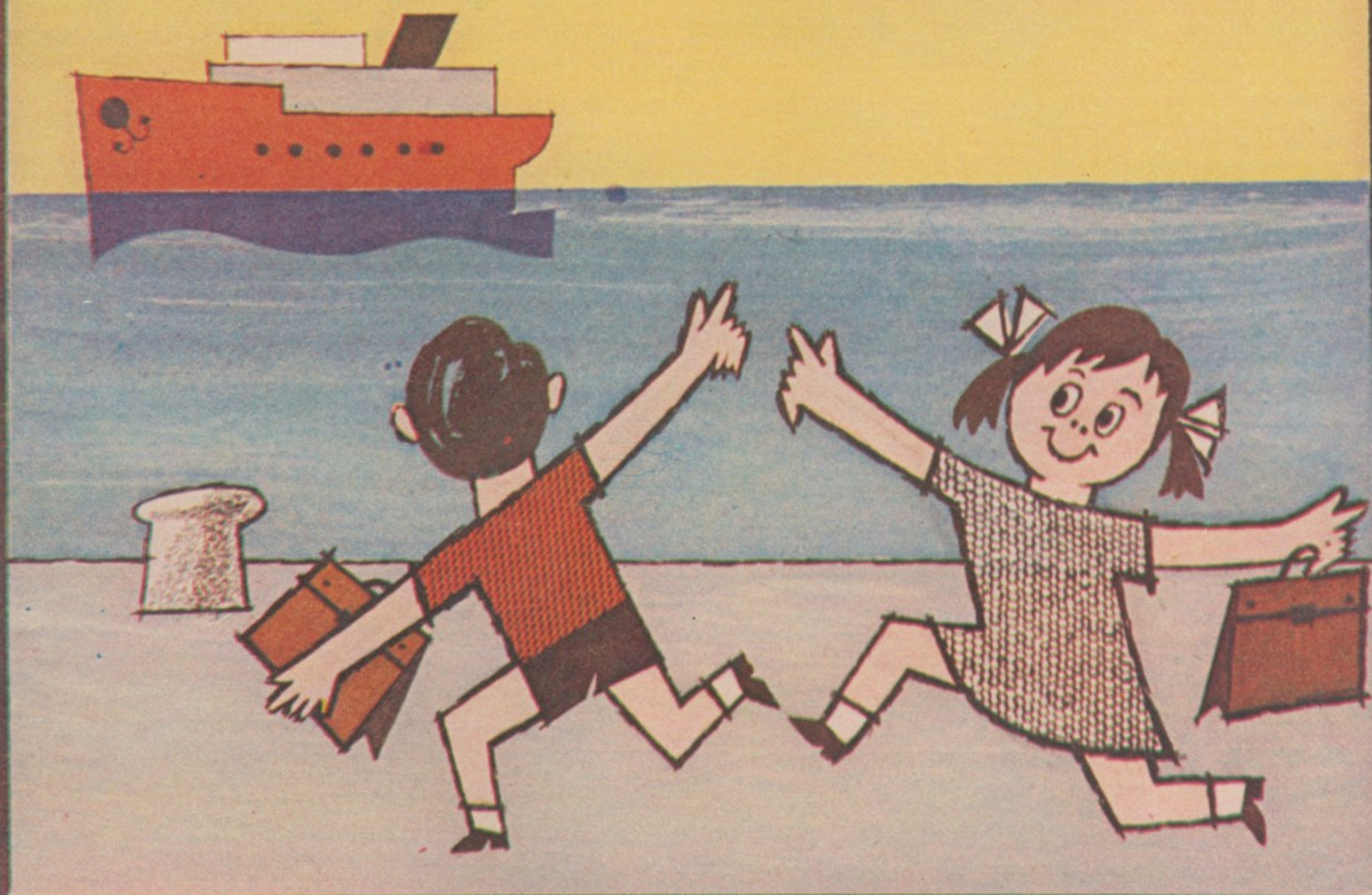
ЗА ПОКЛОН

ПЛОЧА ЗА ВАС

ПЕВА ЛЕПА ЛУКИЋ

Свака досад снимљена плоча Лепе Лукић имала је велики успех. Овог пута, изгледа, да ће сви рекорди бити оборени. Лепа Лукић је снимила четири нове песме популарног Петра Танасијевића од којих се издава „Свега имам али среће немам“. За ову песму топле и осећајне речи написала је сама интерпретаторка. И остале три су у народном духу. „Тарабица од младог церића“, „Веренички дани“, „Како да му кажем да за њега живим“. Плочу је издао РТБ а цена јој је 680 старих динара.

U mori razred, u morim sijelama!

БОТОВО

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Има већ 4 године како скупљам салвете. Сада већ поседујем колекцију од 600 комада различитих салвета. Молим све читаоце „Забавника“ широм земље да ми пошаљу своје дубликате да бих попунила своју колекцију. Соња Грковац, Рисан, Бока Которска.

Желео бих да се дописујем с омладинцима из наше земље, које занима радио-техника. Имам 15 година. Мирко Спасојевић, Д. Оровица код Љубовије.

Идем у 8. разред школе бр. 11 у граду Лењинграду. Желим да се дописујем с југословенским дечацима и девојчицама, својим вршњацима. СССР, В.К.О. г. Лењингорска, ул. Гризодубова, бр. 8, Надежди Ламбиној.

Имам 17 година и желела бих да се дописујем с омладином широм наше земље. Одговарам на свако добивено писмо. Сакупљам разгледнице. Навијам за „Првену звезду“. Ружица Морхарт, Јована Бјелића 29/5, Београд.

Имам дванаест година и идем у VI разред. Желим да се дописујем са вршњацима који скупљају марке, значке и разгледнице. Навијам за „Првену звезду“. Душан Милосављевић, Трстеник, Србија, ул. Рајчевићева бр. 10/6.

Желела бих да се дописујем с омладином из целог света на српско-хрватском. Фетхија Имамовић ул. Тубић Мехе бр. 159, Лукавац.

Желео бих да се дописујем са девојкама и младићима слушаоцима „Минимакса“ и навијачима „Првене звезде“ Имам 18 година. Одговарам на свако писмо. Драган Јаношевић, Пролетерских бригада 18, Медвеђа код Трстеника.

Желео бих да стекнем пријатеље, који навијају за „Првену звезду“. Идем у VI разред и имам 11 година. Драгана Старчевић, Београд, Драже Павловића бр. 20.

Имам 14 година и ученик сам VII разреда осмогодишње школе. Желео бих да се дописујем с друговима и другарицама из земље. Волим Тома Џонса, а хоби ми је скупљање маркица и разгледница. Миливој Васић, Београд, Облаковска 61.

Ученица сам VI разреда, имам 12 година. Хоби ми је сакупљање салвета. Желела бих да се дописујем са вршњацима широм земље, првенствено из Београда или Суботице. Снежана Живковић, Лесковац, Нушићева 7.

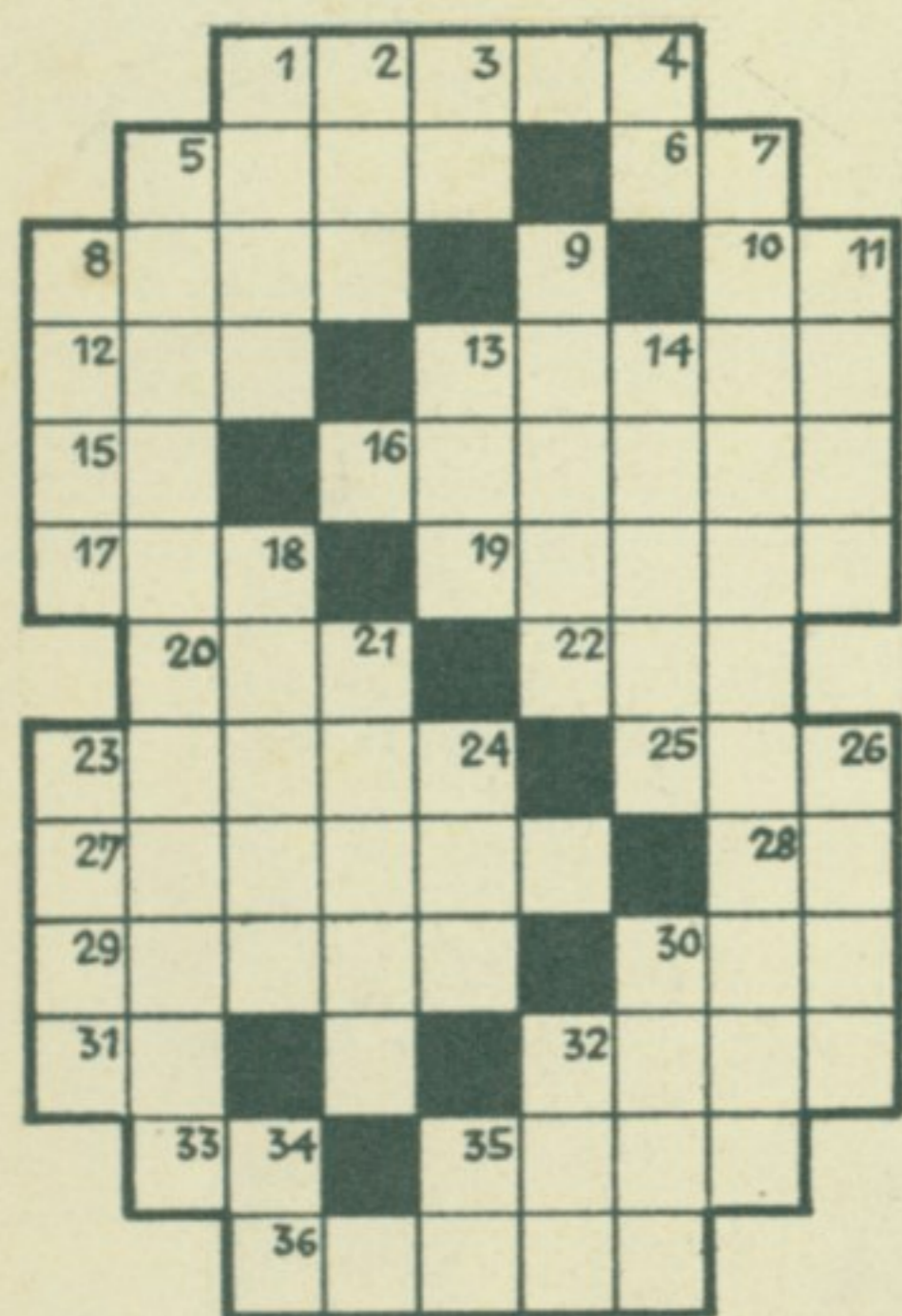
Желим да се дописујем с пионирима из Београда. Моја адреса је: СССР, В.К.О. г. Лењингорска, пр. Лењина 10—39, Демкиној Људи.

Желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из целе земље. Имам 16 година, скупљам разгледнице и марке. Јасмина Васић, Ул. Облаковска бр. 61. Београд.

Имам 15 година и желела бих да се дописујем с другарицама и друговима из земље и иностранства, а нарочито из СССР. Волим бит-музику. Језик дописивања српскохрватски и руски. Скупљам значке. Валентина Томашевић, Ул. Јанка Вукотића 10. Иванград.

* укршћене речи *

Водоравно: 1) познати француски сликар (Пол), 5) богиња јутарњег зуменила код старих Грка, 6) два самогласника, 8) некадашње индијанско племе у Јужној Америци, 10) град у Старој Феникији, 12) троцифрен број, 13) врста мале игле, 15)

прилог, 16) порцуланска земља, 17) позади, 19) сума, збир, 20) врста врбе, 22) показна заменица, 23) шаљиво лице у француској пантомини, 25) право време (лат.), 27) староседеоци Лације, области у Италији, 28) елидрана свеза, 29) један континент, 30) део воловских кола, 31) предлог, 32) збор, 33) хемијски знак за мазуријум, 35) најмлађа геолошка периода палеозојског доба, 36) раскош, сјај.

Усправно: 1) птица грабљивица, 2) врста сове, 3) предлог, 4) негација, 5) одушевљење, усхићење, 7) слушалачка публика, 8) једнаки, 9) острво у Јадранском мору, 11) отворена повреда, 13) сат, ура, 14) хемијски елемент, 18) утваре, 21) мелодија, 23) нацрт, 24) лична заменица, 26) град у Сирији, 30) јако црвена земљаста маса, 32) мађарски књижевник (Ерне), 34) скраћеница америчке новинске агенције, 35) хемијски знак за прометијум.

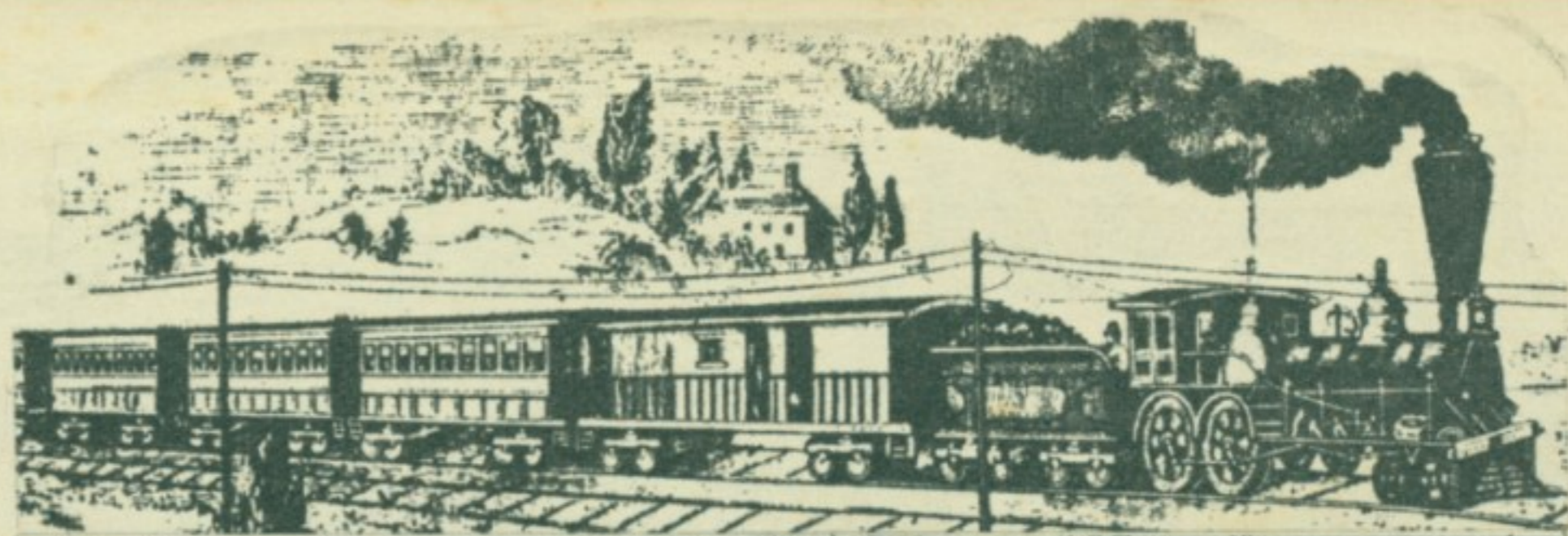
РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) музеј, 6) папагај, 8) мета, 9) овај, 11) Атила, 13) Асо, 14) ка, 15) Ака, 17) Т(еодор) Д(рај)зер, 18) рт, 20) гвор, 22) Лим, 24) име, у, 25) Иго, б, 26) Бор, 28) ноа, 30) рад, а, 32) брз, 34) Ур, 35) оро, 37) сл, 38) Одак, 40) соко, 42) Ана, 43) ало.

Главни и одговорни уредник Никола Лекић. Технички уредник Владимир Горбунов, Београд, Македонска 29. ● Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“ Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29. ● Текући рачун број 688-1-82-1.

● Поштански фах 124. ● Претплата за нашу земљу: годишња 44 динара, полугодишња 22 динара; за иностранство: годишња 88 динара, полугодишња 44 динара

● Рукописи, фотографије и пртежи се не враћају.

МАЛА ПОШТА

ИПАК СУ ТО ЦЕЛЗИЈУСОВИ

Уреднице,

Финци ће, сасвим сигурно, бити први колонизатори на Венери кад будемо успоставили саобраћај са овом планетом. Научници сматрају да је тамо температура око 90 степени Целзијусових у хладу, па ће им бити много фино.

До тог логичног закључка човек мора доћи када прочита ваш чланак „Обарени гост“ у 867. броју „Забавника“. Још један закључак. Финац би могао сасвим комотно да уђе у повећи казан у коме кључа вода, смести се тамо, и док се лепо крчка, запали рецимо лулу и са уживањем чита новине — јер то је, забога, тек 100° Ц, а где су чак 135° Ц.

Мислим да ту постоји једна „мала грешчица“. Наиме у питању су Фаренхајтови а не Целзијусови степени као што сте ви навели.

Борис Мркишић,
Београд,
Б. Ђаковића 13

Господин Веијо Самповаара, отпраник послова финске амбасаде у Београду рекао нам је да се његови земљаци сасвим нормално купају у саунама где температура достиже 120° Ц (не Фаренхајтових). Ако имају неког драгог госта, или славе неки празник, онда је температура у саунама и 135° Ц. Надамо се да овај одговор разбија сваку вашу сумњу.

СУПЕРКАЛИФРЕЦИЛЕСТИКЕСПИАЛИДОУШНС

Драги Забавнице,

у прошлом броју одговорио си другарици Весни из Новог Сада да је реч „суперкали“ и сл. из Дизнијевог филма „Мери Попинс“ измишљена и да не значи ништа. Али, у том филму помиње се реч „суперкалифрецилестикспалидоушнс“. И ова реч такође не значи ништа, али како каже Мери Попинс када не знаш како да се извучеш или не знаш шта ћеш да кажеш, ти само кажи „суперкалифреци...“. И, све ће бити у реду. Сви ће мислити да си рекао нешто, врло, врло паметно. Иначе сам читала и књигу „Мери Попинс“ у којој се каже да је

она „суперкалифрецилестикспалидоушнс“, односно она је нешто нај, нај...

Ковиљка Стојков,
Београд, В. Вуловића 34

ШТА ЈЕДЕ МАЛА КОРЊАЧА

Драги Забавнице,

прошле недеље сам добила на поклон малу корњачу. Приметила сам да једе детелину, али сматрам да је то за њену исхрану мало. Молим те одговори ми чиме да је храним и како да је чувам јер бих желела да што дуже остане у животи.

Дубравка С.
Београд

МАЛИ БЕОГРАЂАНИН

Друже уреднице,

прочитао сам у прошлом броју „Забавника“ почетак исповести малог Београђанина. Заинтересовала ме његова судбина јер сам и ја нахоче и прошао сам живот сличан његовом. Имао сам среће да ме узела једна породица кад ми је било тринаест година и да у њој нађем праву родитељску љубав.

Данас ми је двадесет пет година, изучио сам аутомеханичарски занат, свој сам човек, имам своју плату и више нисам никоме на терету. Могу да кажем да сам успео у животу. Желим то исто и нашем малом Београђанину. И, нека не губи наду: има добрих људи, наћи ће и он себи дом. Желим му много среће.

Бошко Б.
Београд

МАЛИ ПРИНЦ

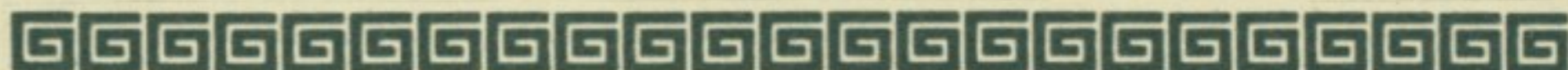
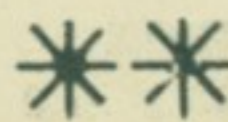
Драги Забавнице,

Интересује ме да ли је код нас издата књига „Мали принц“ од Сент Егзиперија.

Унапред захваљујем.

Града,
Брус

Београдска „Просвета“ издала је књигу за коју се интересујете. Ако је нема у вашем граду, пишите им у Београд.

WALT
DISNEY

МИМИ

